

PRAKTICKÁ DIAGNOSTIKA LYMFÓMOV GIT-u

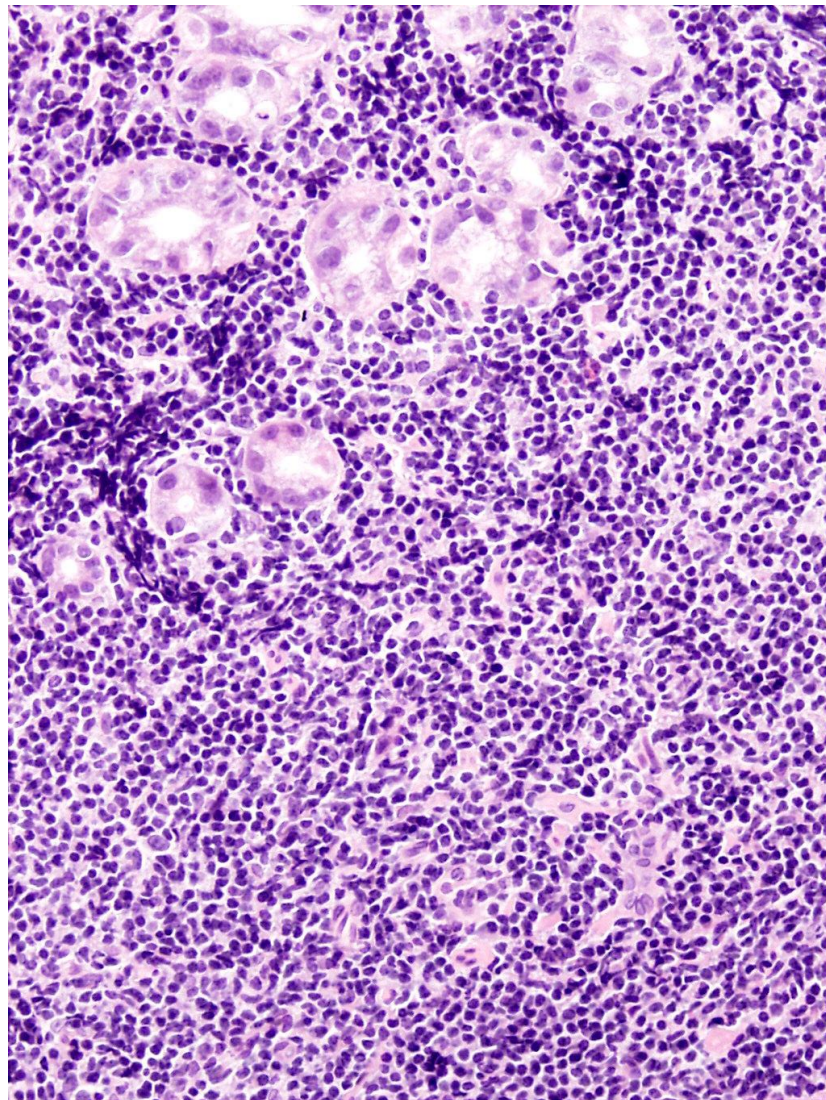
Peter Szépe

ÚPA UNM a JLF UK, Martin a KCBDOK

9. Východoslovenský bioptický seminár, 6.-7.jún 2019, Košice

O čom to bude ?

- ▶ o lymfómoch
- ▶ o ich diagnostike
- ▶ o dg. nástrahách (pasce)
- ▶ o živote ...

WHO 2017

MATURE B-CELL NEOPLASMS

- Chronic lymphocytic leukemia /small lymphocytic lymphoma
  - **Monoclonal B-cell lymphocytosis***
  - B-cell prolymphocytic leukemia
  - Splenic marginal zone lymphoma
  - Hairy cell leukemia
  - Splenic B-cell lymphoma/leukemia, unclassifiable
  - Splenic diffuse red pulp small B-cell lymphoma
  - Hairy cell leukemia-variant
  - Lymphoplasmacytic lymphoma
  - Waldenström macroglobulinemia
  - **Monoclonal gammopathy of undetermined significance (MGUS), IgM***
  - Mu heavy chain disease
  - Gamma heavy chain disease
  - Alpha heavy chain disease
  - **Monoclonal gammopathy of undetermined significance (MGUS), IgG/A***
  - Plasma cell myeloma
  - Solitary plasmacytoma of bone
  - Extranasal plasmacytoma
  - **Monoclonal immunoglobulin deposition diseases***
  - Extranodal marginal zone lymphoma of mucosa-associated lymphoid tissue (MALT lymphoma)
  - Nodal marginal zone lymphoma
  - Pediatric nodal marginal zone lymphoma
  - Follicular lymphoma
    - **In situ follicular neoplasia***
    - **Duodenal-type follicular lymphoma***
-
- **Pediatric-type follicular lymphoma***
  - **Large B-cell lymphoma with IRF4 rearrangement***
  - Primary cutaneous follicle center lymphoma
  - Mantle cell lymphoma
    - **In situ mantle cell neoplasia***
  - Diffuse large B-cell lymphoma (DLBCL), NOS
  - T cell/histiocyte-rich large B-cell lymphoma
  - Primary DLBCL of the CNS
  - Primary cutaneous DLBCL, leg type
  - **EBV positive DLBCL, NOS***
  - **EBV+ Mucocutaneous ulcer***
  - DLBCL associated with chronic inflammation
  - Lymphomatoid granulomatosis
  - Primary mediastinal (thymic) large B-cell lymphoma
  - Intravascular large B-cell lymphoma
  - ALK positive large B-cell lymphoma
  - Plasmablastic lymphoma
  - Primary effusion lymphoma
  - **HHV8 positive DLBCL, NOS***
  - Burkitt lymphoma
  - Burkitt-like lymphoma with 11q aberration*
  - **High grade B-cell lymphoma, with MYC and BCL2 and/or BCL6 rearrangements***
  - **High grade B-cell lymphoma, NOS***
  - B-cell lymphoma, unclassifiable, with features intermediate between DLBCL and classical Hodgkin lymphoma

WHO 2017

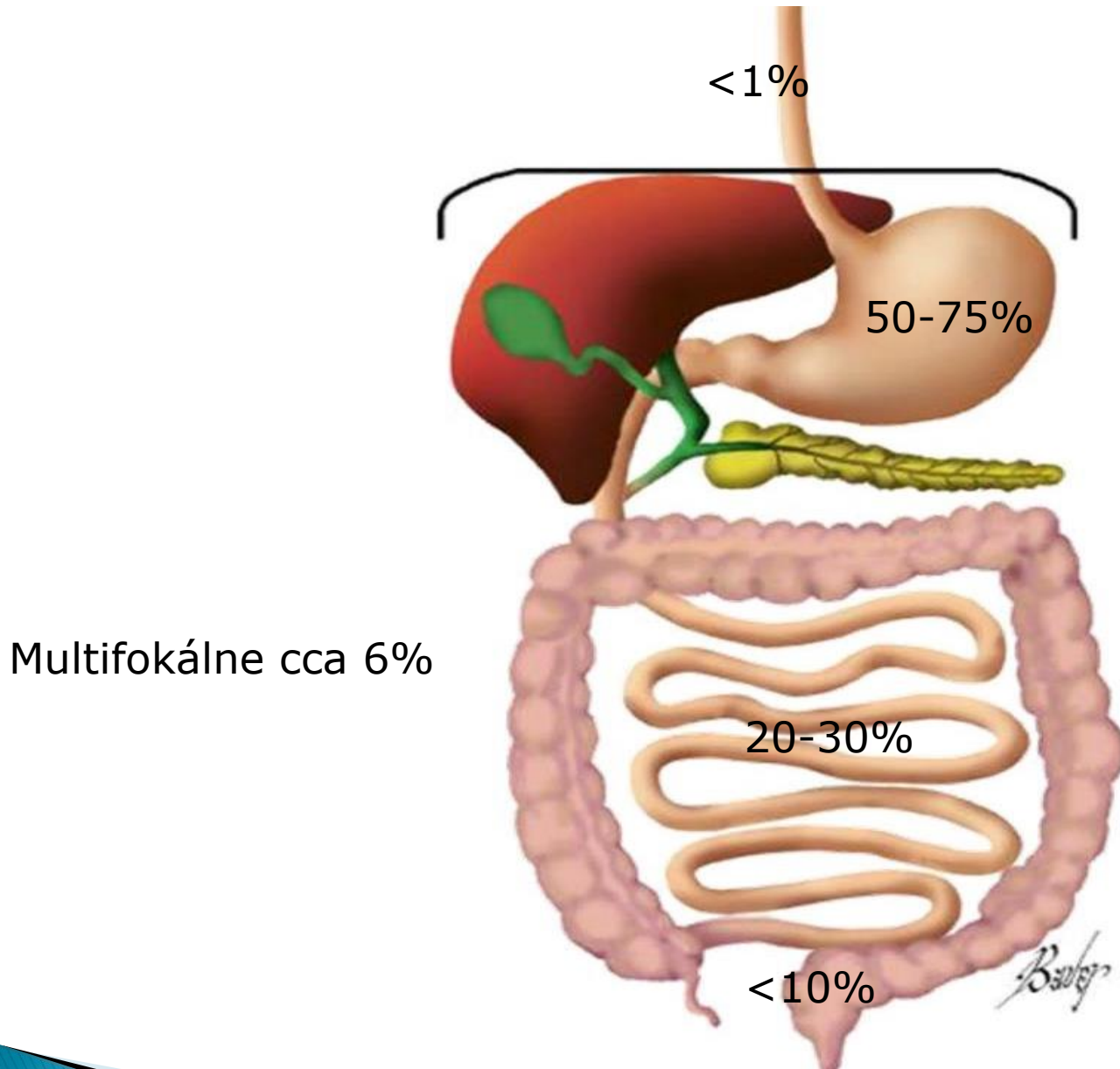
MATURE T-AND NK-NEOPLASMS

- T-cell prolymphocytic leukemia
  - T-cell large granular lymphocytic leukemia
  - Chronic lymphoproliferative disorder of NK cells
  - Aggressive NK cell leukemia
  - Systemic EBV+ T-cell Lymphoma of childhood*
  - Hydroa vacciniforme-like lymphoproliferative disorder*
  - Adult T-cell leukemia/lymphoma
  - Extranodal NK/T-cell lymphoma, nasal type
  - Enteropathy-associated T-cell lymphoma
  - Monomorphic epitheliotropic intestinal T-cell lymphoma*
  - Indolent T-cell lymphoproliferative disorder of the GI tract *
  - Hepatosplenic T-cell lymphoma
  - Subcutaneous panniculitis- like T-cell lymphoma
  - Mycosis fungoides
  - Sézary syndrome
  - Primary cutaneous CD30 positive T-cell lymphoproliferative disorders
    - Lymphomatoid papulosis
    - Primary cutaneous anaplastic large cell lymphoma
  - Primary cutaneous gamma-delta T-cell lymphoma
  - Primary cutaneous CD8 positive aggressive epidermotropic cytotoxic T-cell lymphoma
  - Primary cutaneous acral CD8+ T-cell lymphoma*
- Primary cutaneous CD4 positive small/medium T-cell lymphoproliferative disorder*
- Peripheral T-cell lymphoma, NOS
- Angioimmunoblastic T-cell lymphoma
- Follicular T-cell lymphoma*
- Nodal peripheral T-cell lymphoma with TFH phenotype*
- Anaplastic large cell lymphoma, ALK positive
- Anaplastic large cell lymphoma, ALK negative *
- Breast implant-associated anaplastic large cell lymphoma

ML GIT-u

- ▶ primárne GIT lymfómy tvoria 1–4% všetkých nádorov GIT-u
- ▶ takmer vždy ide o **non-Hodgkinove lymfómy**, klasické Hodgkinove lymfómy sú v GIT-e zvyčajne sekundárne
- ▶ ide o najčastejšiu lokalizáciu **extranodálnych lymfómov** (4–20% všetkých NHL)
- ▶ v GIT-e ich výskyt súvisí často s inými primárnymi ochoreniami, ako sú infekcie, MAS, IBD, poruchy imunity (vrátane HIV) a s ich liečbou

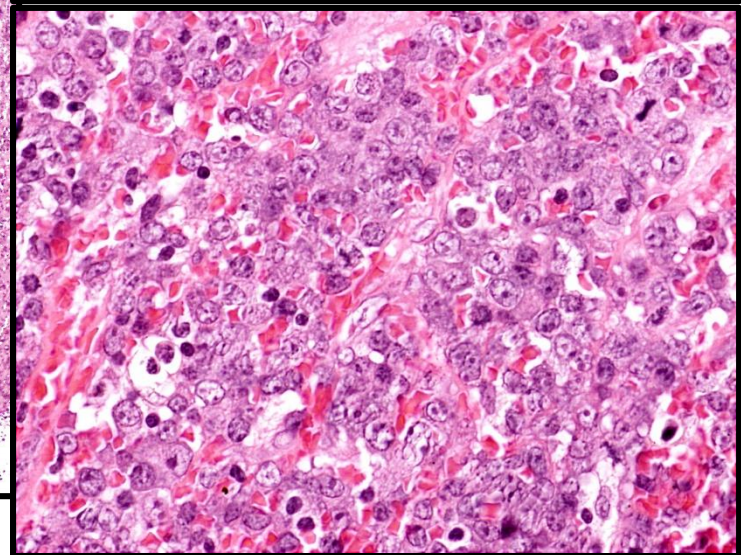
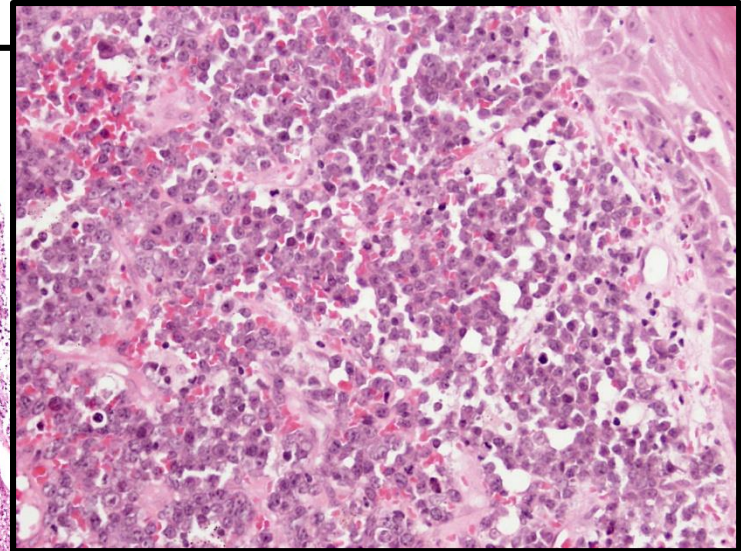
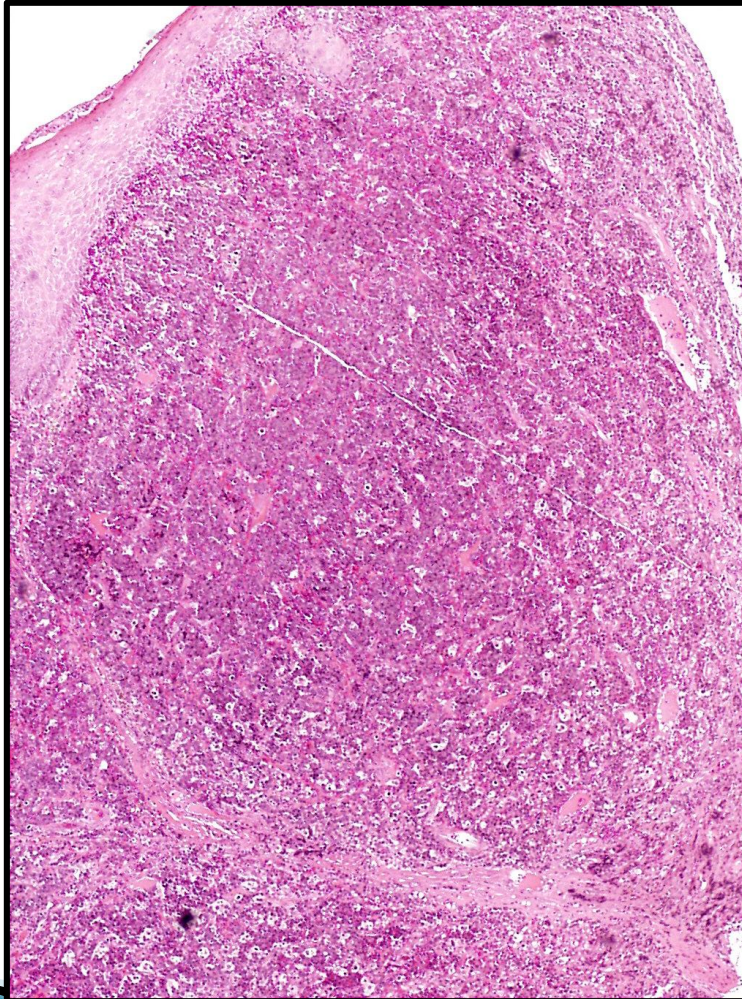

Hlava a krk

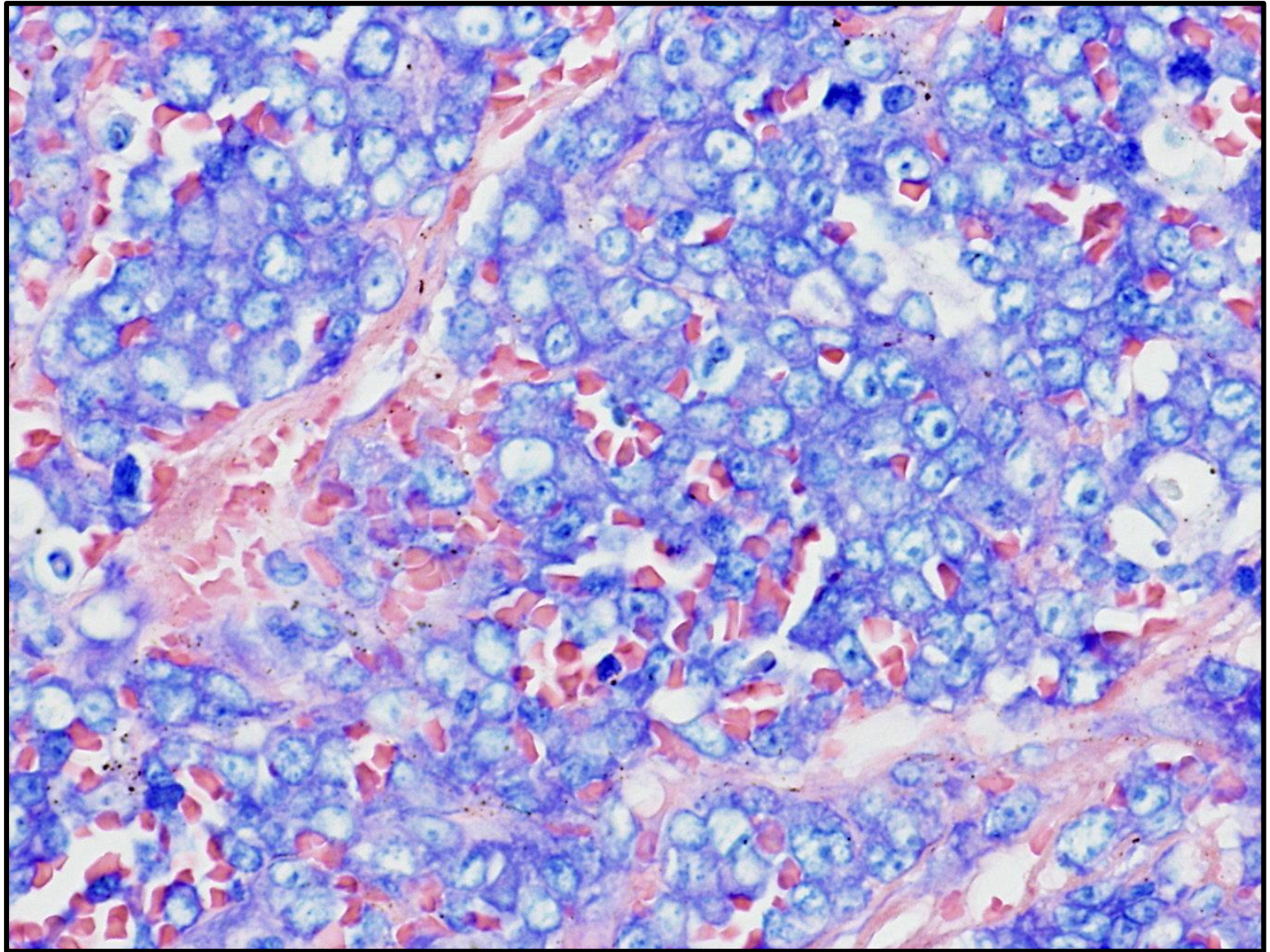
- ▶ lymfómy slinných žliaz (MALTómy)
- ▶ plazmoblastický NHL v súvisi s ID, vrátane HIV (dutina ústna)
- ▶ extranodálny NK/T bunkový lymfóm nazálneho typu

Tumor maxily a dutiny ústnej, muž 40 r.

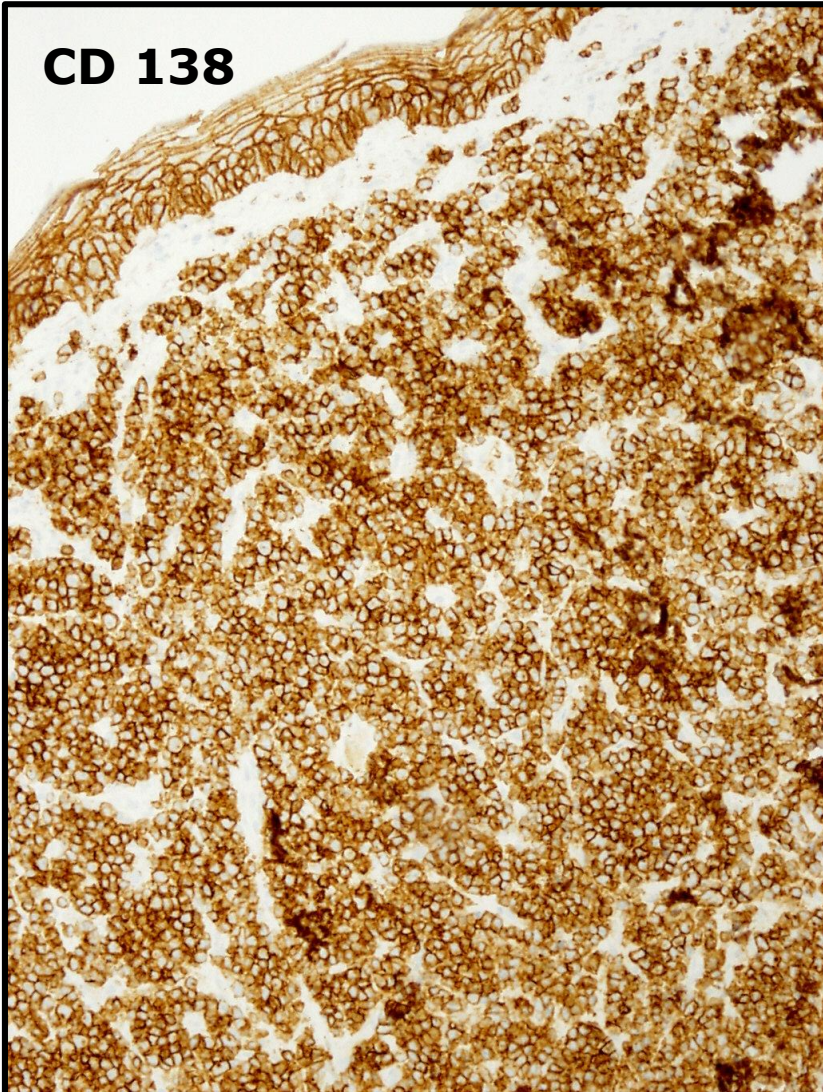

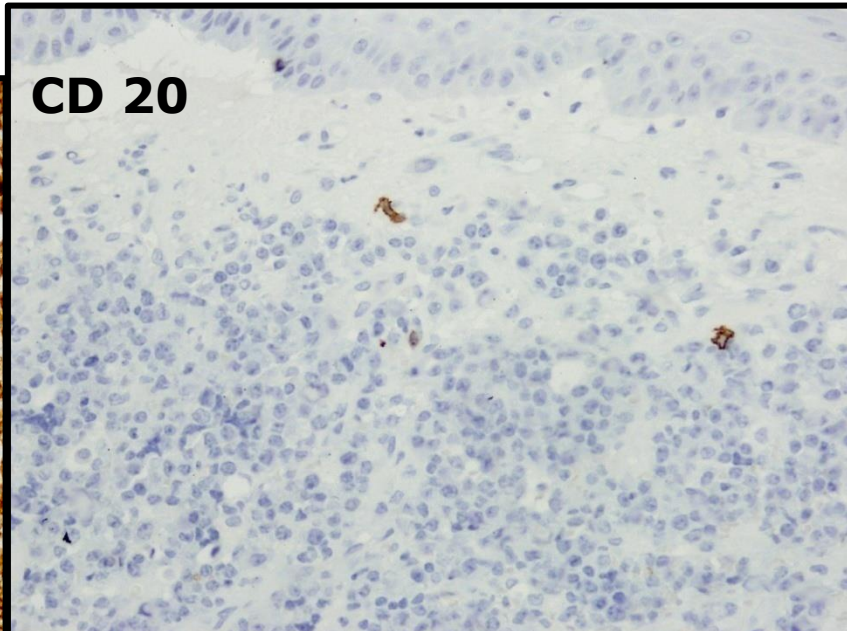

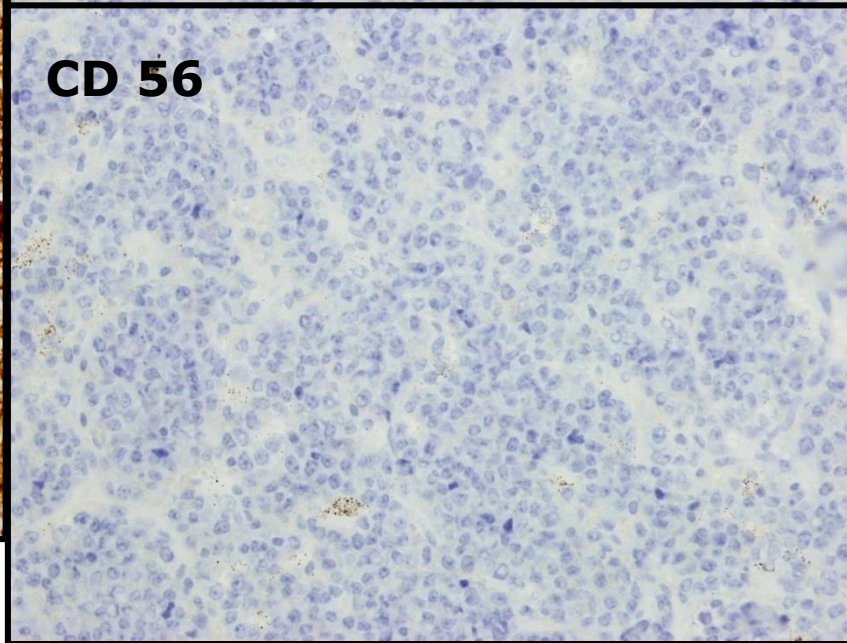
CD 138

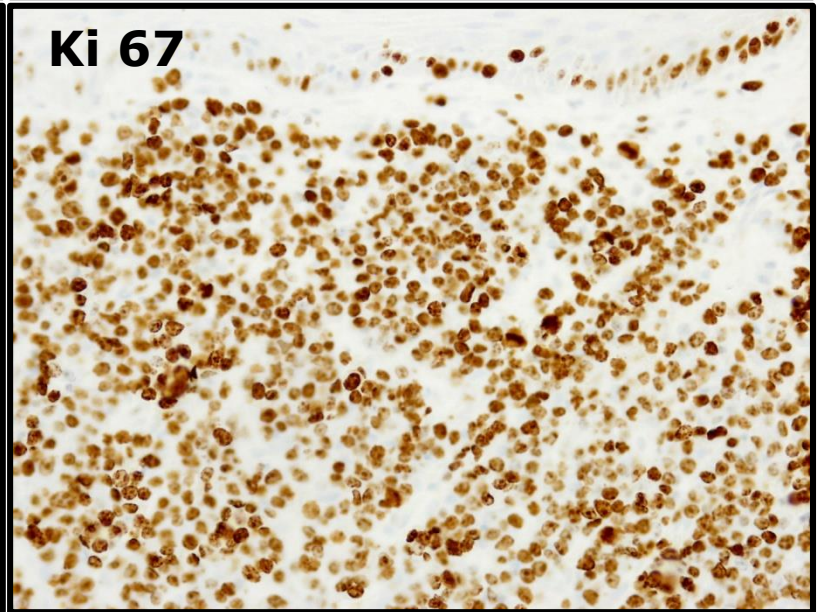
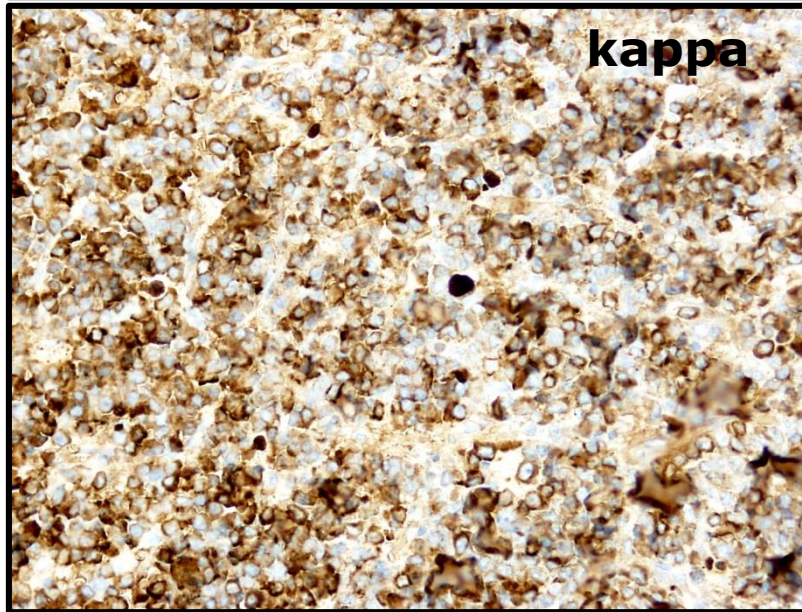
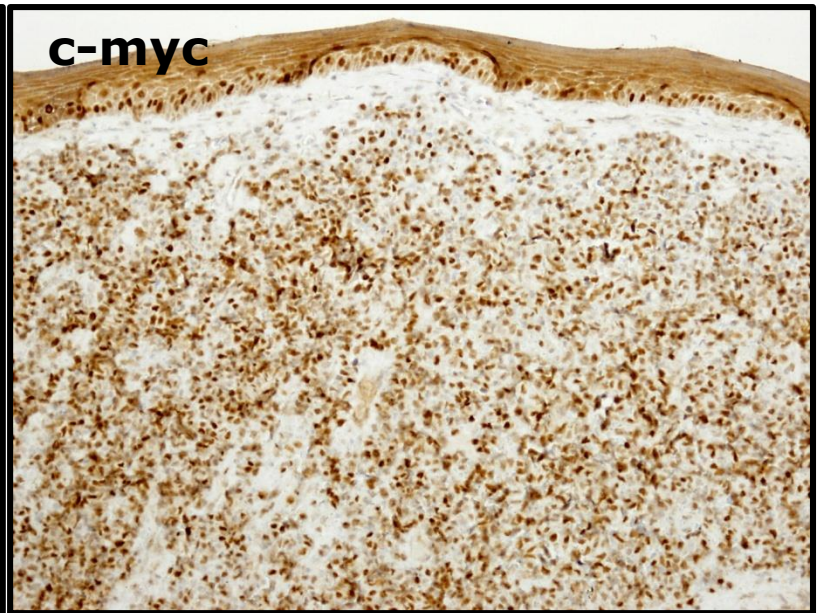
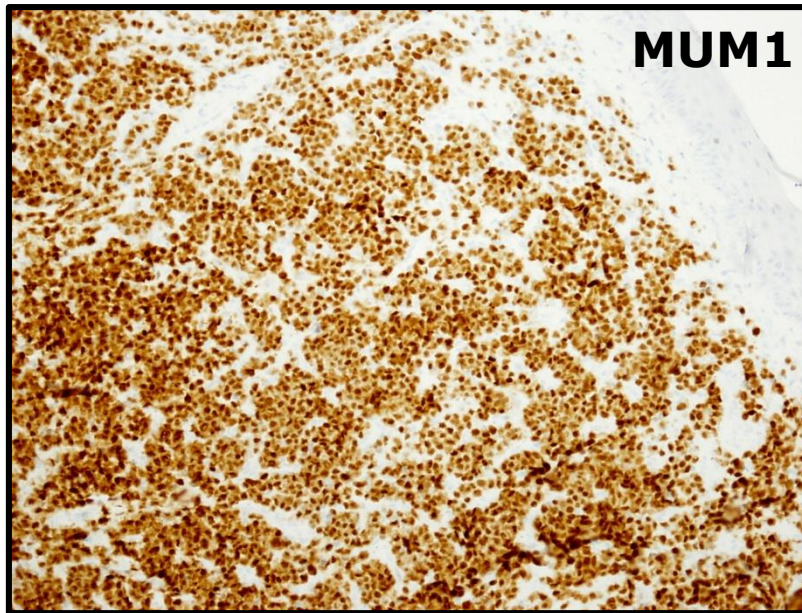
CD 20

CD 56

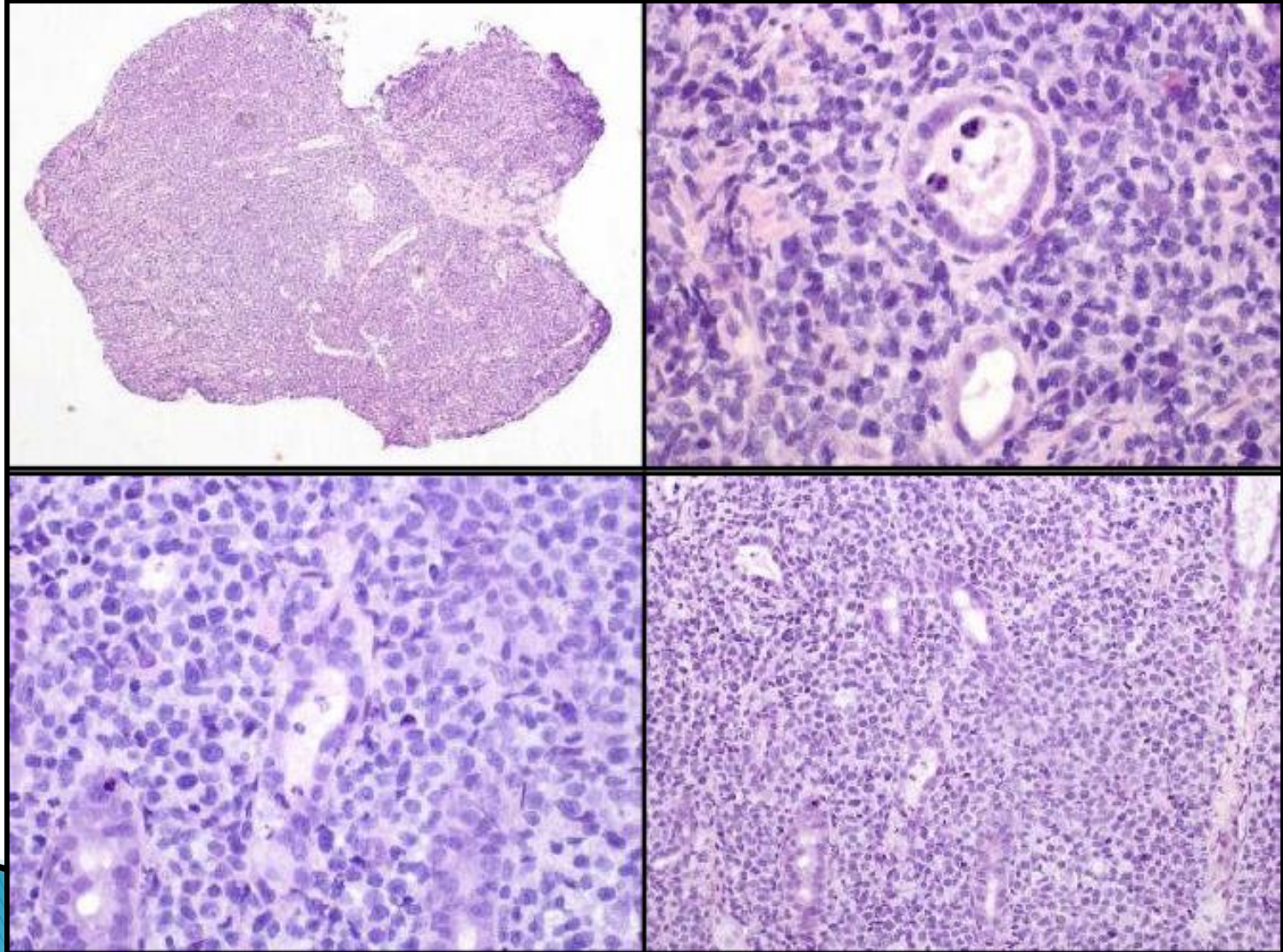

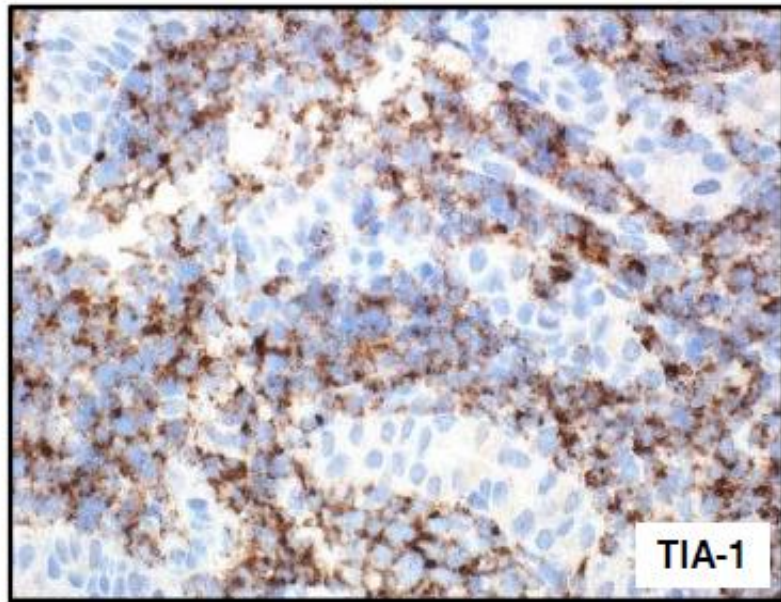
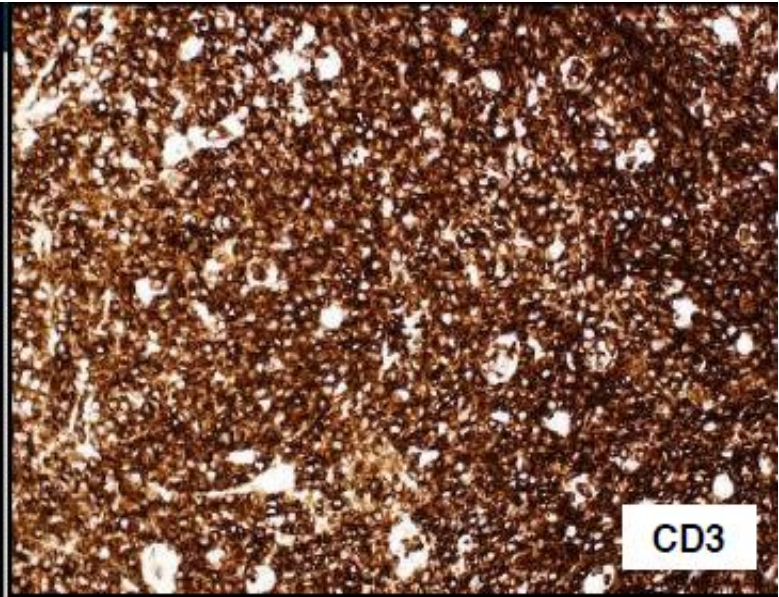
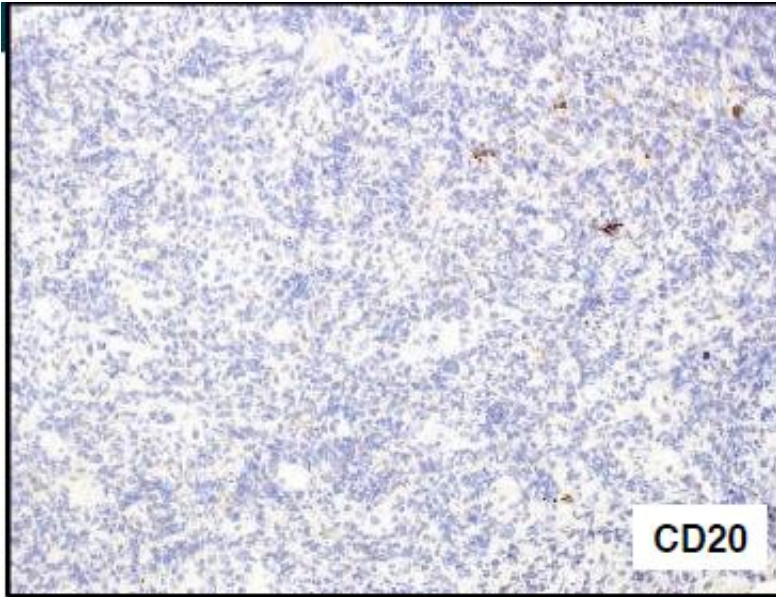
Plazmoblastový lymfóm (M9735/3) asociovaný s HIV

- ▶ dutina ústna – jedna z predilekčných lokalizácií
- ▶ môže sa vyskytnúť aj na iných miestach v GIT-e
- ▶ vyskytuje sa predominate u pacientov s ID
- ▶ často asociovaný s EBV infekciou (EBER+, LMP-)
- ▶ CD56 v tumore dutiny ústnej zvyčajne negatívny, prestavba MYC v cca 50% prípadov
- ▶ Ki-67 nad 90%, prognóza celkovo zlá, medián prežitia 6–11 mesiacov, prestavba MYC ju ešte zhoršuje

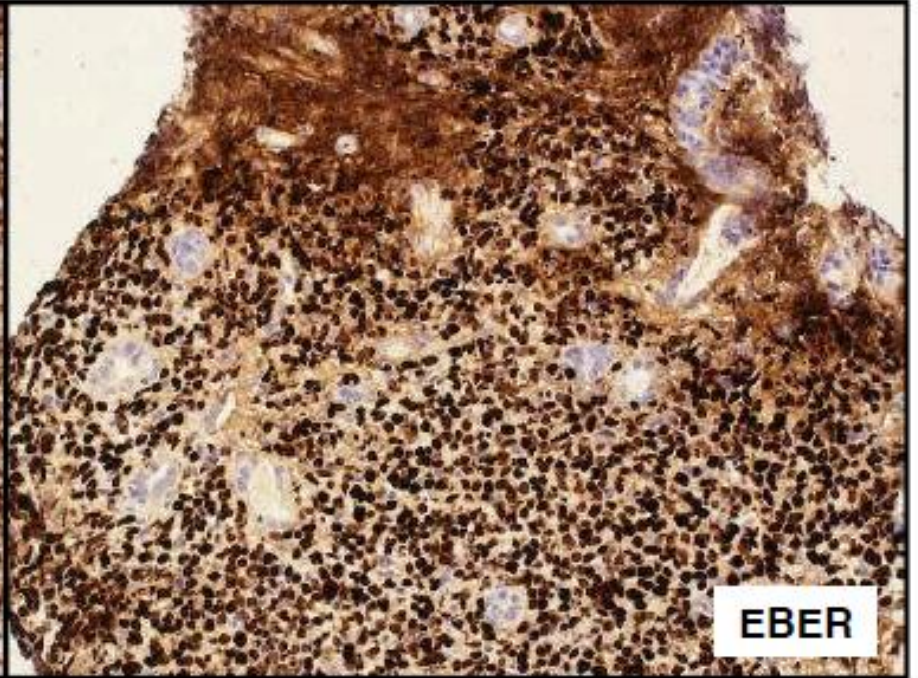
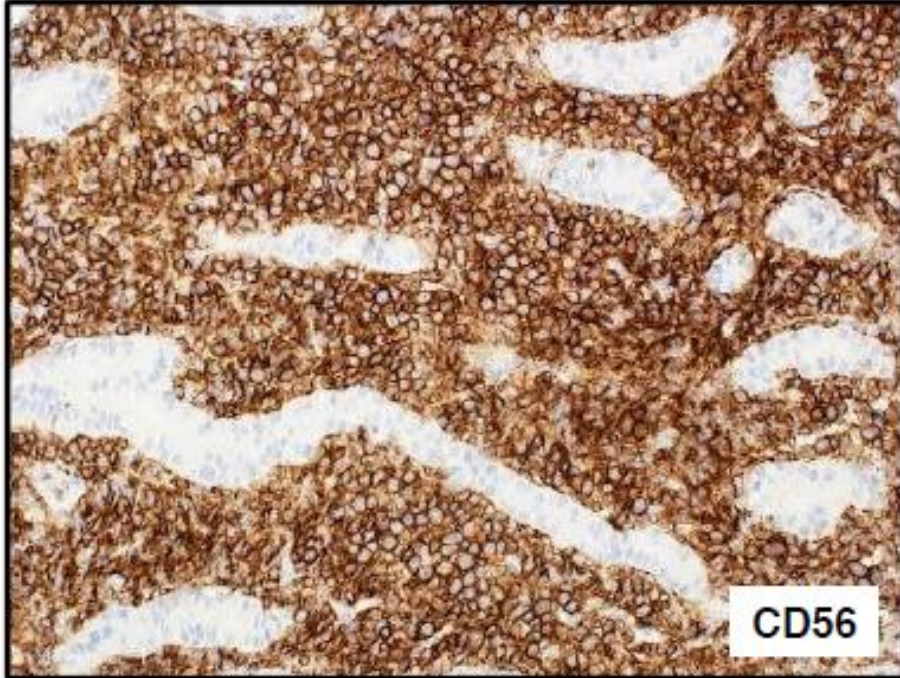
Tumor prínosových dutín, žena 27 r.

Extranodálny NK/T-bunkový lymfóm nazálneho typu (M9719/3)

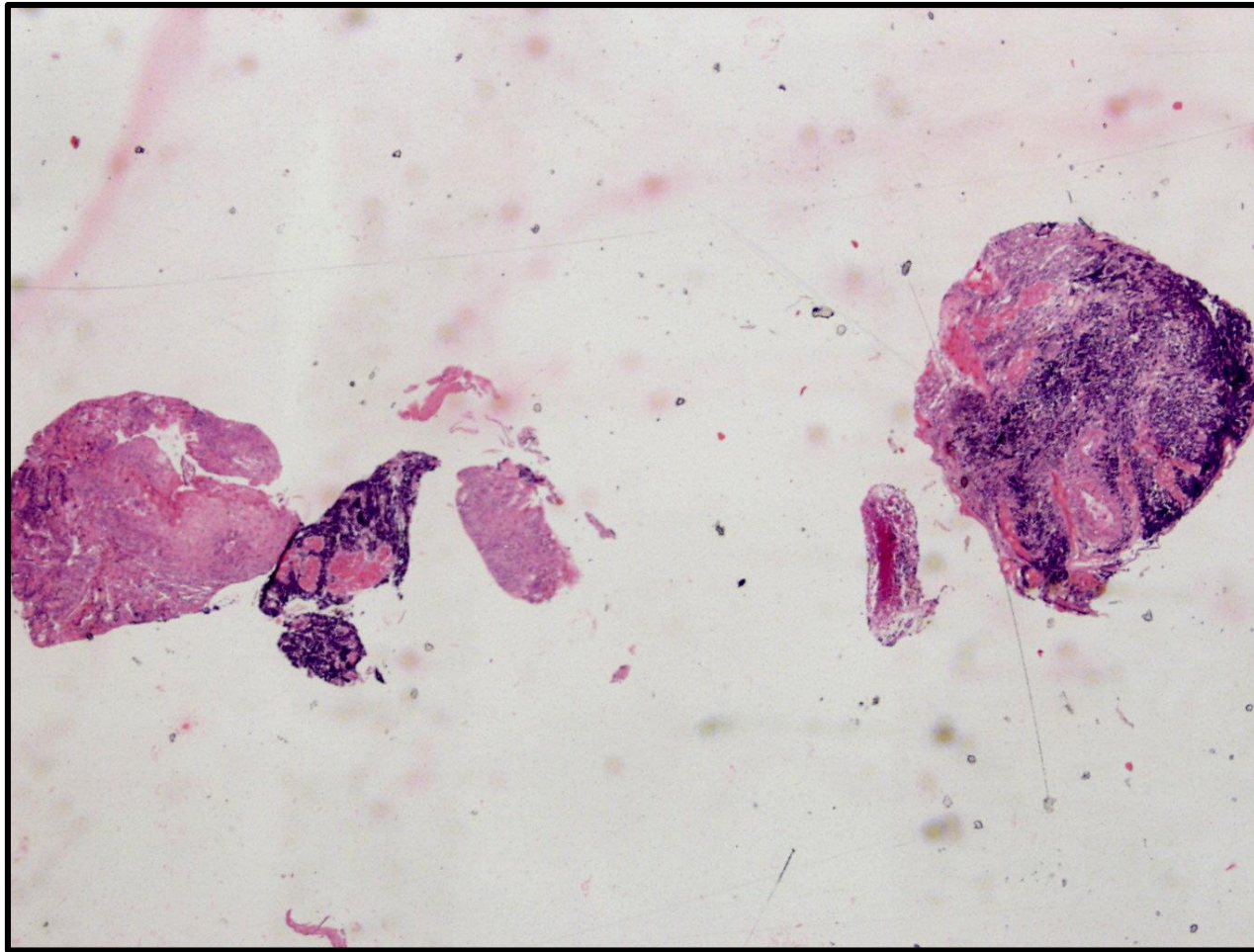
- ▶ aerodigestívny trakt (nosová dutina, sínusy, ...)
- ▶ extranazálny postih: GIT, koža, semenníky
- ▶ široké spektrum histocytológie
- ▶ vysoko agresívny typ ML s krátkym prežívaním
- ▶ zlá odpoveď na liečbu
- ▶ imuno: CD2+, CD3+, CD4-, CD8, CD56+, EBV+,
cytotoxické markery (granzým B+, TIA+)

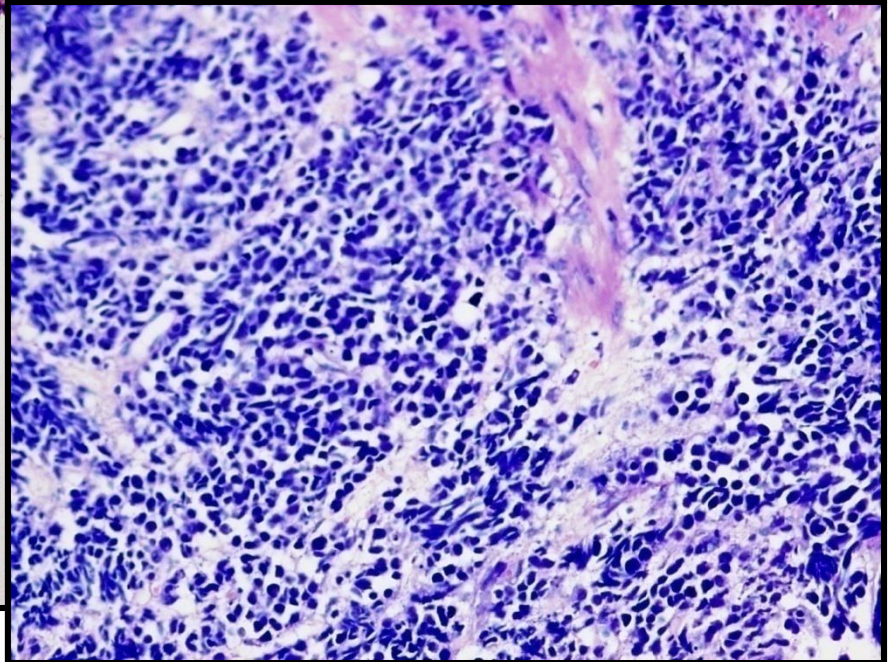
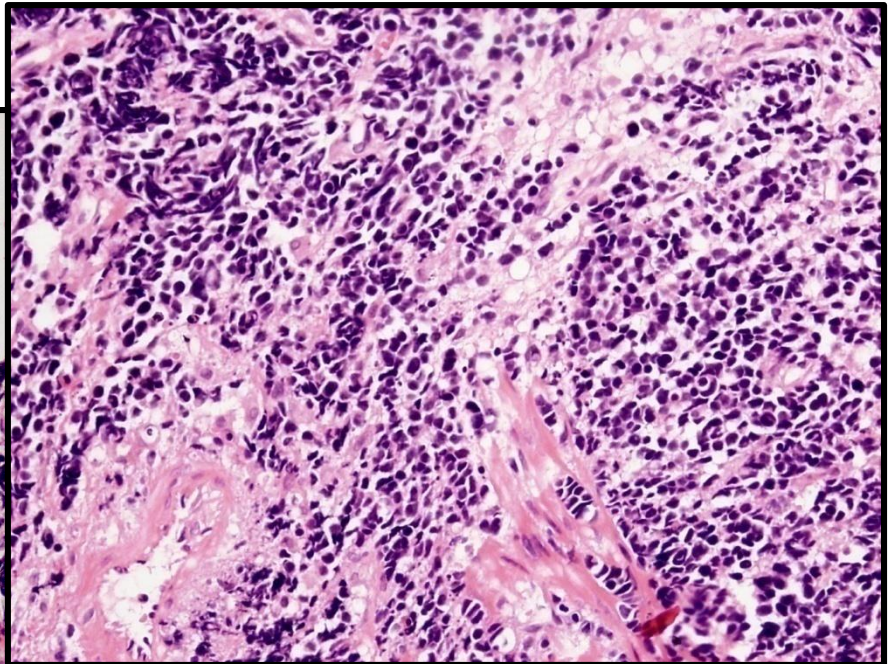
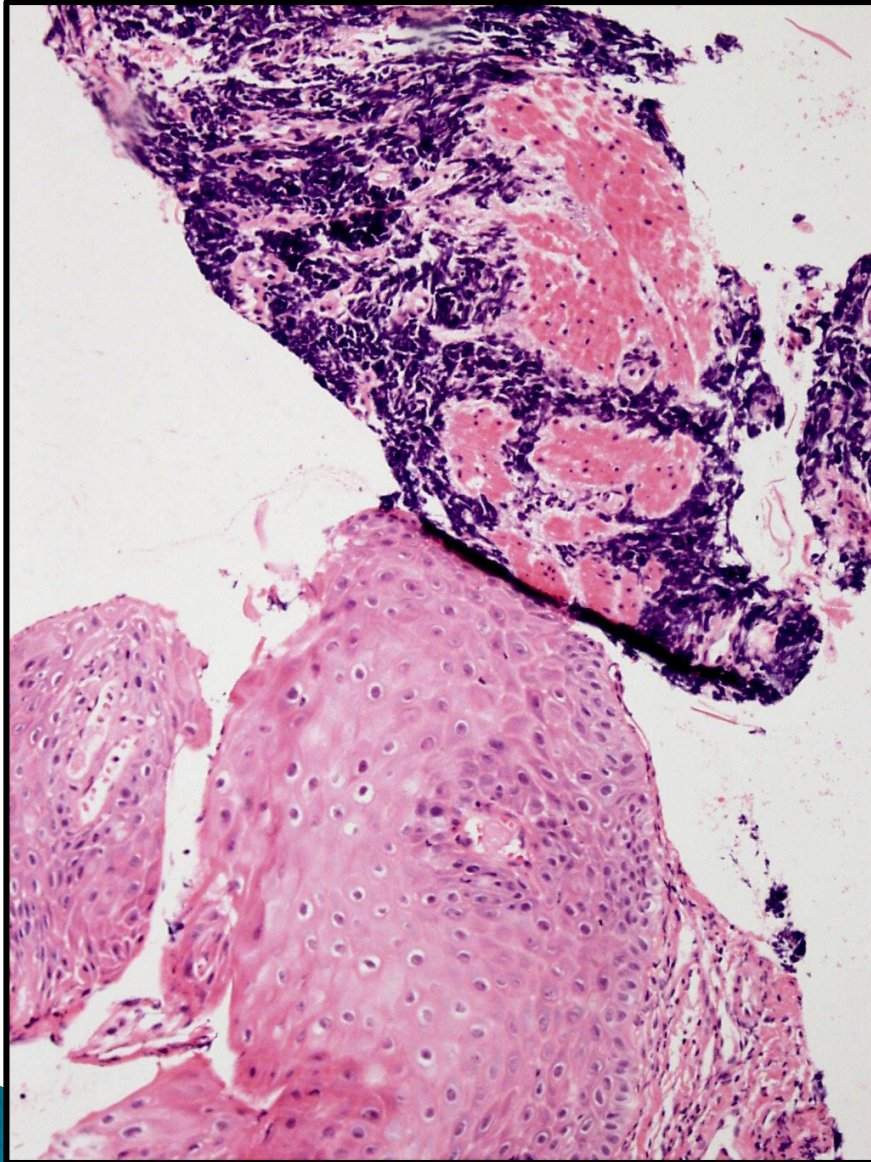
Pažerák

- ▶ extrémne zriedkavá primárna lokalizácia
- ▶ najčastejšie infiltrácia NHL zo žalúdka (MZBL, DLBCL)
- ▶ sekundárne prerastanie z mediastína (PMBL)
- ▶ iné nádory z „malých modrých“ buniek (NCa)

Tumor pažeráka, muž 64 r.

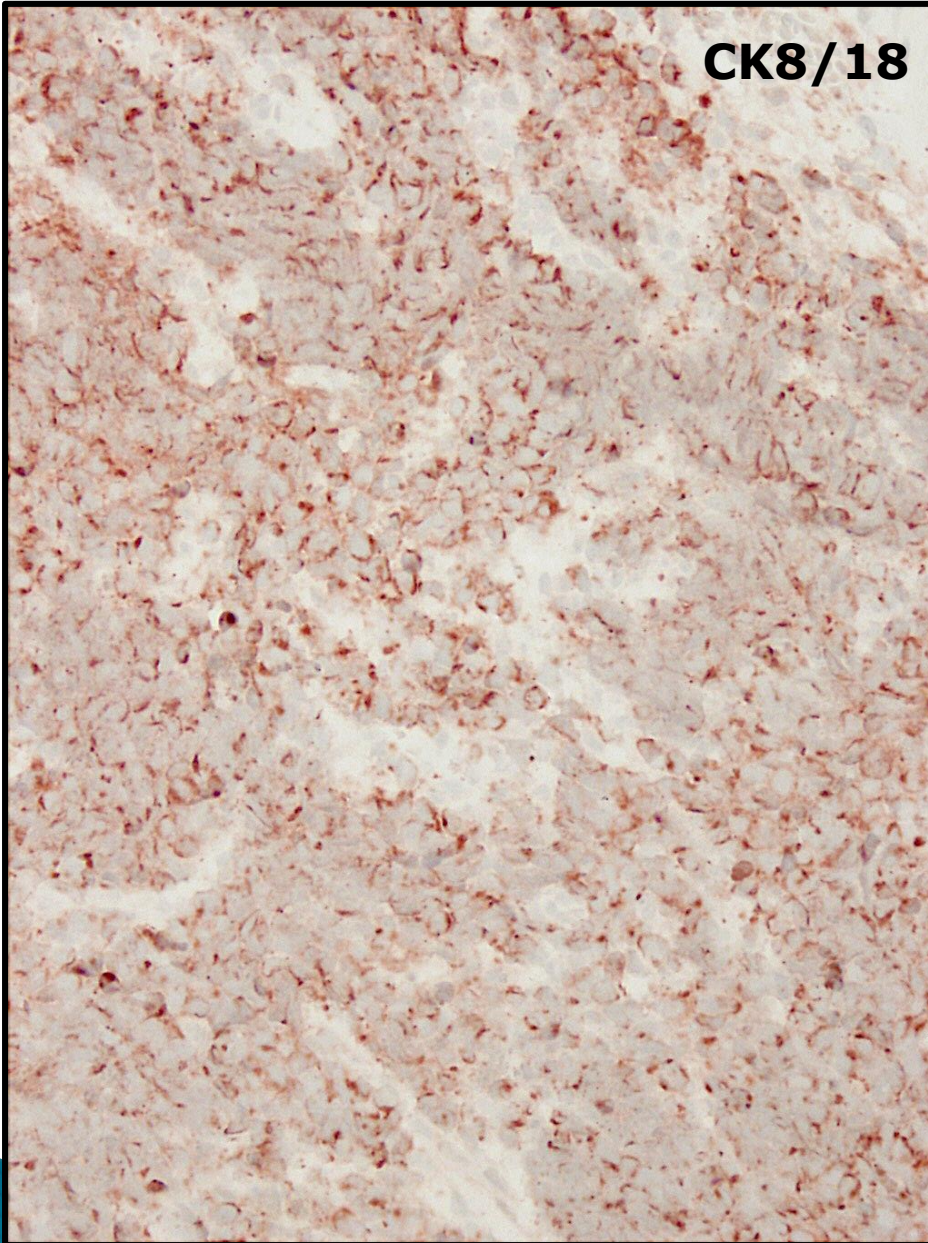

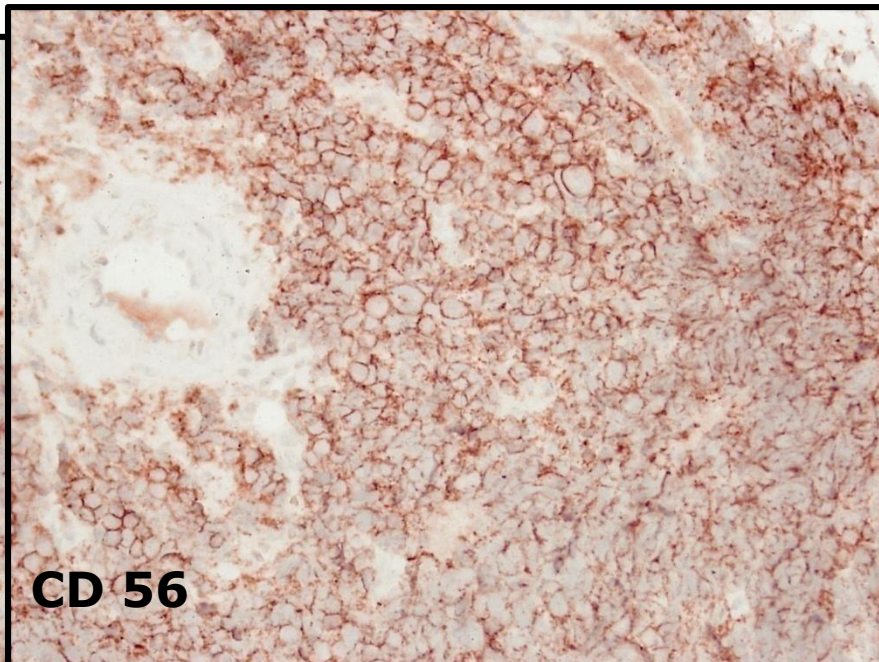

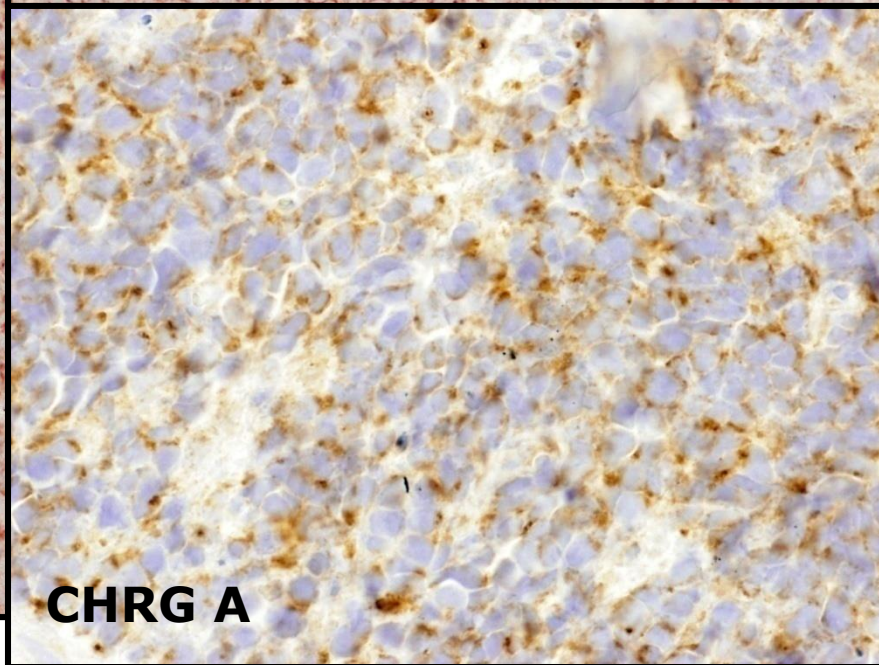
CK8/18

CD 56

CHRG A

Diagnóza

Infiltrácia pažeráka „high-grade“
neuroendokrinným karcinómom,
najskôr NSLSC

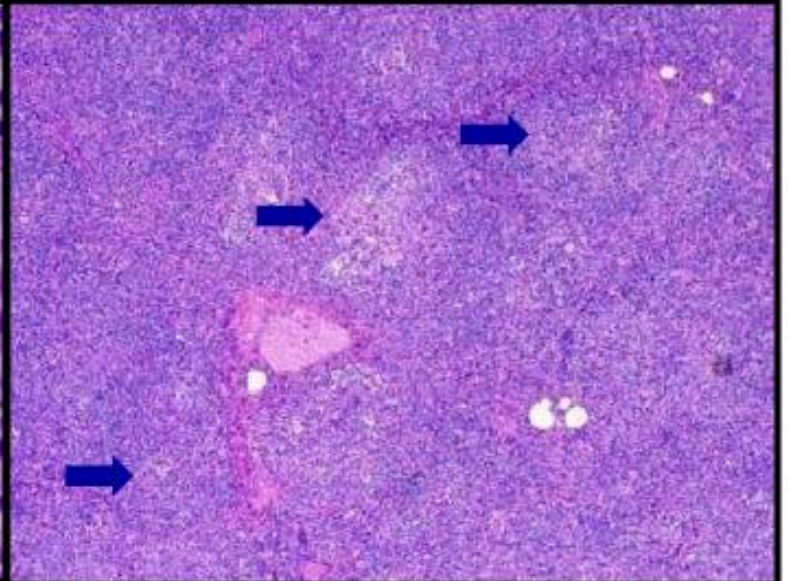
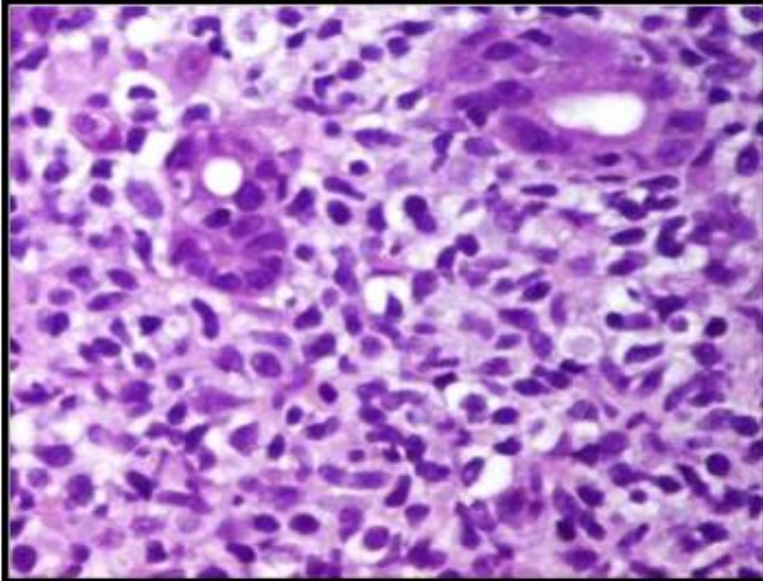
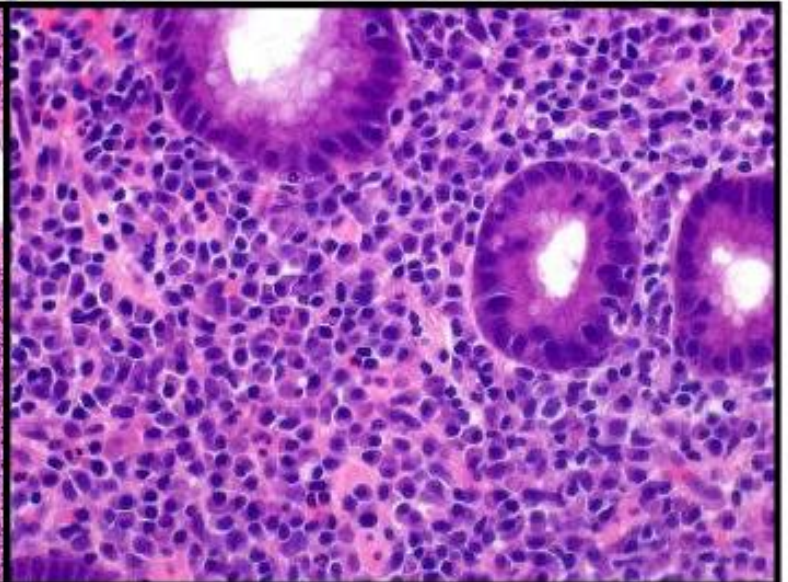
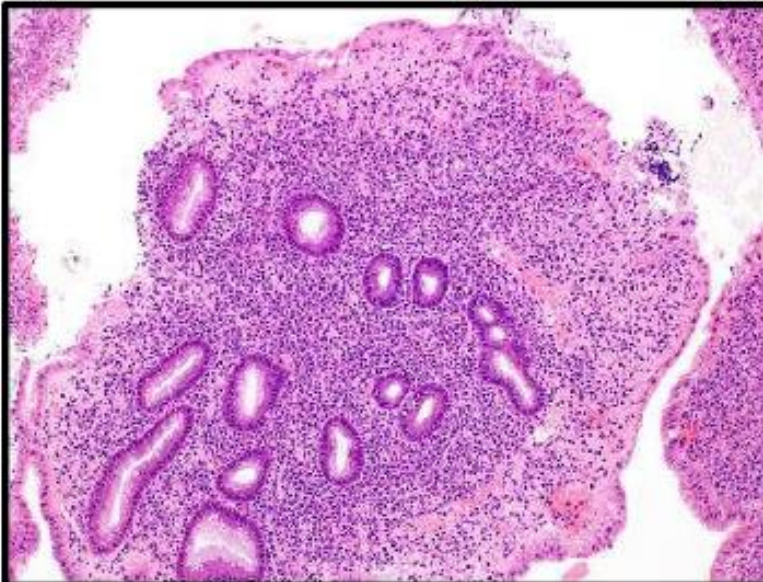
Žalúdok

- ▶ najčastejšia lokalizácia v rámci GIT
- ▶ výrazná prevaha B–NHL, až 90% tvorí malobunkový extranodálny MZBL typu MALT (MALTóm) a difúzny veľkobunkový B–lymfóm (DLBCL), z ktorých časť pochádza z MALTómu
- ▶ iné typy sú menej časté – MCL, FL, LPL, BL
- ▶ PTCL sú tu zriedkavé – EATL, ALCL, PTCL (NOS), NK
- ▶ klasické Hodgkinove lymfómy – extrémne zriedkavé

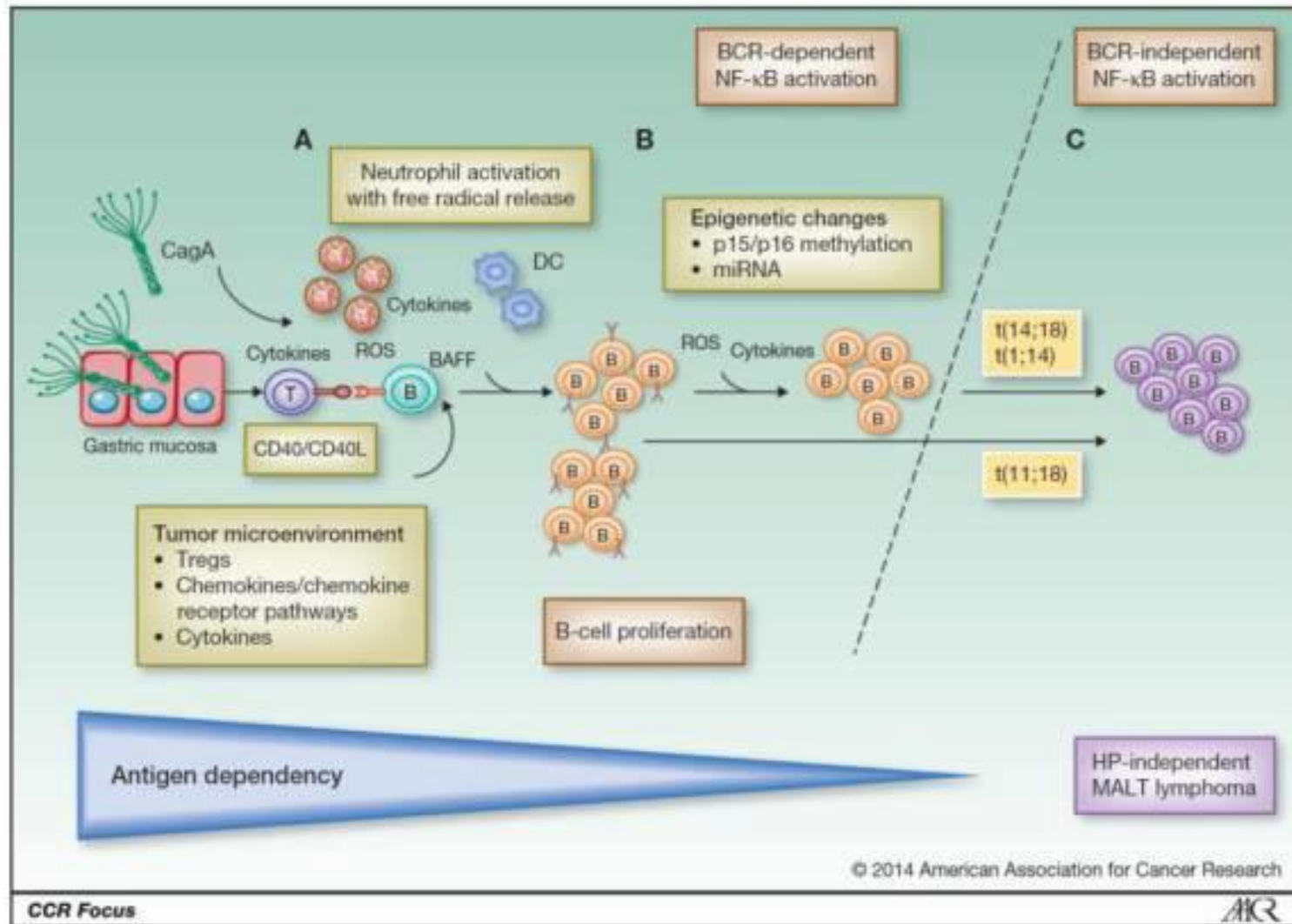
MZBL typu MALT (C88.40, M9699/3)

- ▶ extranodálny lymfóm z buniek marginálnej zóny typu MALT
- ▶ tvorí 7–8% všetkých B–NHL a až 50% primárnych lymfómov žalúdka
- ▶ **konceptia** vytvorená P.G.Isaacson a D.H. Wright (Cancer, 52, 1983, s.1410–16)
- ▶ modifikované kritériá podľa Dawsona
- ▶ **morfológia:**
  - heterogenénna, prevažne malobunková lymfoproliferácia tzv. centrocytoidného alebo monocytoidného vzhľadu s prímiesou blastov, +/- plazmocytová diferenciácia
  - prítomnosť limpoepitelových lézií (LEL)

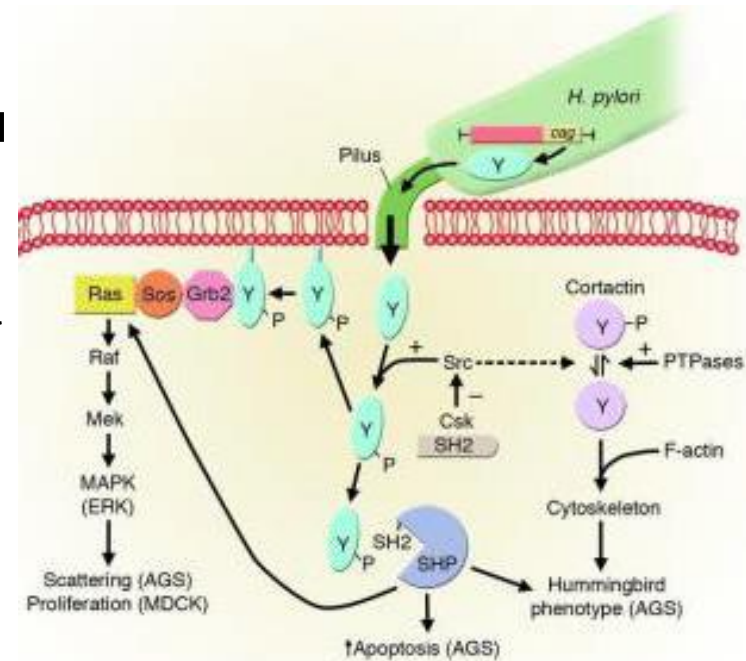
Patogenéza MALT-lymfómu

Význam *H.pylori*

- ▶ pôvodne až v 90% prípadov *H.p.*+, dnes cca 20–30% *H.p.* negatívnych
- ▶ eradikácia vedie k regresii a k remisii u 60–80% pacientov (vrátane 50–60% *H.p.*+ DLBCL vo včasnom štádiu)
- ▶ úlohu hrá virulencia mikroorganizmu a imunitný stav hostiteľa
- ▶ nepriama stimulácia nádorového rastu rôznymi *H.p.* a T-bunkovými mediátormi
- ▶ translokácia *H.p.* virulentného faktoru *cagA* do B-lymfocytov vedie priamo k aktivácii onkogénnych signálnych dráh a je asociovaná s odpoveďou na eradikáciu

Morgner et al, JCO 2001; Chen et al, JCO 2001; Chen JNCI 2005; Adam et al, BJH 2014; Raderer et al, Ann Hematol 2015; Kuo et al, Blood 2012, 2017; Govi et al, Blood 2011

Genetika MALTómov

- ▶ trizómie 3 (30%) a 18
- ▶ translokácie:
  - t(11;18)(q21;q21) – 30–40%
  - t(1;14)(p22;q32),
  - t(14;18)(q32;q21),
  - t(3;14)(q27;q32),
  - t(3;14)(p14.1;q32).v
- ▶ **t(11;18)(q21;q21) – prediktor straty odpovede na eradikčnú liečbu H.pylori**

Malobunková lymfoproliferácia v žalúdku (najmä v endoskopiách)

Hodnotenie	Histológia
0 Norma	Disperzné plazmocyty v lamina propria (LP), bez lymfatických folikulov
1 Chronická aktívna gastritída	Zhluky lymfocytov v LP, bez folikulov, bez lymfoepitelových lézií (LEL)
2 Chronická aktívna gastritída s tvorbou MALT	Lymfatické folikuly s plášťovou zónou a plazmocytmi, bez LEL
3 Suspektný lymfoidný infiltrát, pravdepodobne reaktívny	Lymfatické folikuly obklopené malými lymfocytmi, ktoré infiltrujú LP a ojedinele prenikajú do epitelu
4 Suspektný lymfoidný infiltrát, pravdepodobne lymfóm	Lymfatické folikuly s proliferáciou marginálnej zóny s difúznou infiltráciou LP a prenikajúce do epitelu v zhlukoch
5 MZBL typu MALT	Denzný difúzny infiltrát centrocytoidného vzhľadu v LP s prominentými LEL

modif. podľa Wotherspoon, A et al, Lancet 1993

Potreba imunohistochemie +/- molekulárnej genetiky

MALTóm – vezmite si domov

- ▶ biopsia je prvou voľbou pri infekcii H.pylori v prípade podozrenia na MALT lymfóm
- ▶ H. pylori negatívni pacienti s gastrickým MALT lymfómom môžu profitovať z eradikačnej liečby H. pylori
- ▶ dôkaz monoklonality (PCR Biomed-2) nie je prerekvizitou pre diagnózu MALT lymfómu
- ▶ monoklonalita B buniek bola dokázaná v 1–4% prípadov inak typickej chronickej gastritídy
- ▶ dnešné poznatky nepodporujú potrebu vyšetrenia klonality v pacientov po liečbe gastrických MALT lymfómov

EGILS consensus report. Gastric extranodal marginal zone B-cell lymphoma of MALT

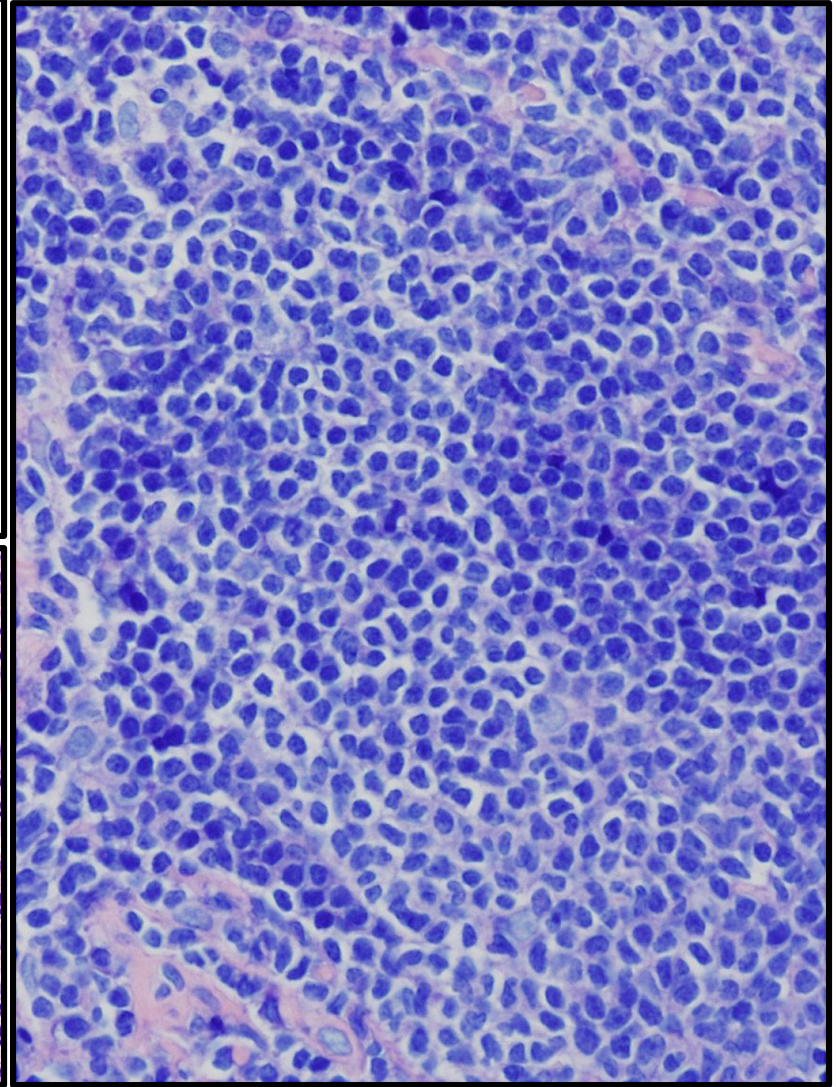
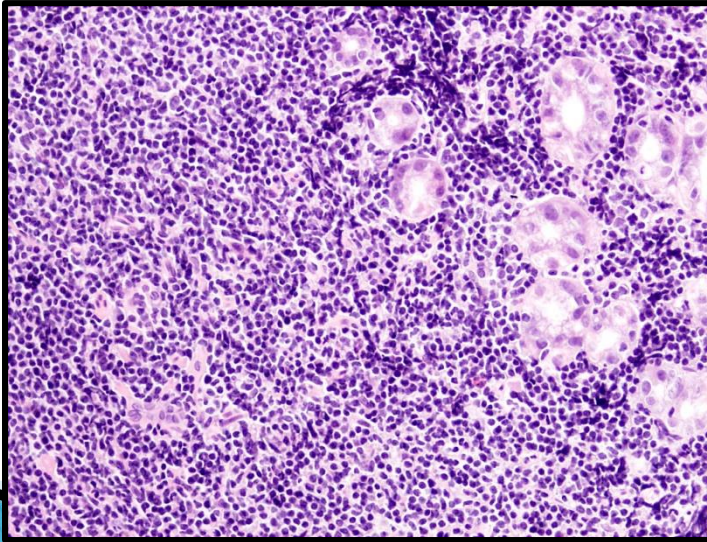
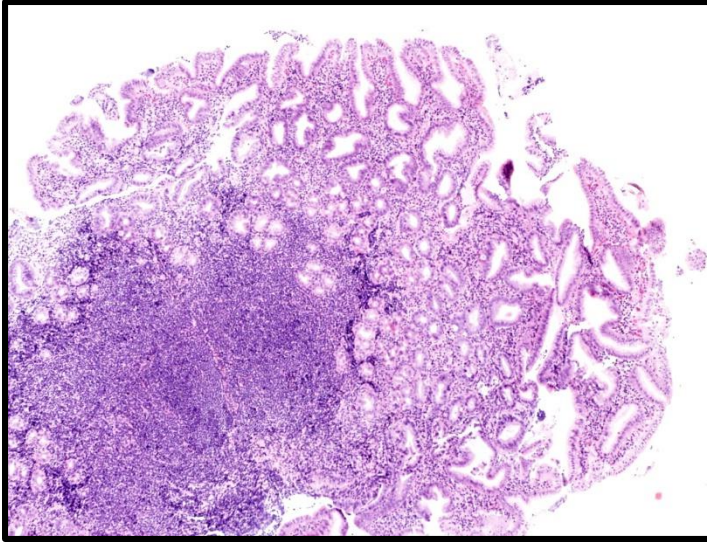
Gut 2011;**60**:747–758. doi:10.1136/gut.2010.224949

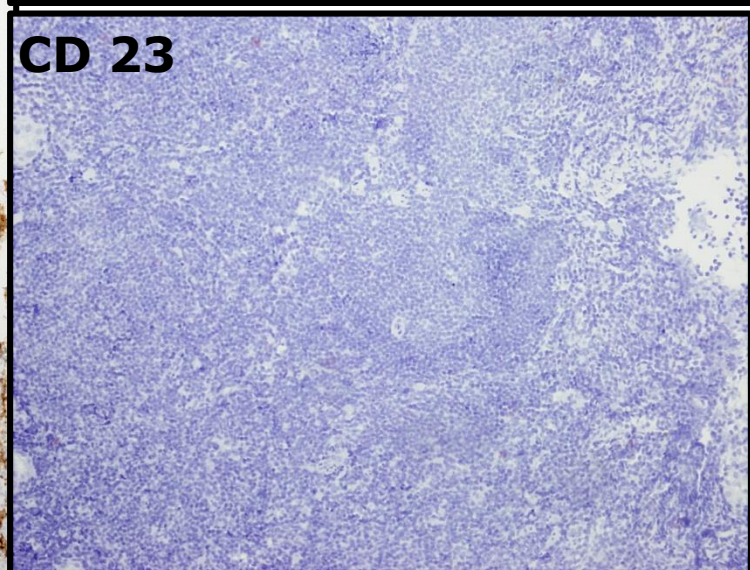
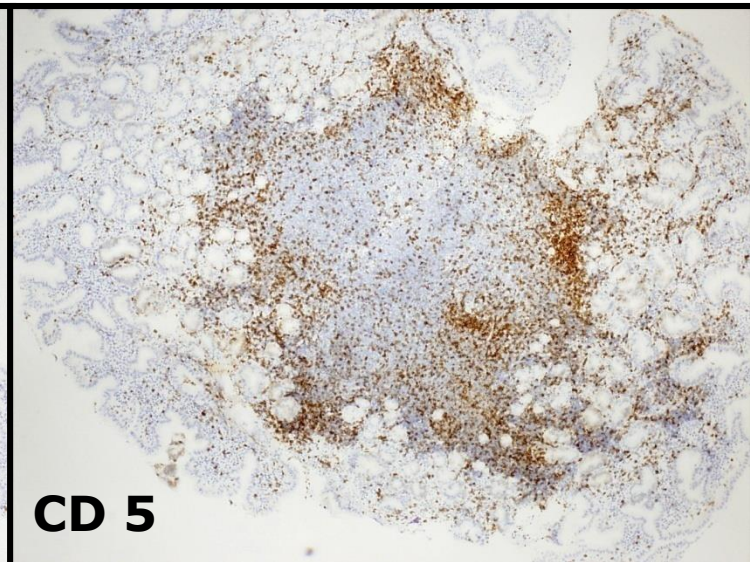
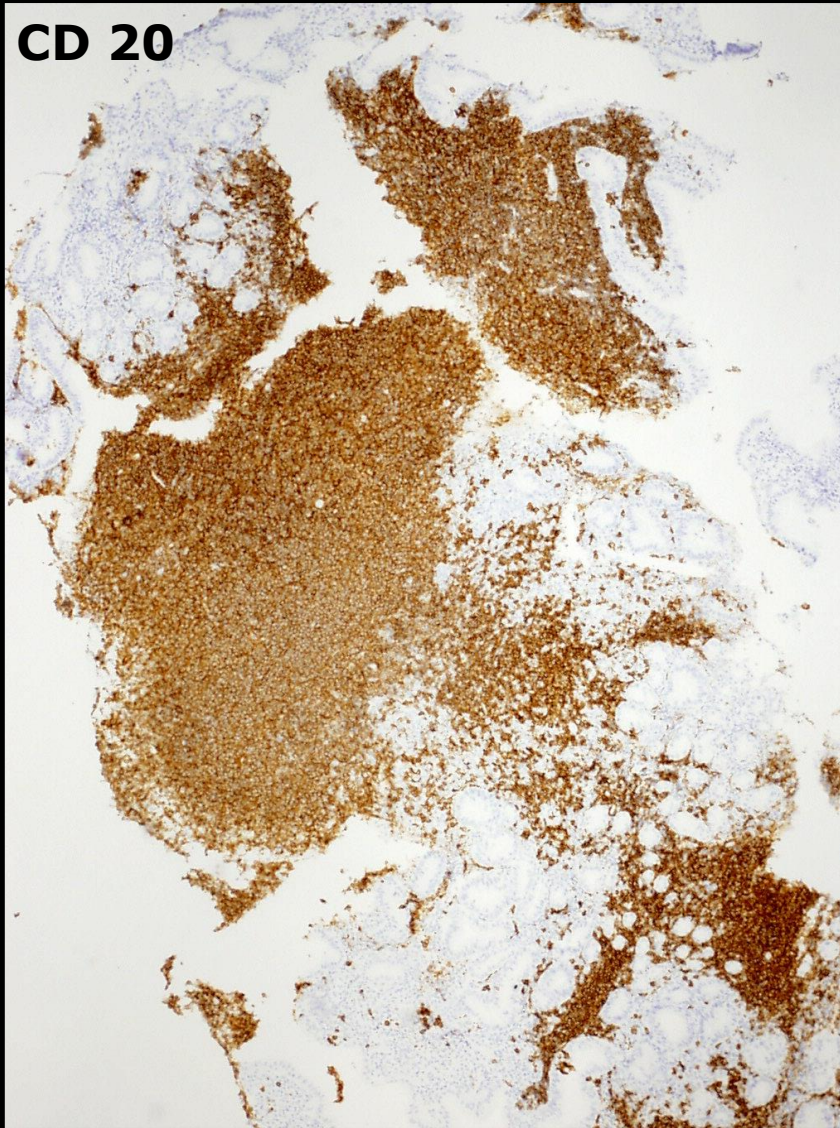
Lymfóm z plášťových buniek (MCL)

- ▶ primárne sa vyskytuje v najmä v črevnom trakte, v žalúdku je extrémne zriedkavý
- ▶ pri multifokálnom výskyte sa manifestuje ako tzv. lymfomatózna polypóza
- ▶ dnes klinicky zjavne nehomogénna skupina, ide o dve choroby
- ▶ morfológicky konvenčný, plemomorfný a blastoidný variant – dif. dg. DLBCL, HGCL, *LB*
- ▶ časť prípadov negatívnych pri dôkaze CD5, alebo cyklínu D1 – potreba genetiky, resp. SOX11

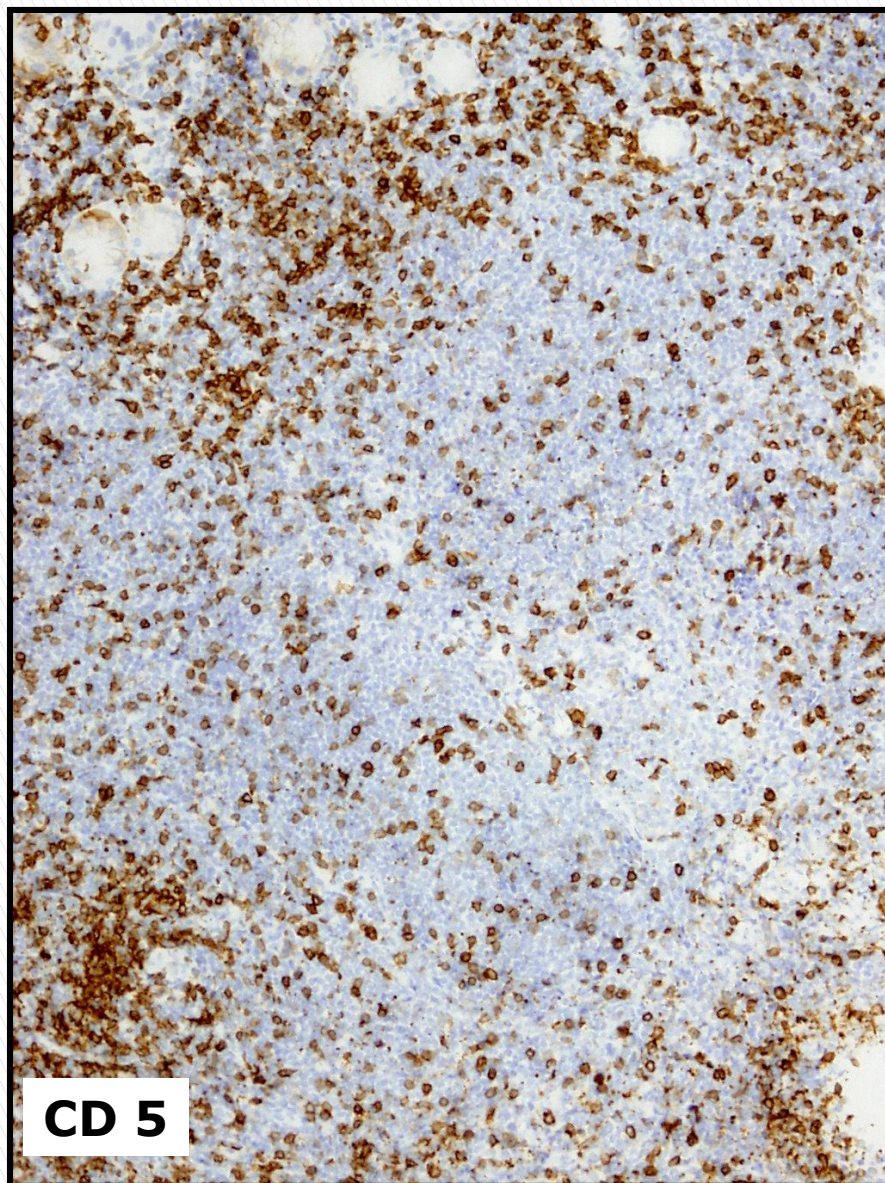
Muž, 64 r., klinická dg. CLL

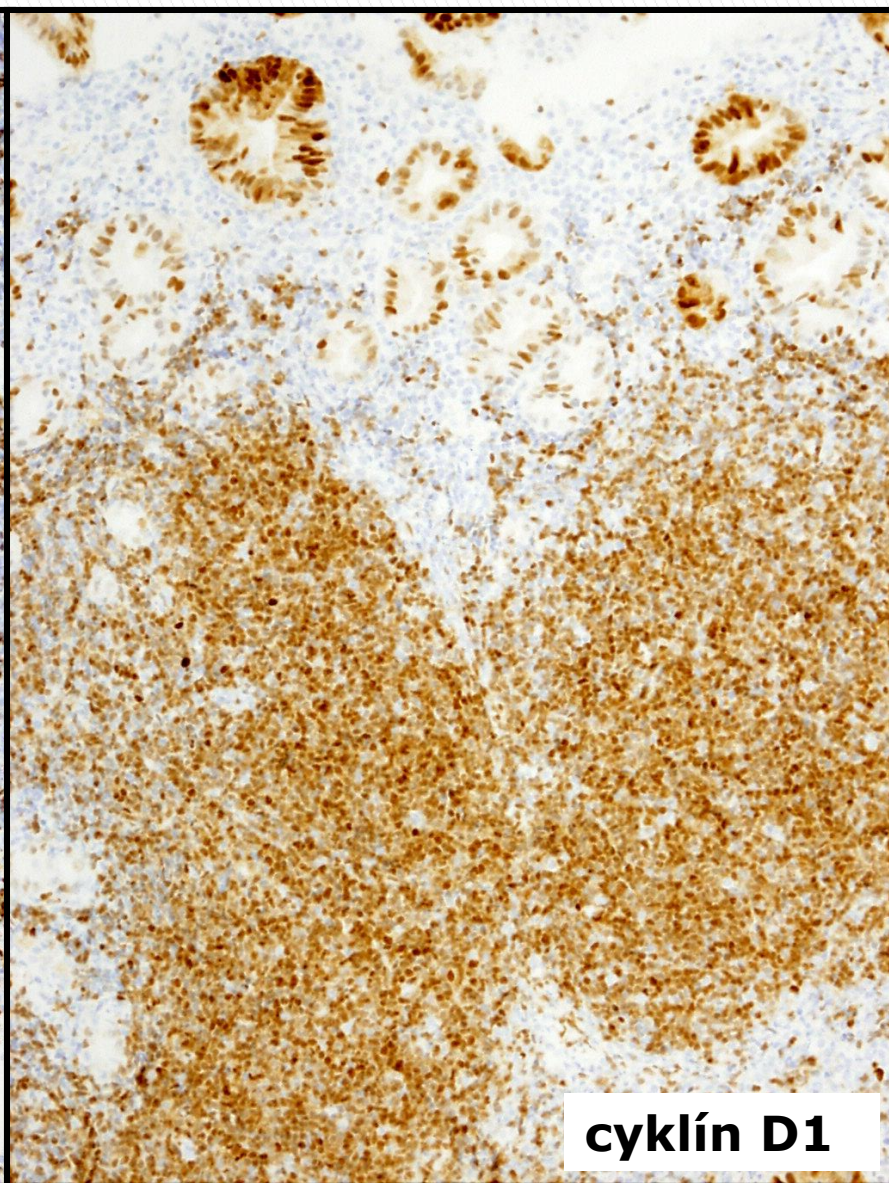

CD 5

cyklín D1

Diagnóza

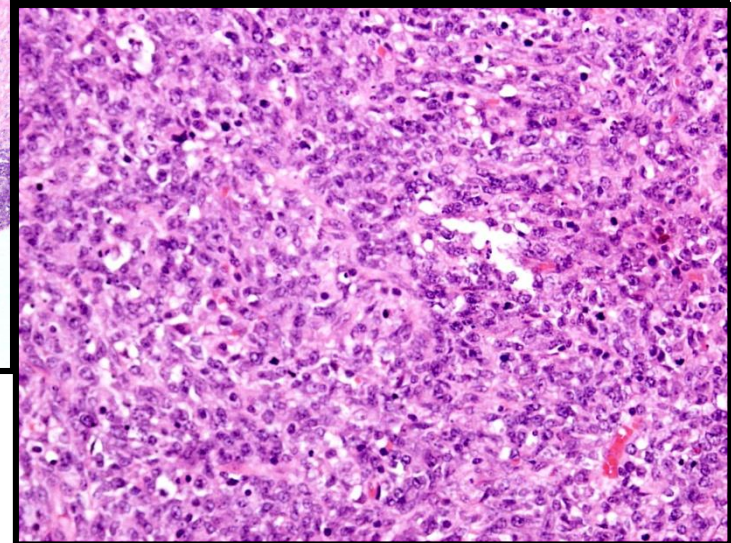
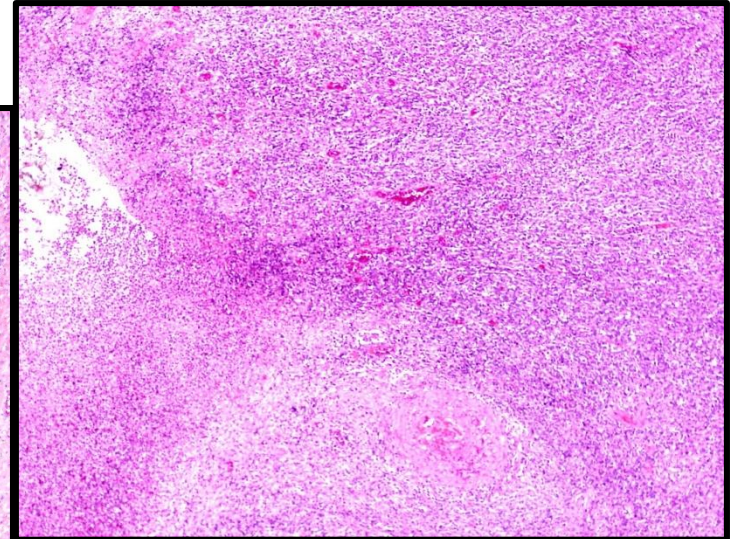
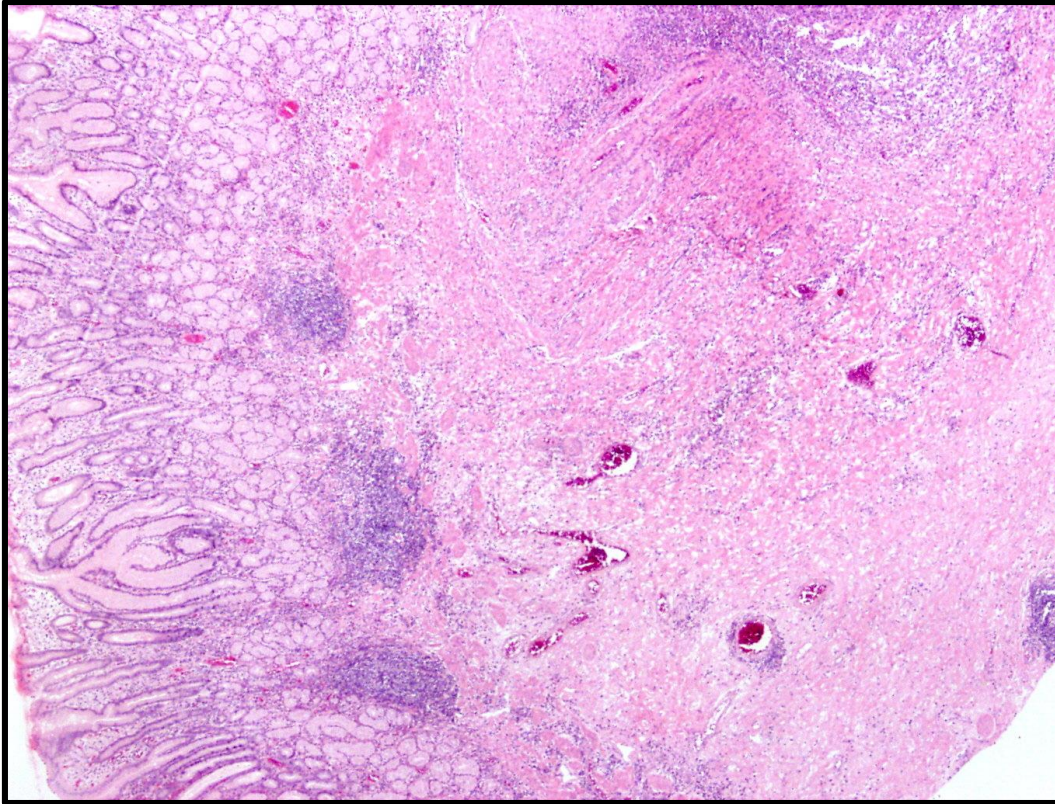
MCL, CD5 negatívny konvenčný typ

Blastické B-NHL (bb. 2x väčšie ako lymfocyt)

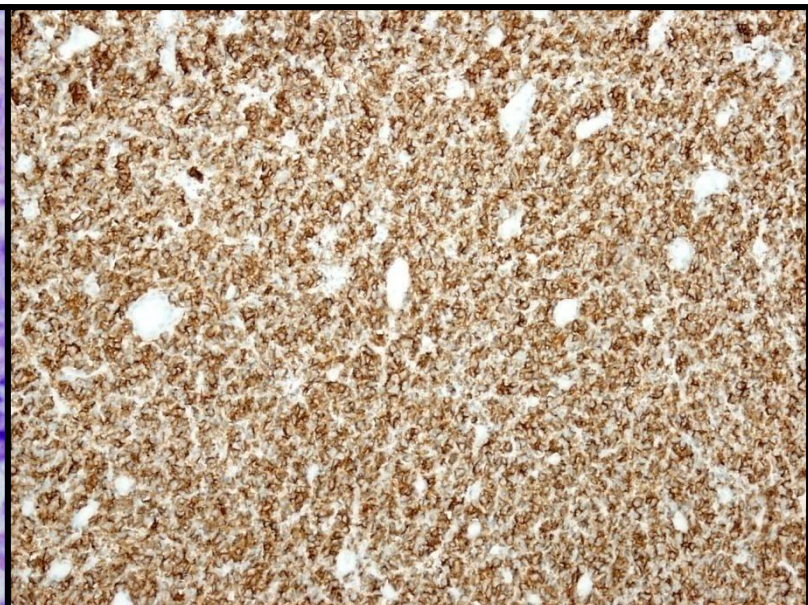
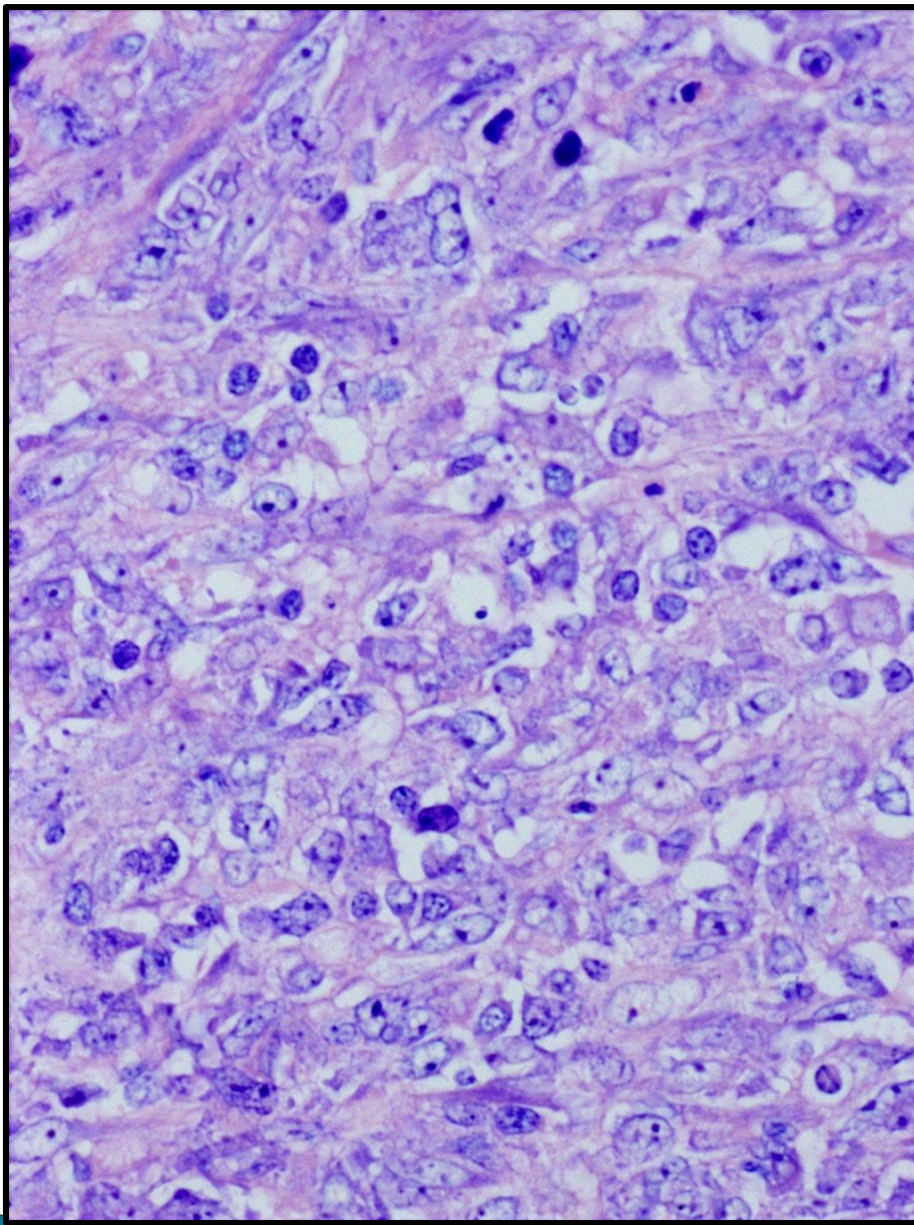
- ▶ DLBCL – môže vzniknúť „de novo“, alebo transformáciou z MALTómu (30–50%)
- ▶ WHO neodporúča používať termín „high grade MALTóm“
- ▶ odlíšenie primárnych DLBCL a sekundárne blasticky transformovaných DLBCL nie je klinicky významné
- ▶ subtypizácia je analogická s nodálnymi DLBCL
- ▶ dif. dg. odlíšenie od epitelových a iných nádorov
- ▶ iné typy – BL, prípadne HGBL, vrátane tzv. DH/TH

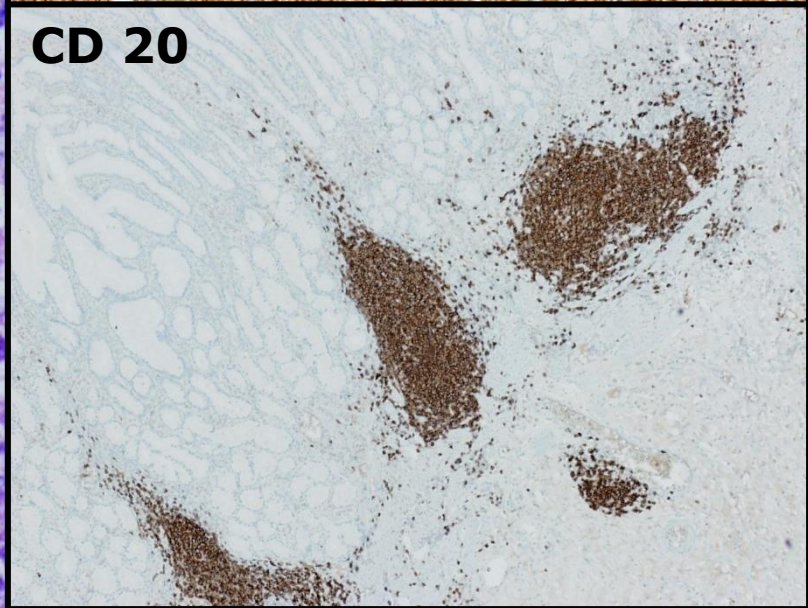
žena, 62 r., chronický ulkus žalúdka, opakovane histologizovaný bez dôkazu malignity, liečba PPI bez efektu, podozrenie na ulkus Ca

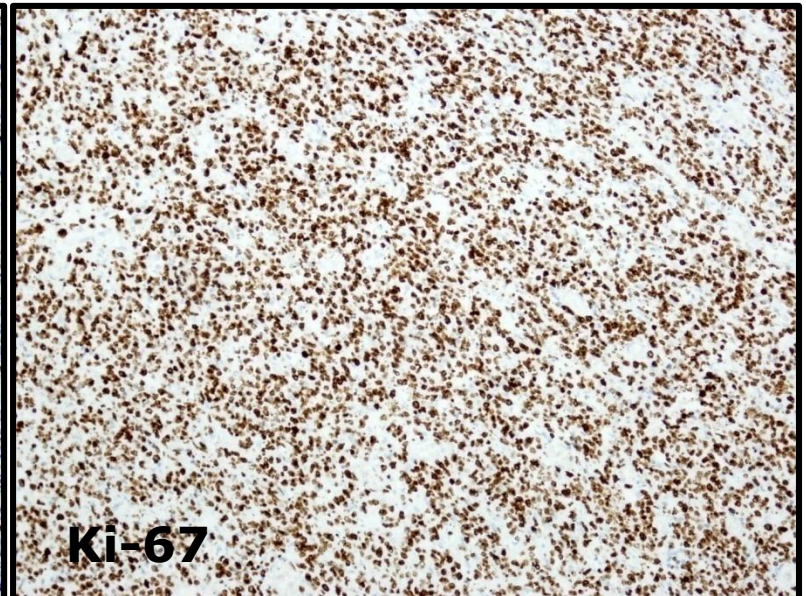
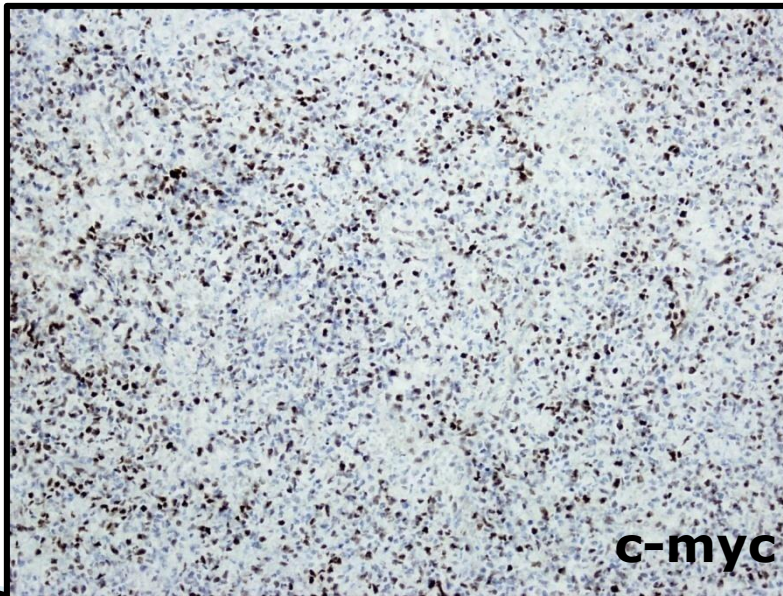
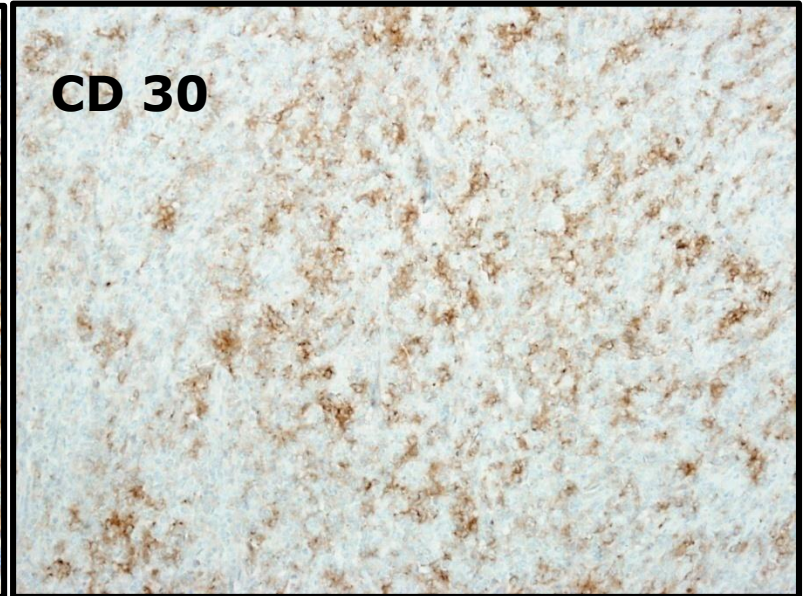
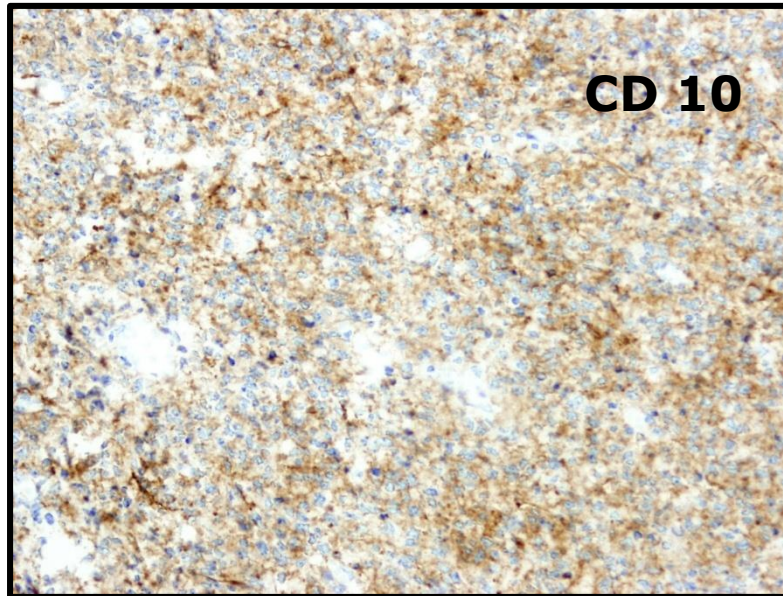

CD 20

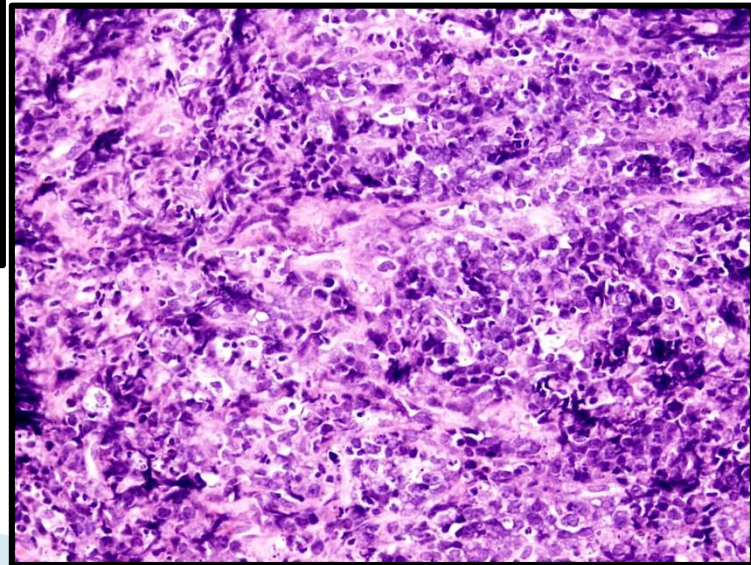
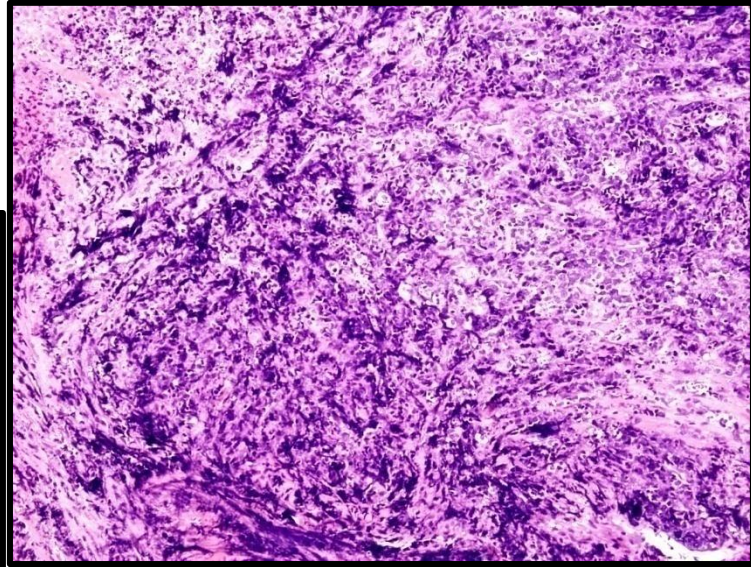
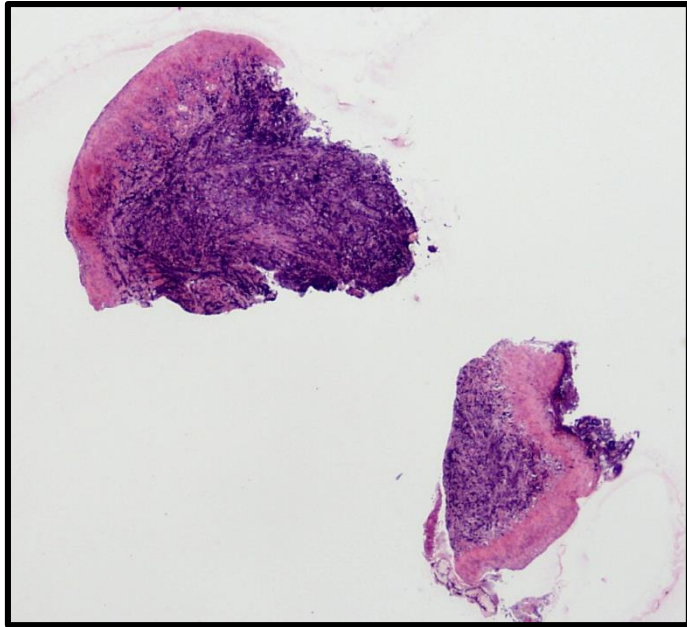

Diagnóza

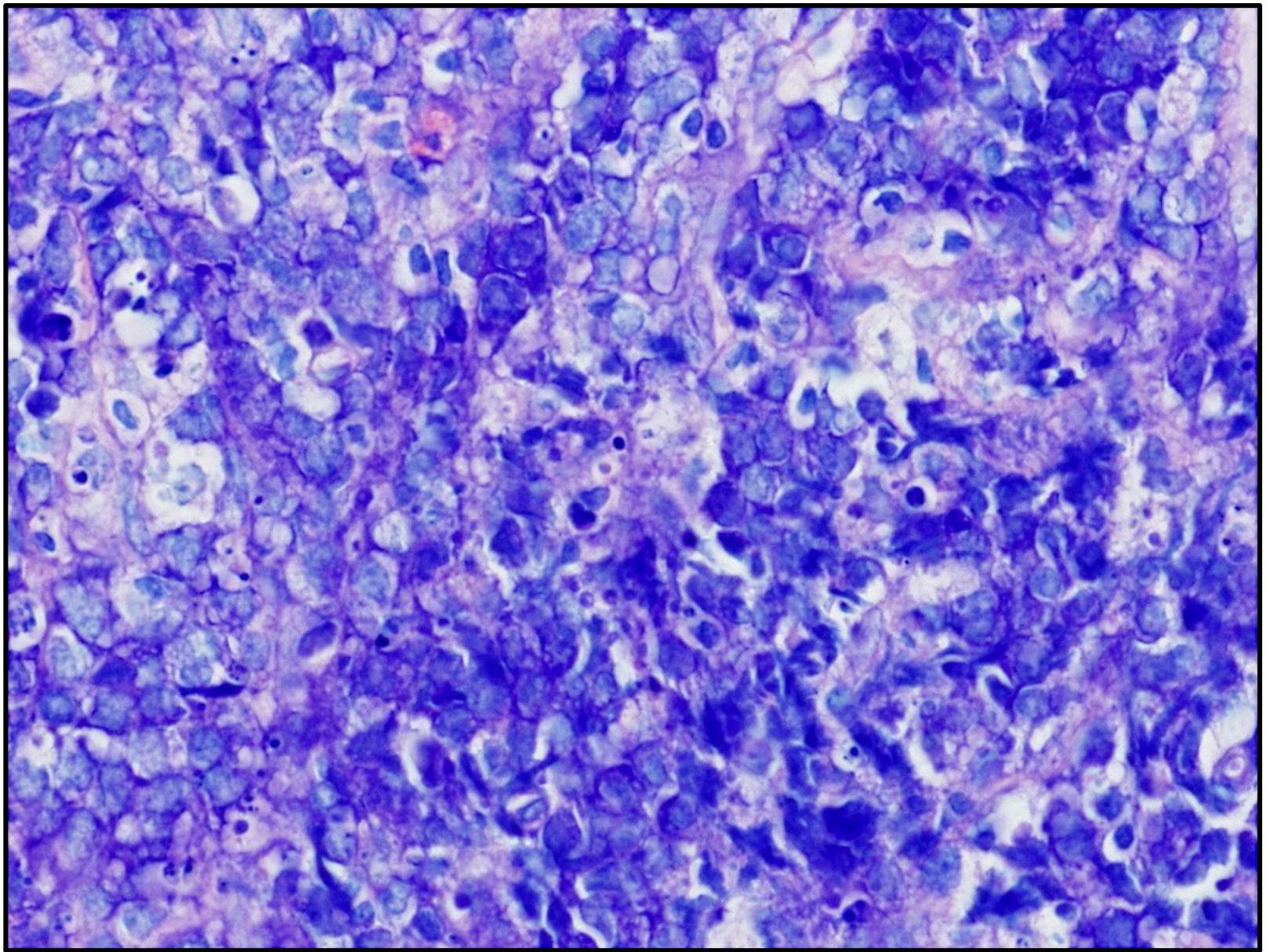
Blastický B-NHL, typu DLBCL (NOS), anaplastický variant s GCB fenotypom

žena, 56r., tumorózna exulcerácia pyloru a duodena

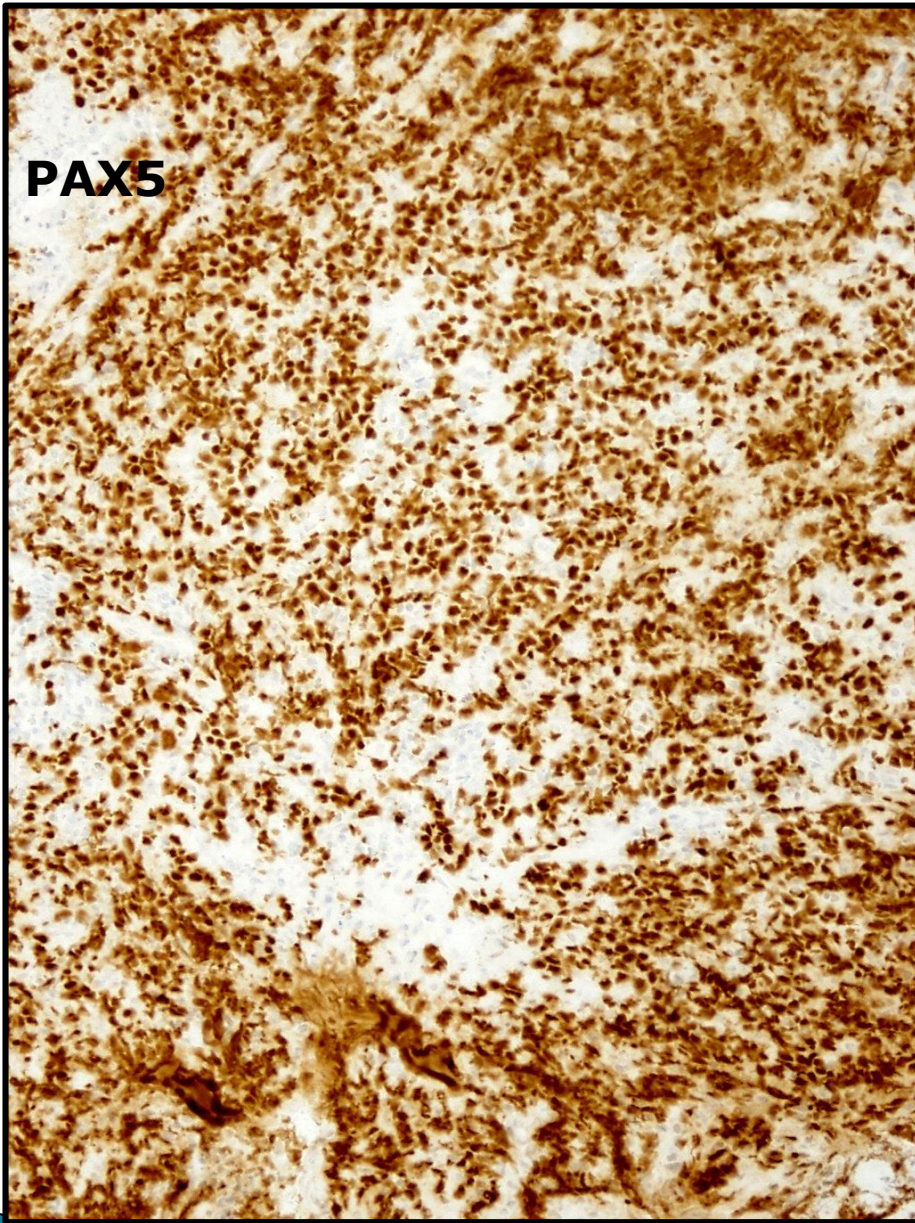

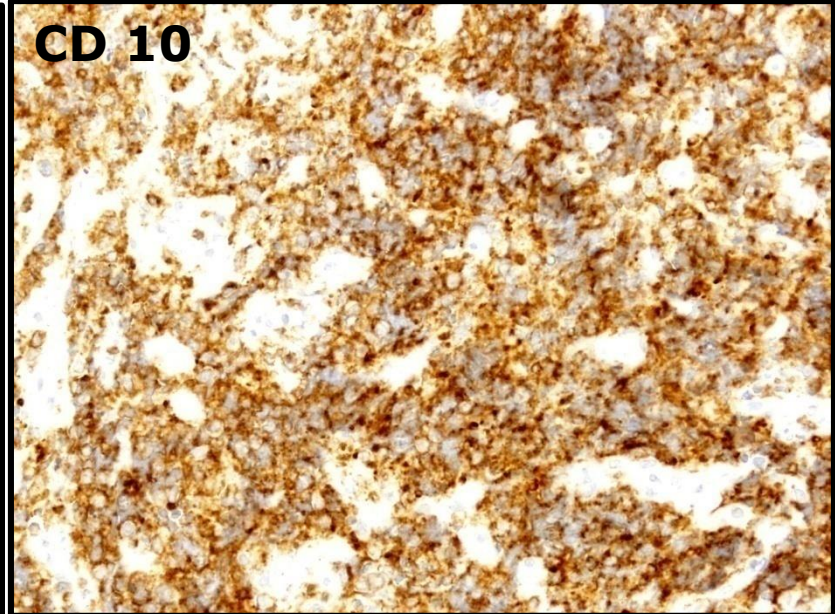

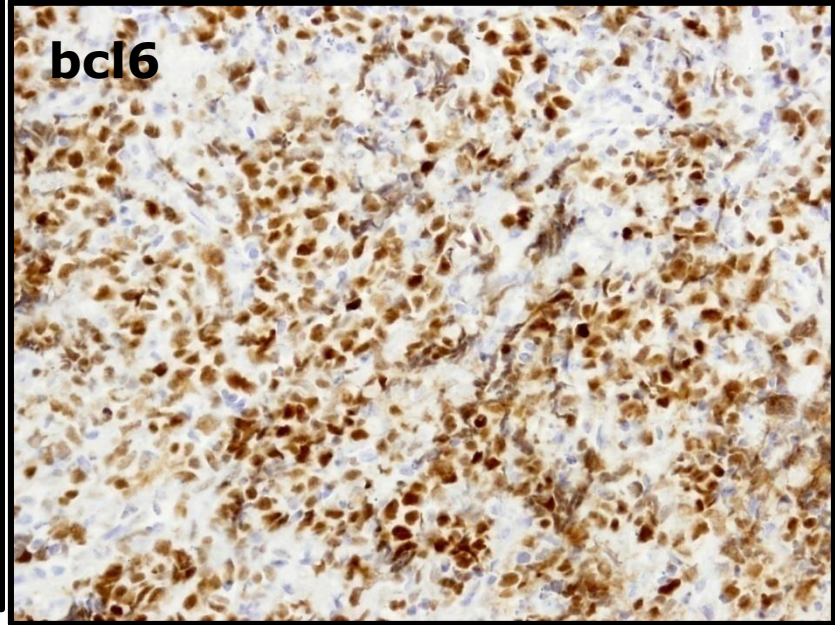
PAX5

CD 10

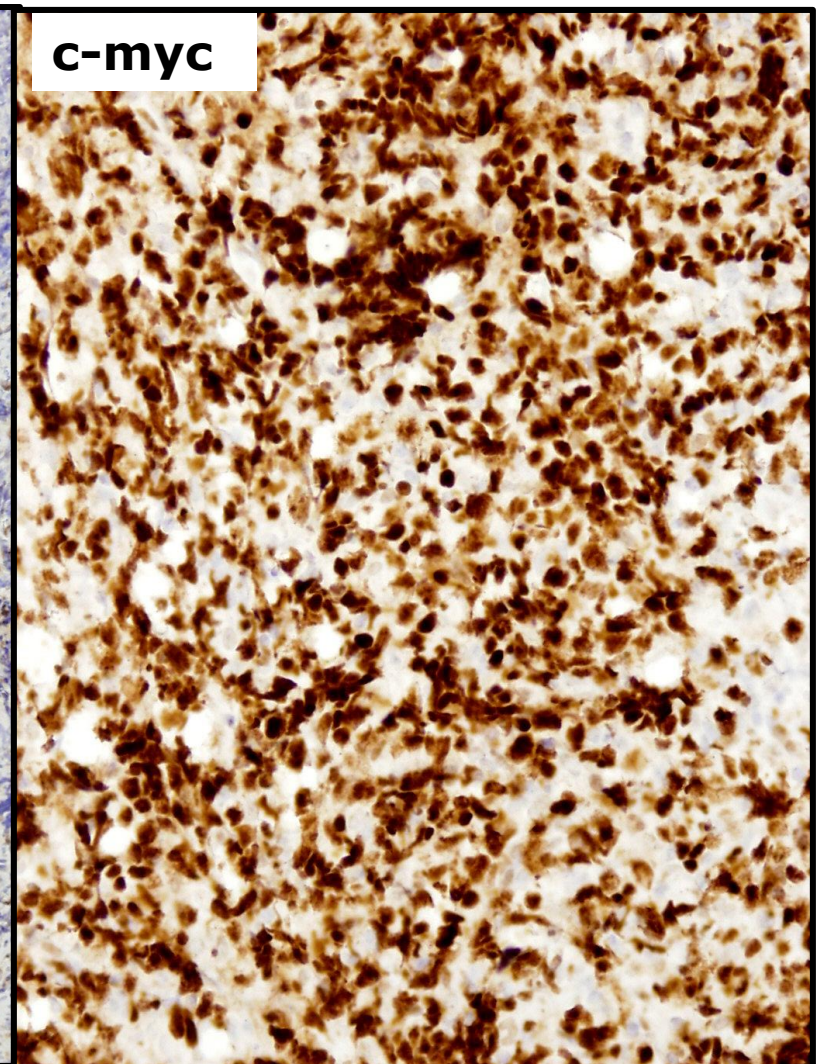
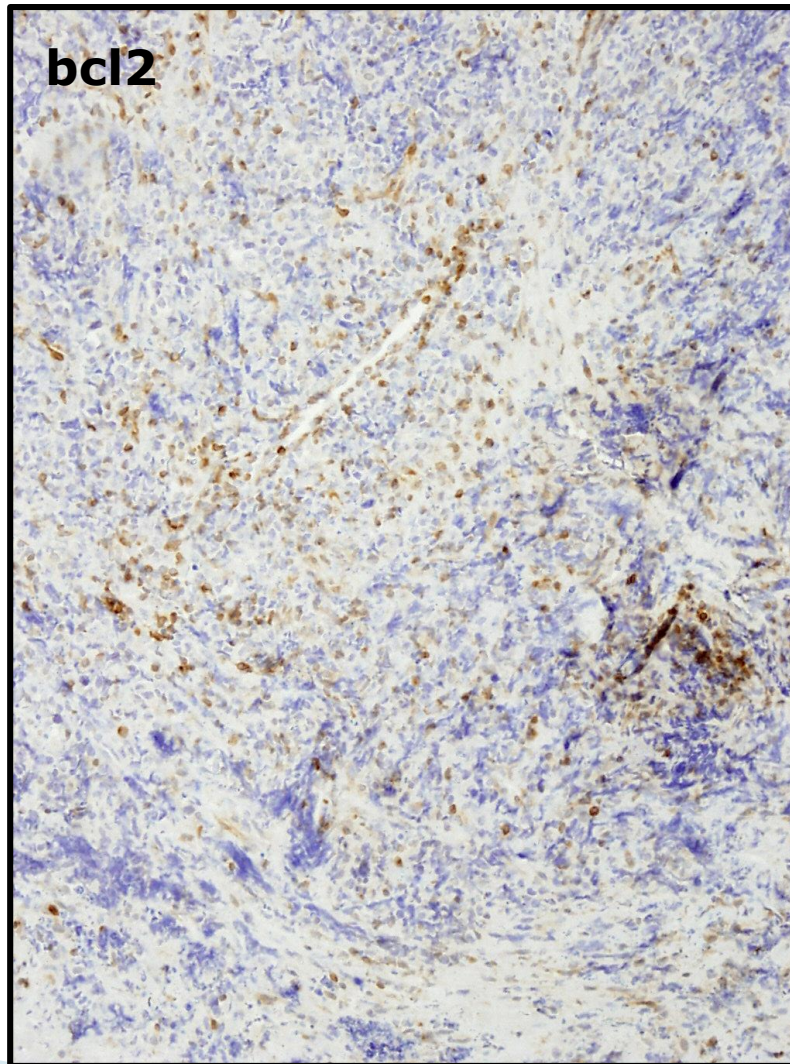

bcl6

dokázaná prestavba MYC ...

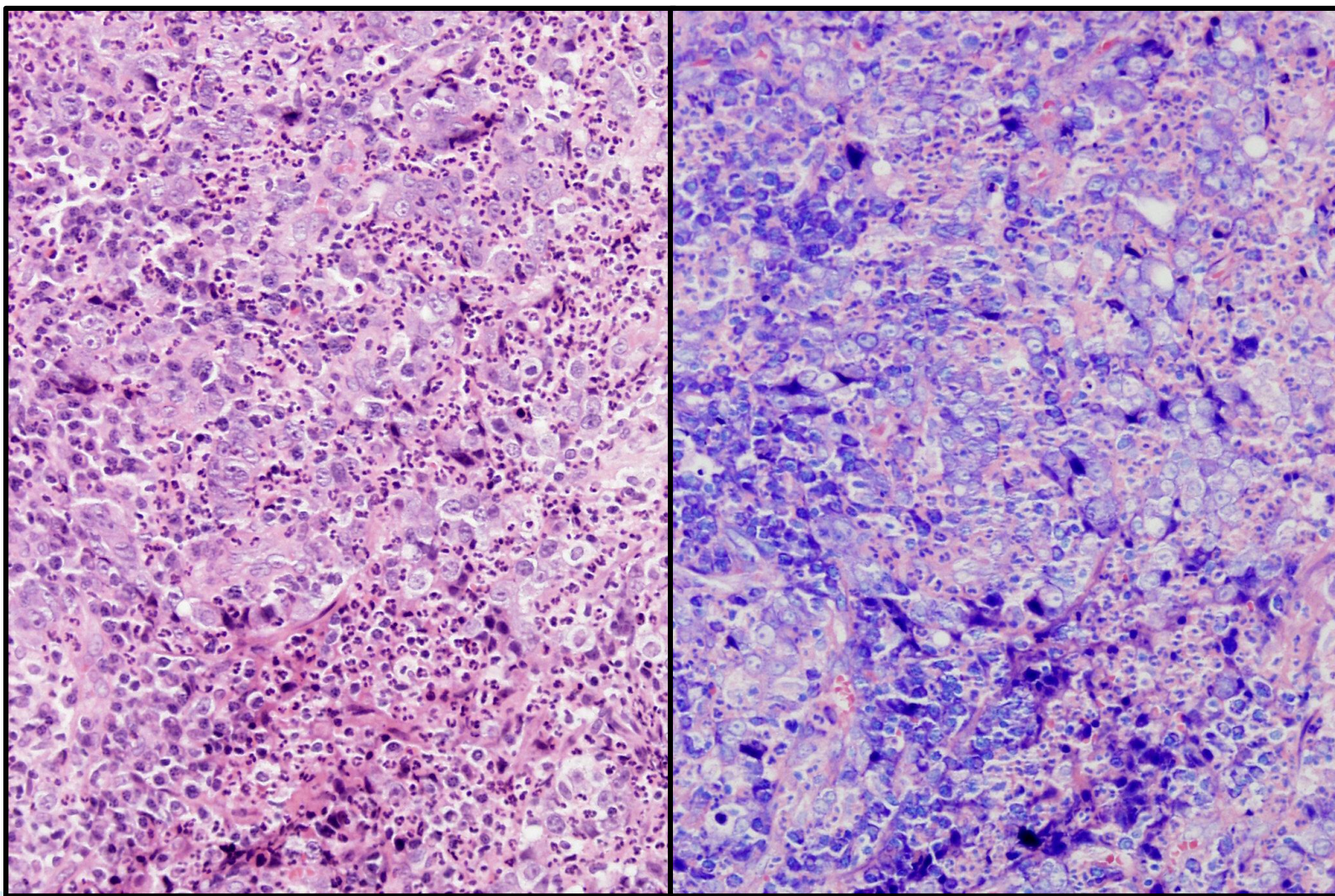

Diagnóza

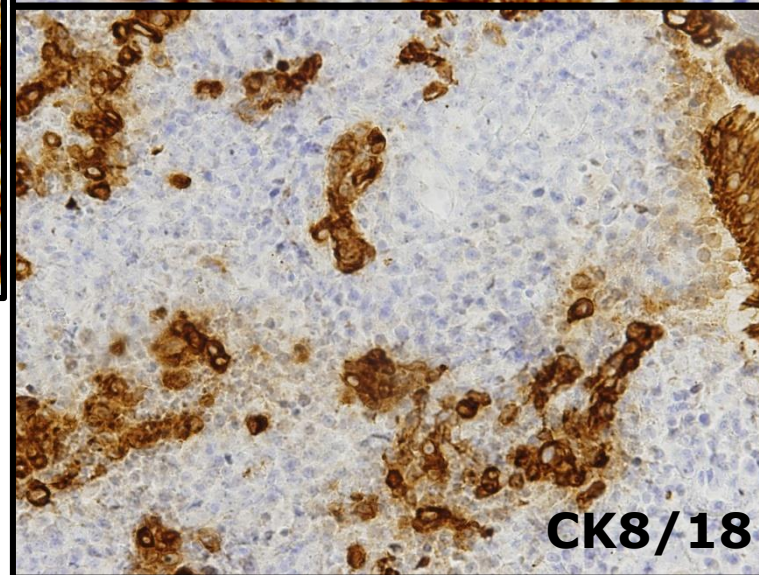
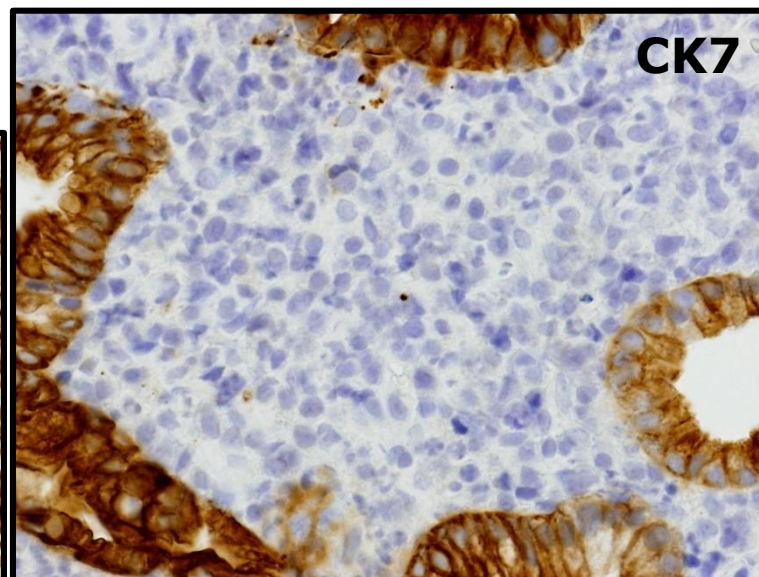
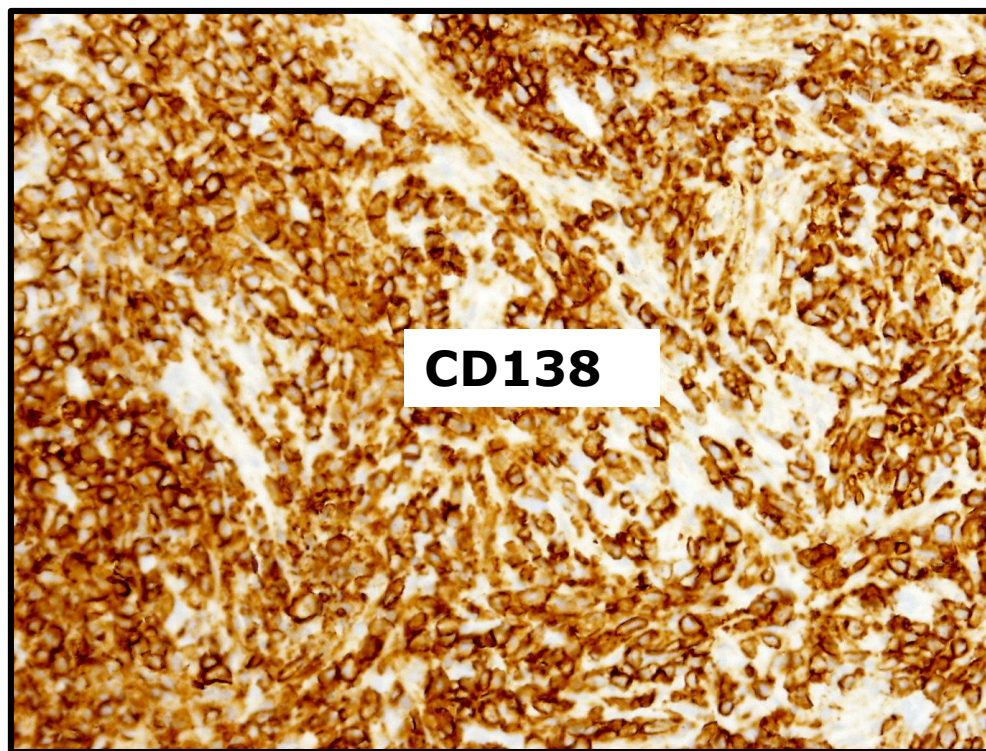
Blastický B-NHL, NOS s dokázanou
prestavbou MYC génu, BL verzus HGBL

muž, 64 r. tumor žalúdka, CD45+

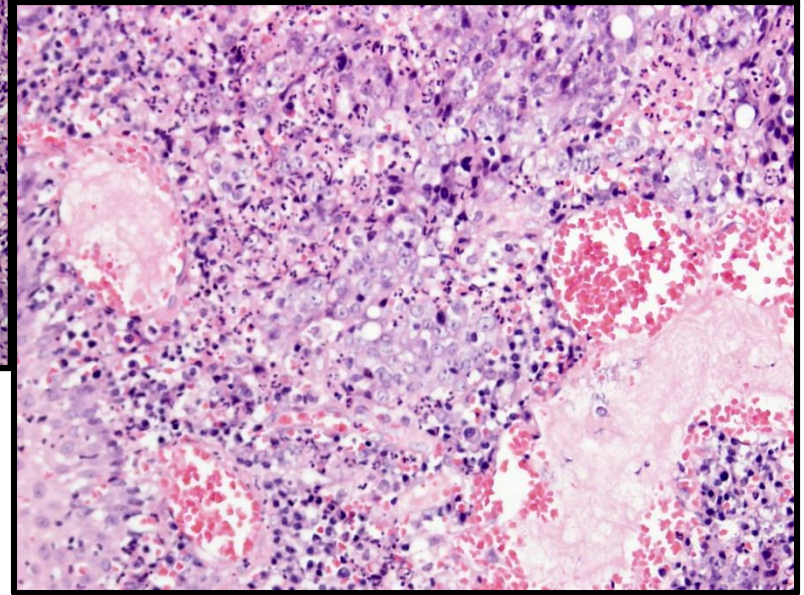
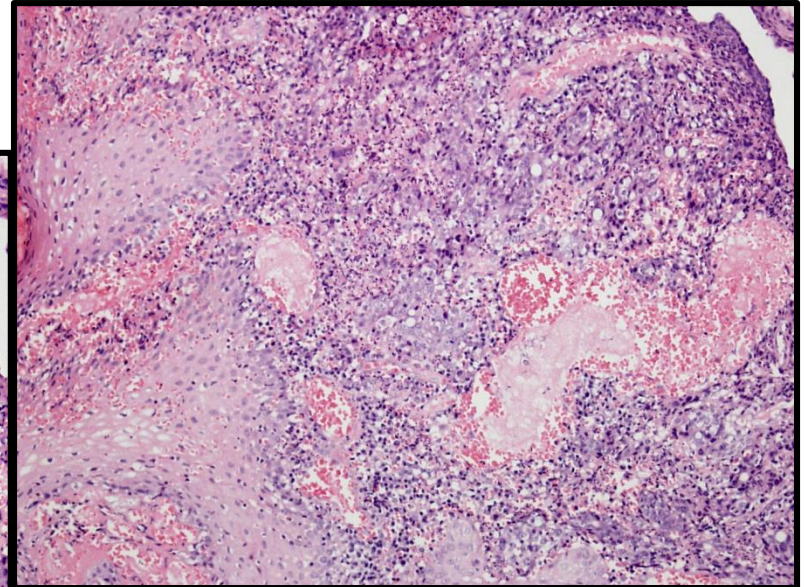
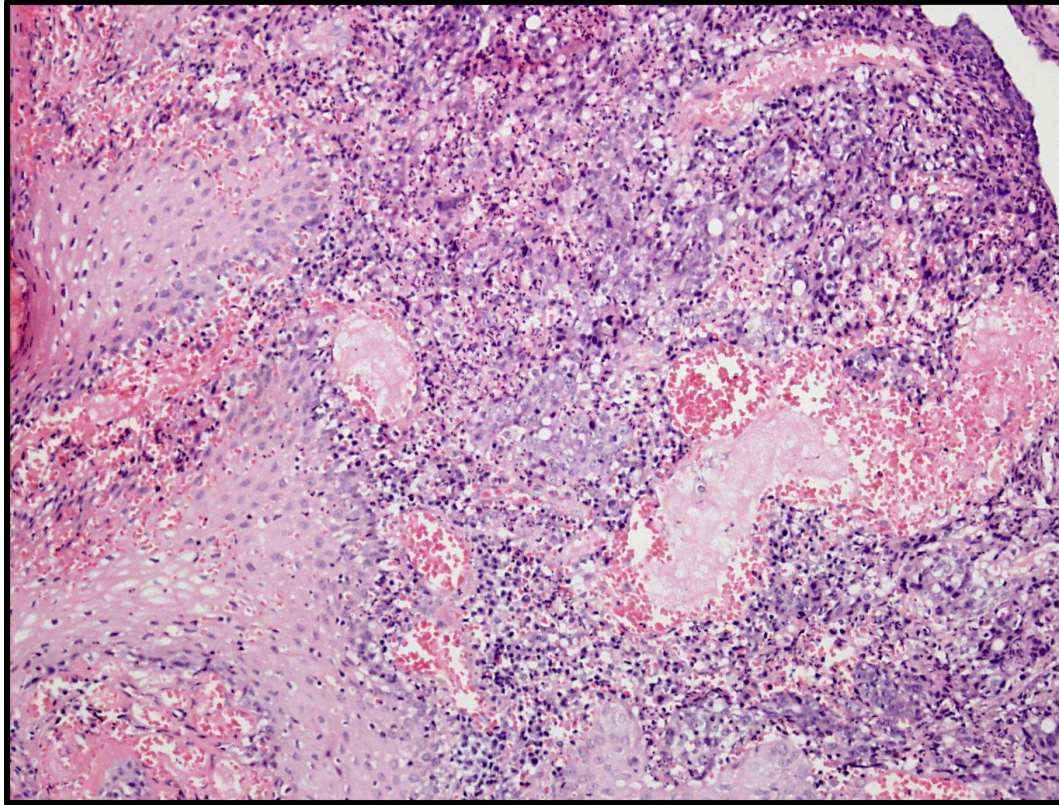

Fenotyp: CK7-, CK8/18-, KL-1-, CD20-, PAX-5-, CD3-, CD5-, CD10-, CD30-, CD43 a bcl-2 sčasti+, granzým B- , CD138+, bez exprese monotypického c-Ig.

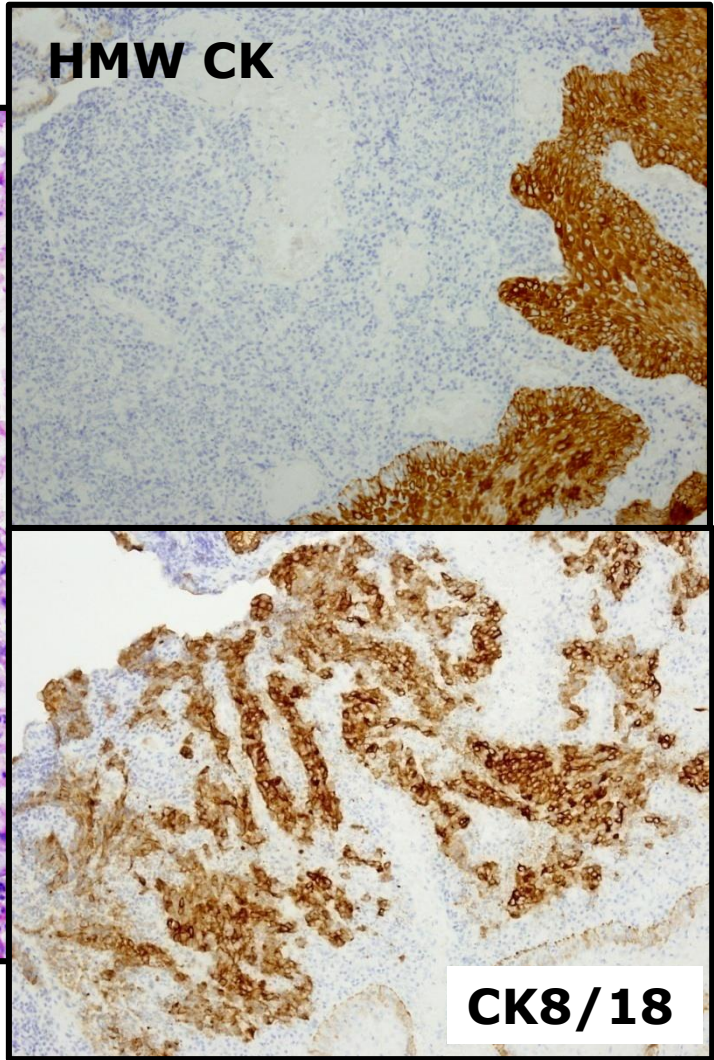
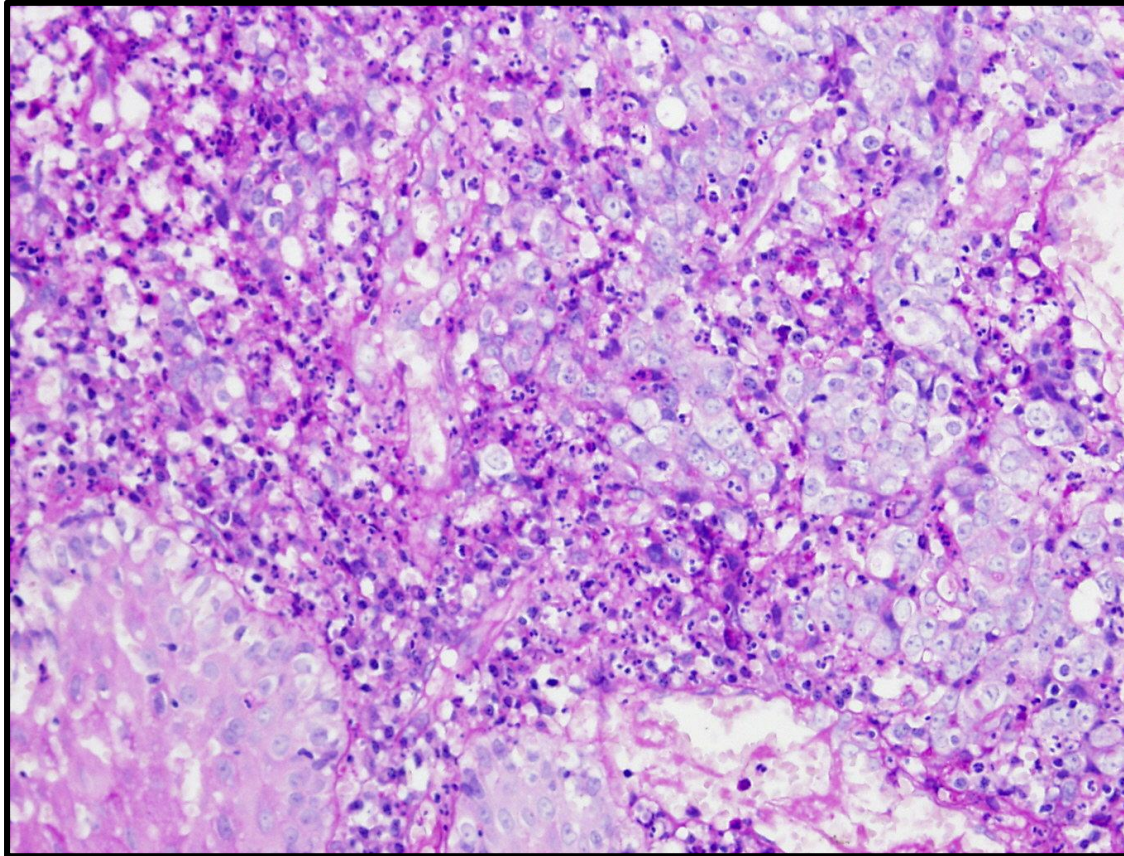

rebiopsia

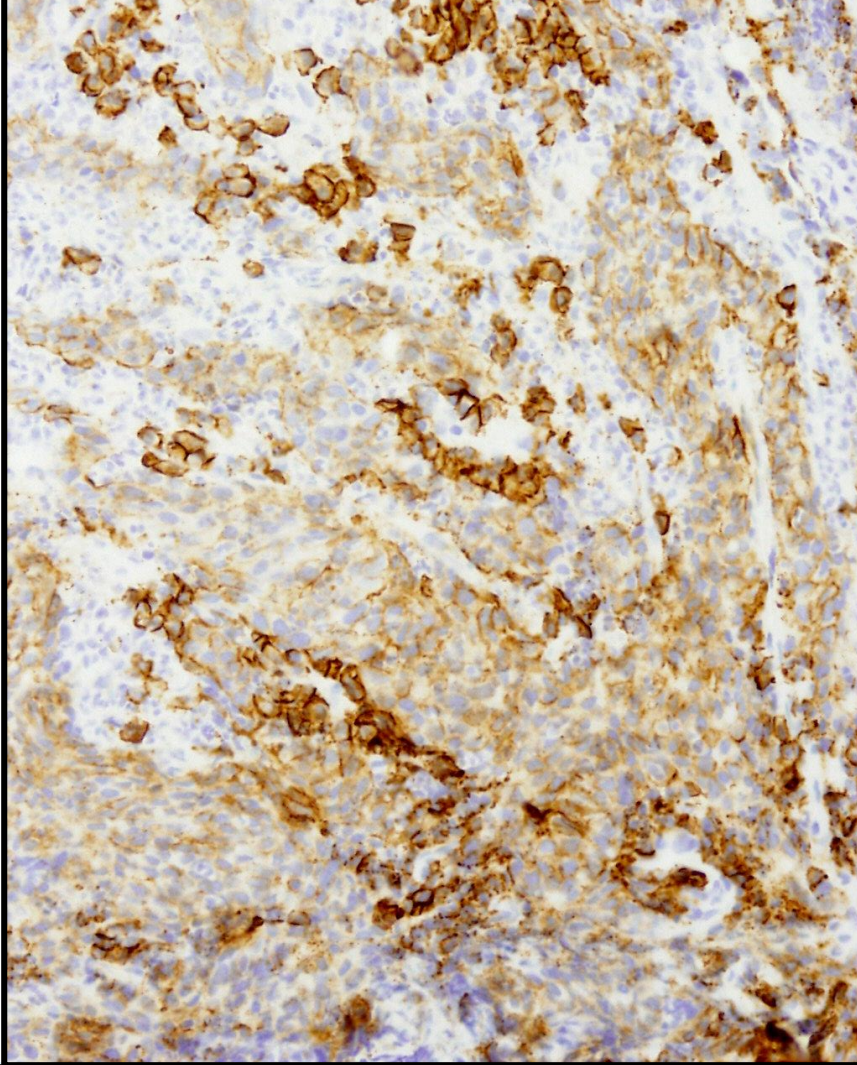

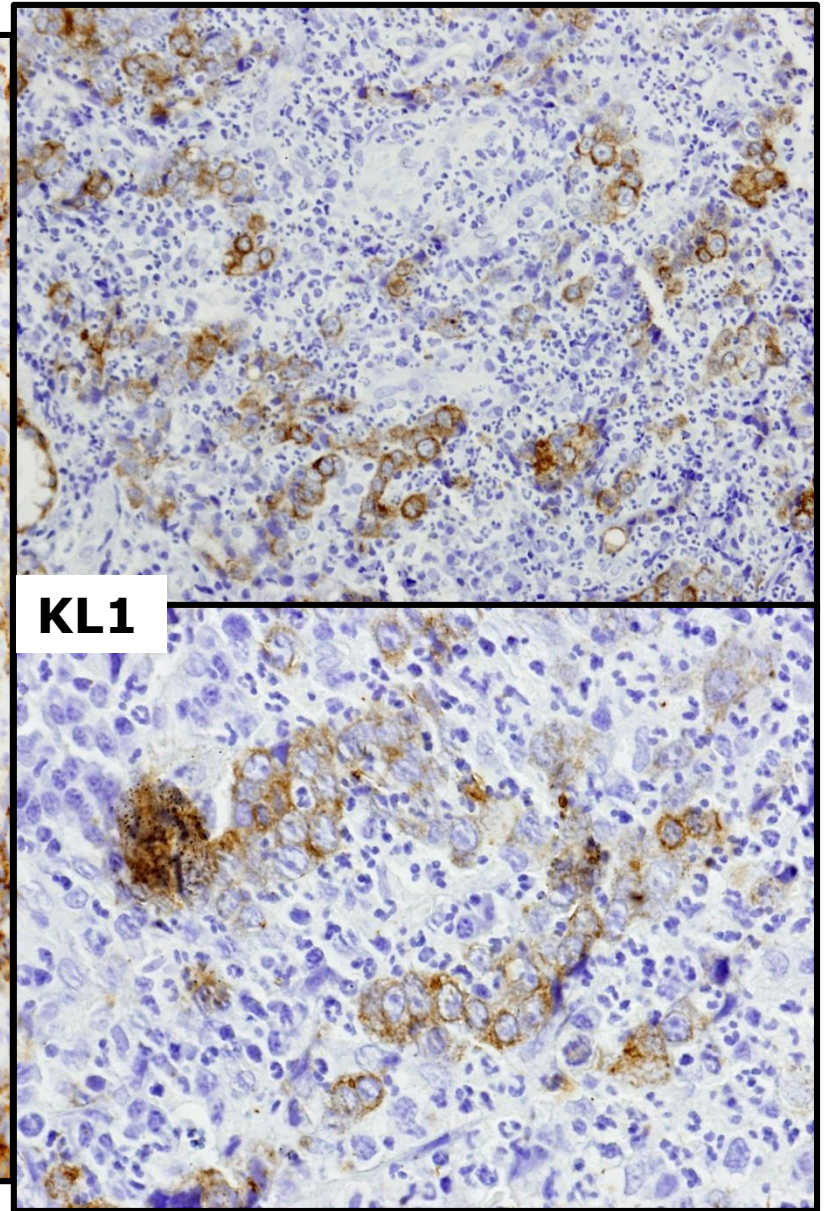

CD138

KL1

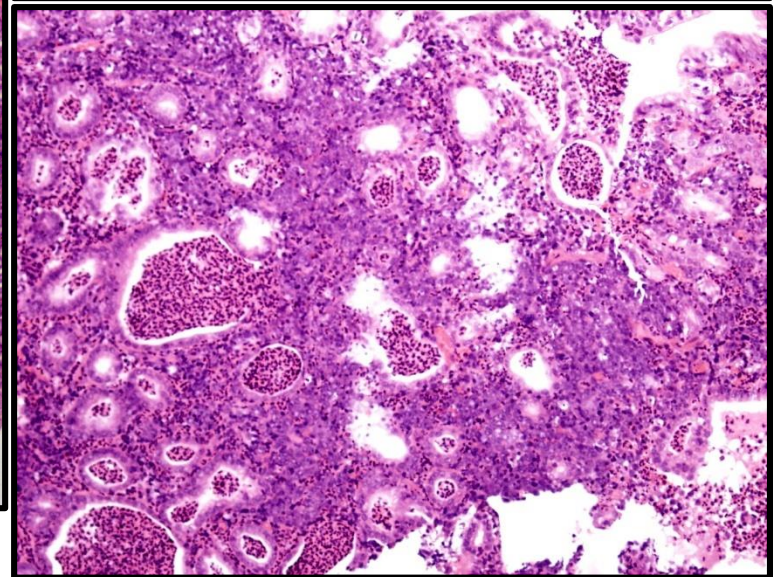
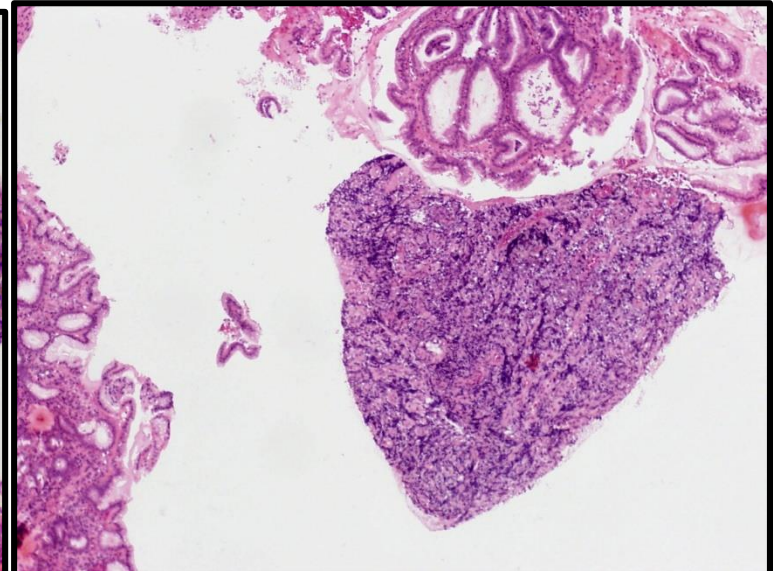
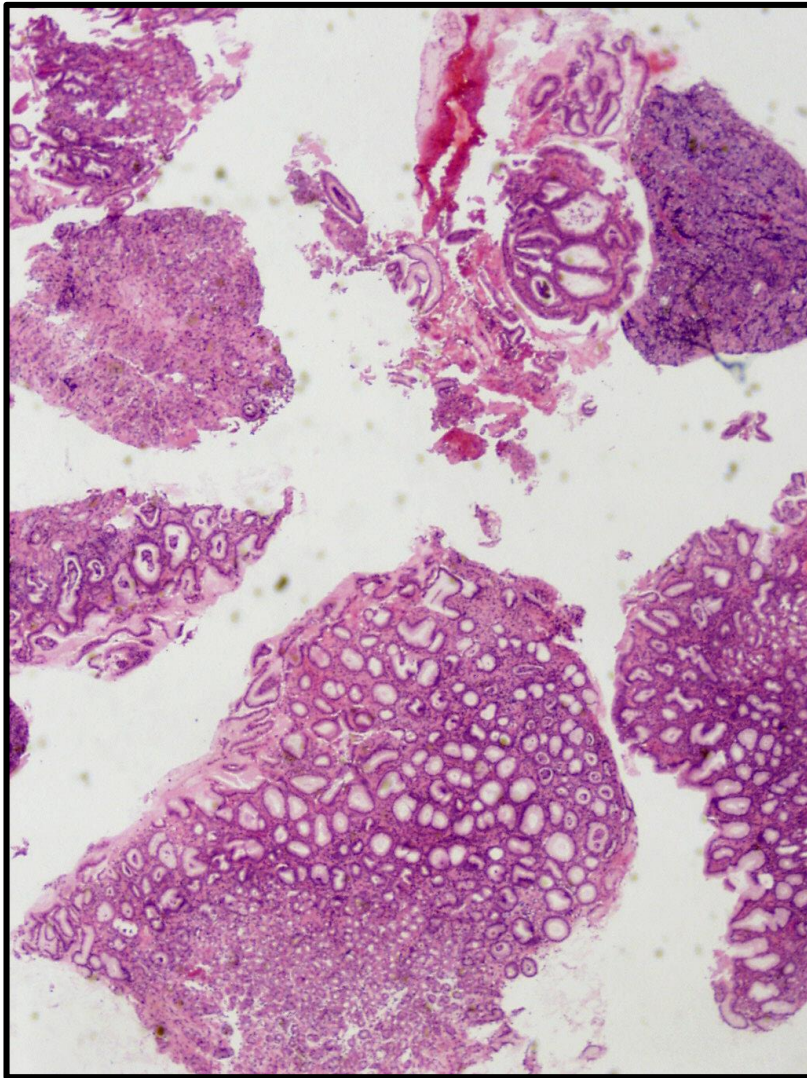

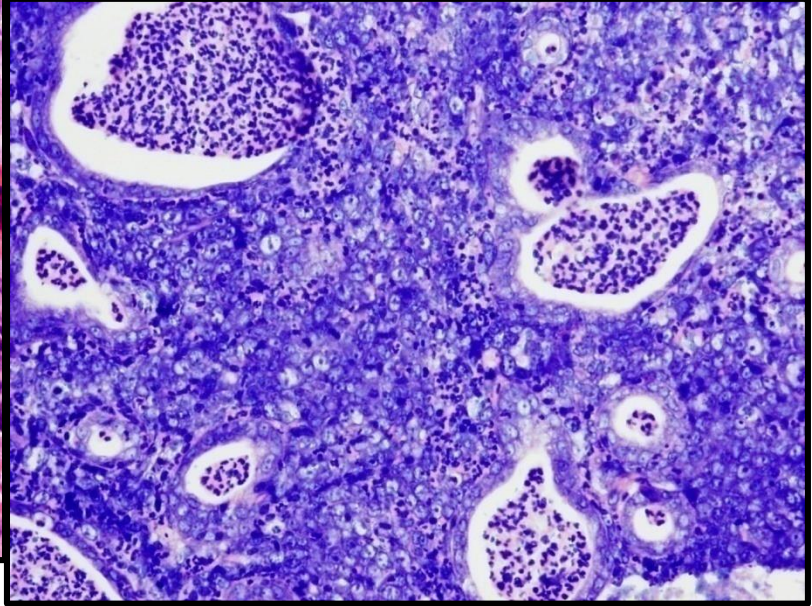
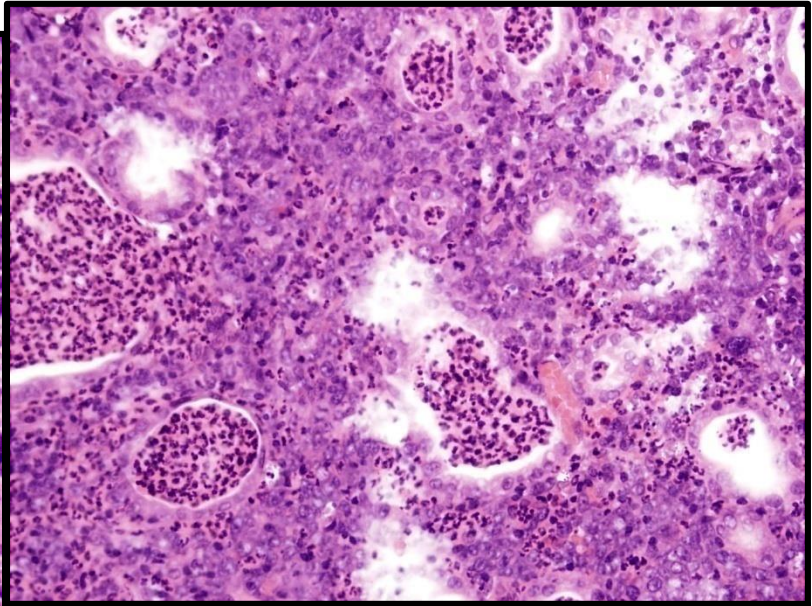
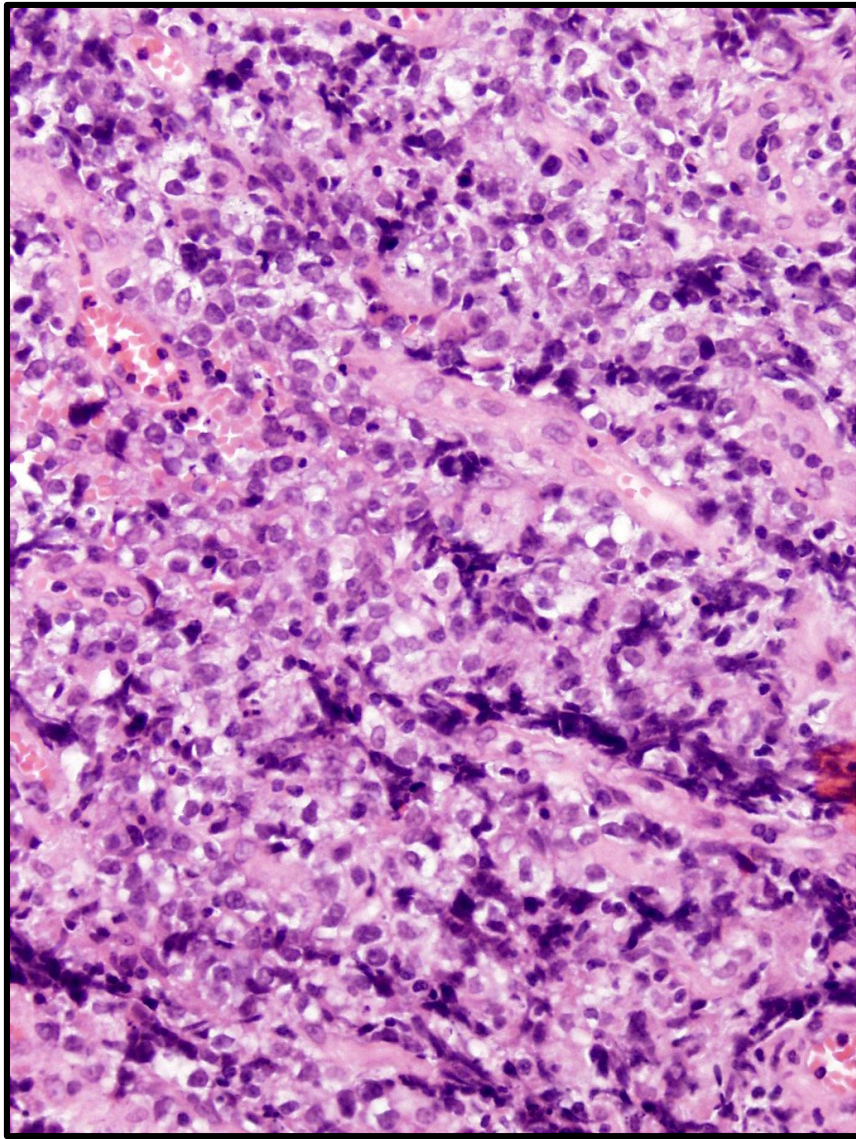
Diagnóza

Nediferencovaný adenokarcinóm
imitujúci blastický B-NHL

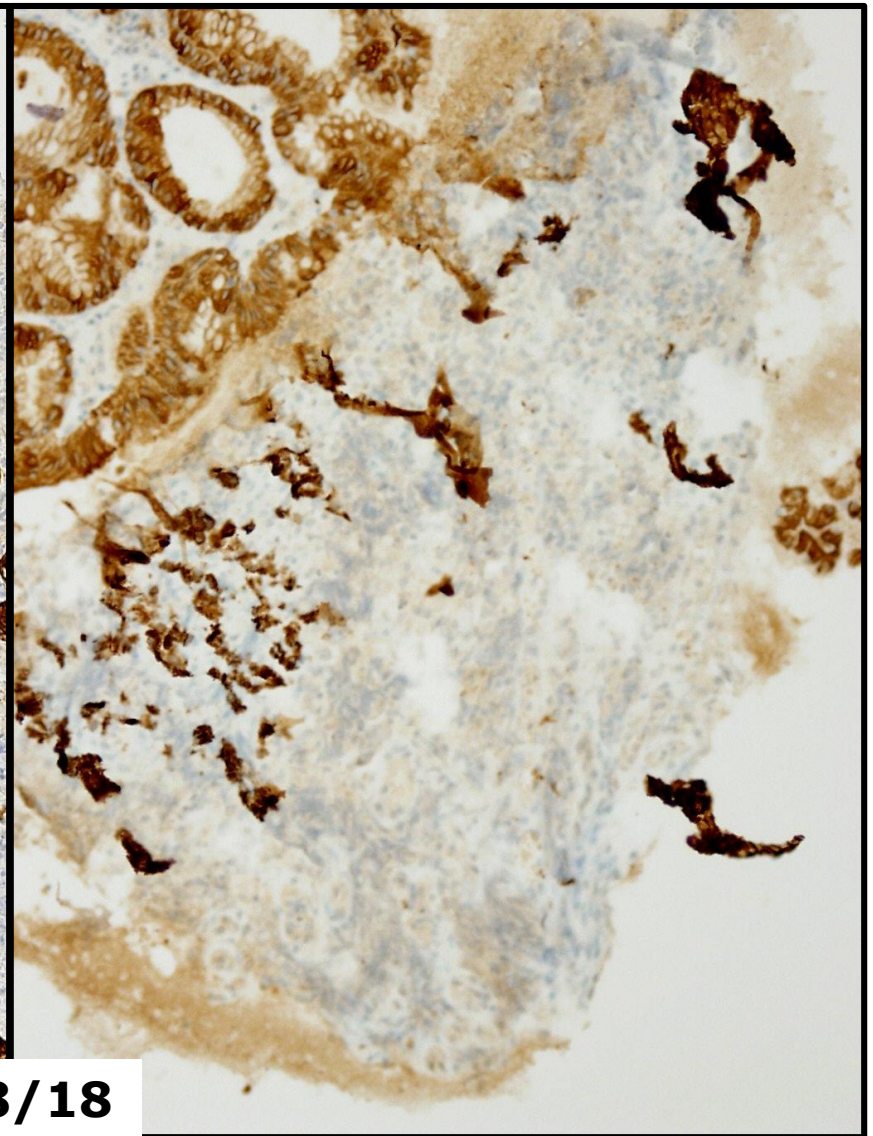
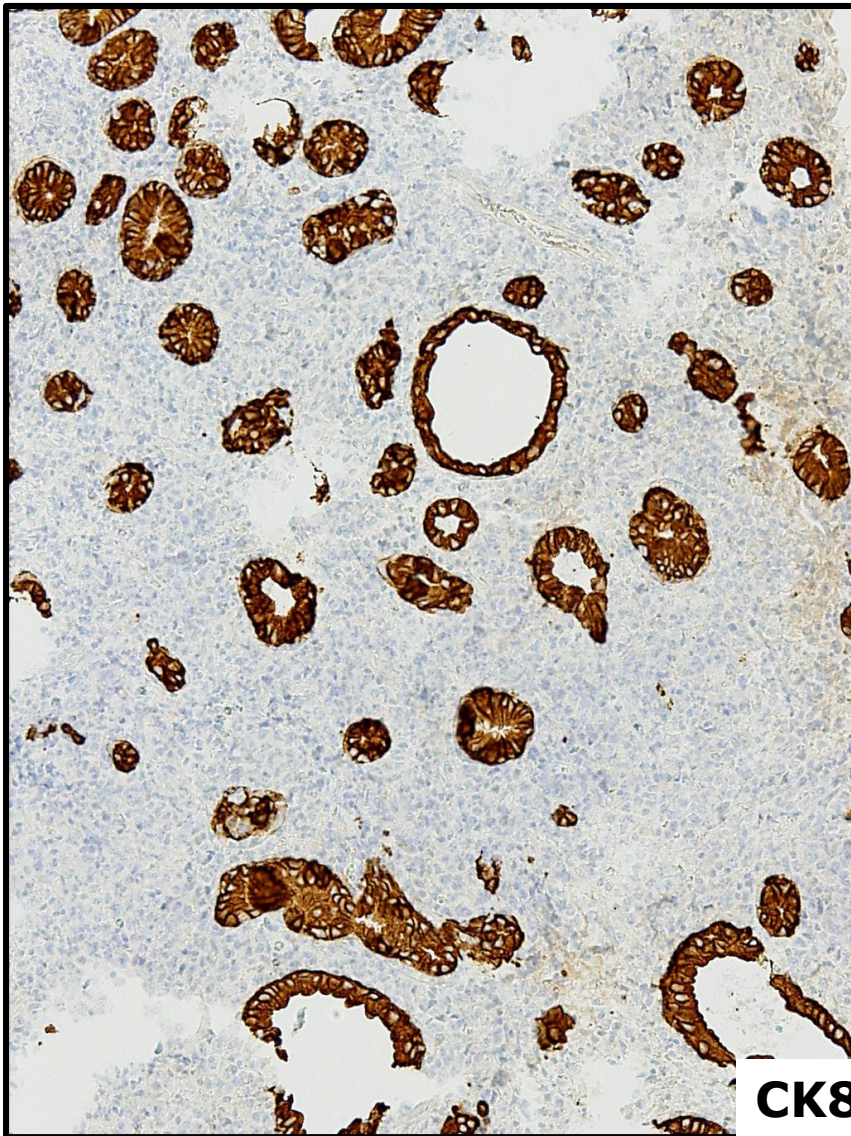
muž, 57 r., vřed a polyp žalúdka

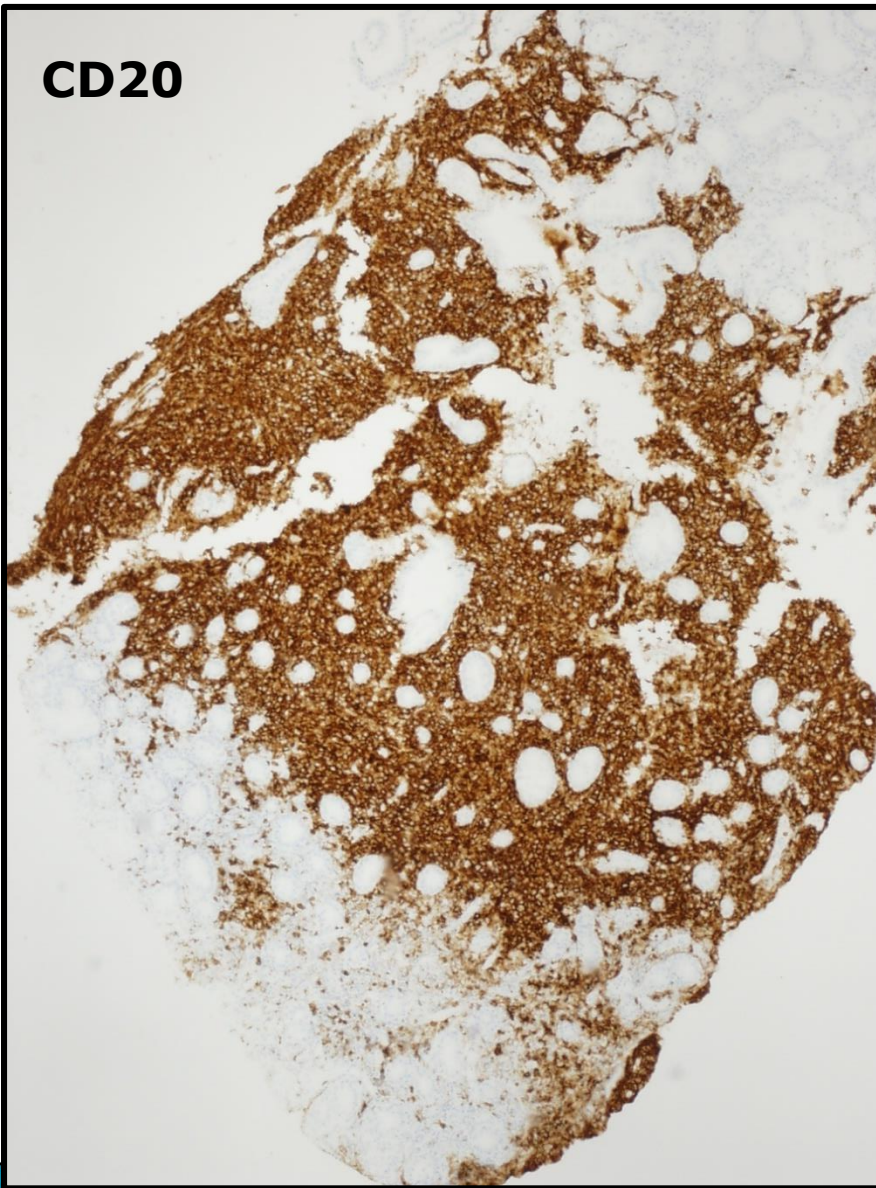

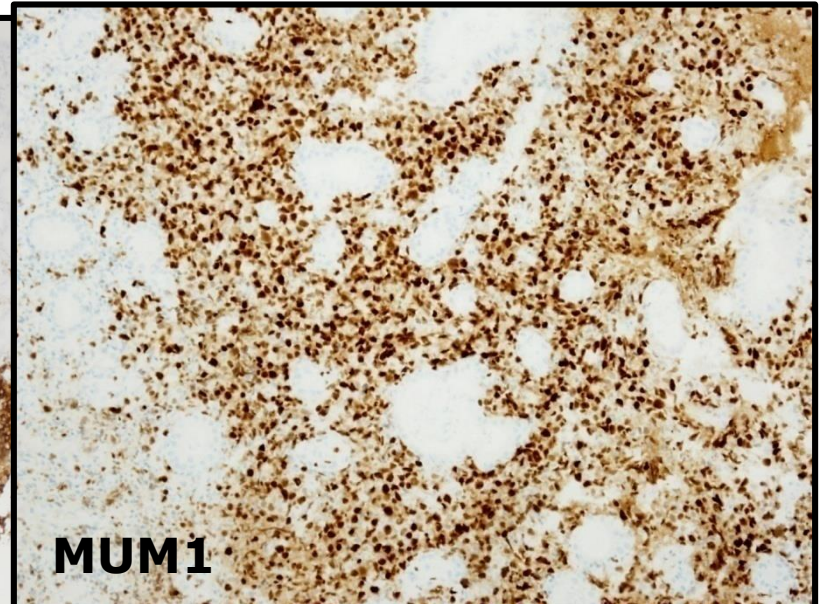
CK8/18

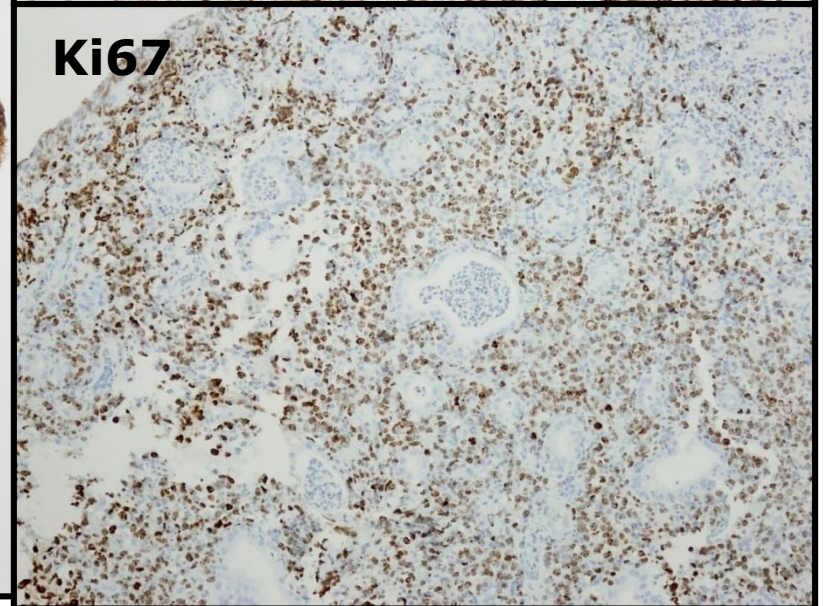
CD20

MUM1

Ki67

Diagnóza

Blastický B-NHL, typu DLBCL, NOS

Tenké črevo

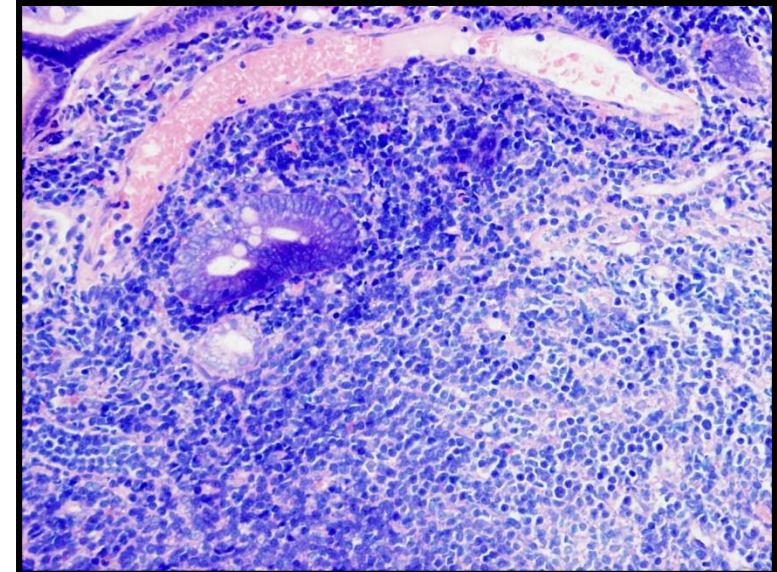
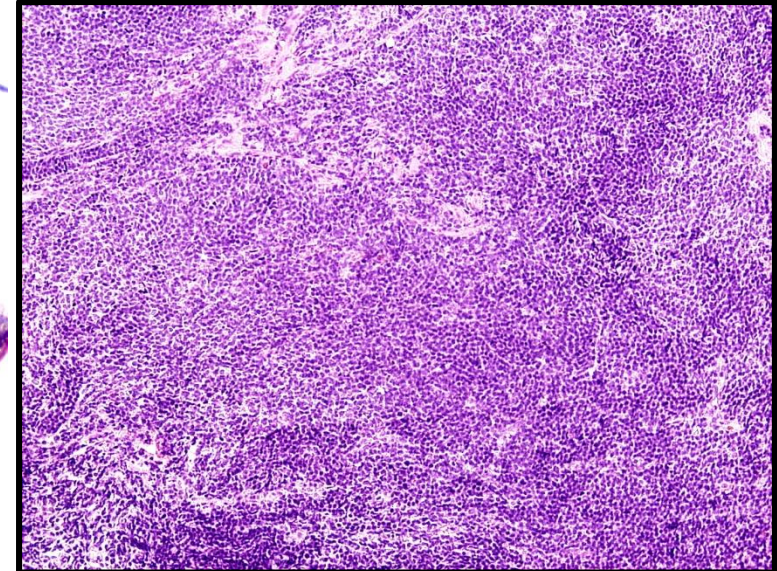
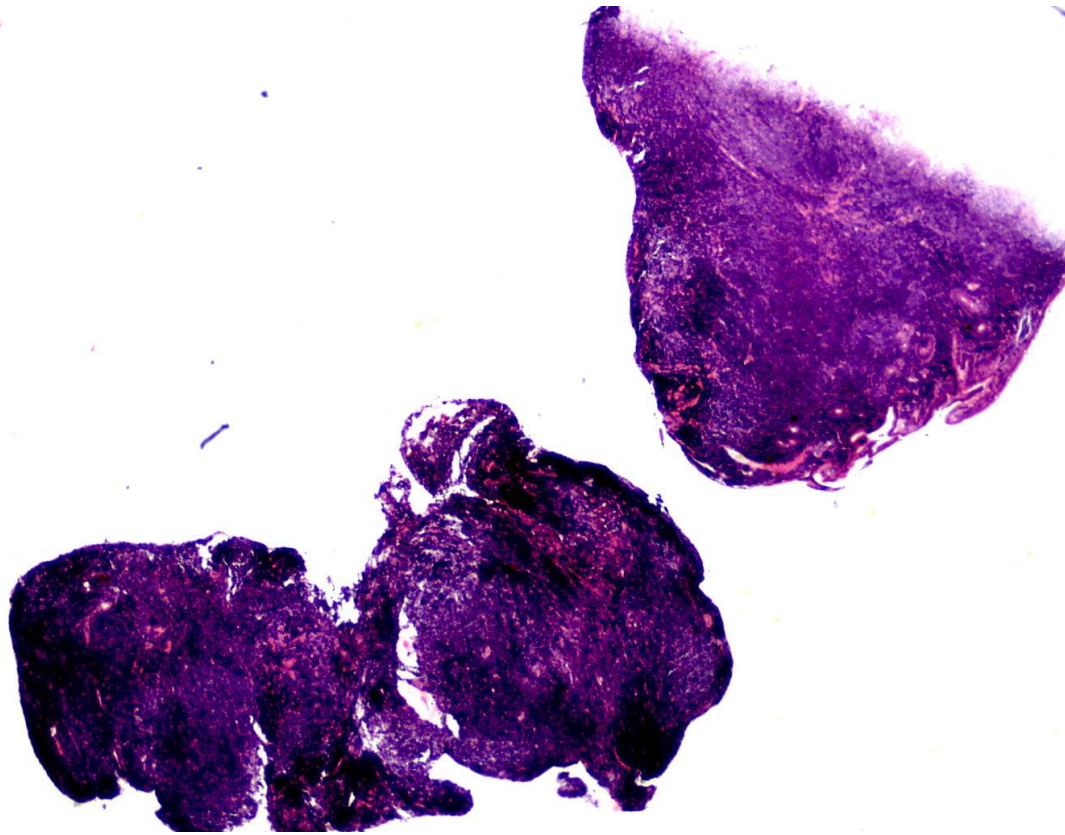
B-NHL

- ▶ tvoria 60–70% NHL
- ▶ **malobunkové (20–30%)**
  - MALTóm
  - MCL
  - FL (duodenálny typ)
  - IPSID
- ▶ **blastické (60–70%)**
  - DLBCL
  - BL
  - PBL
  - HGBL

T-NHL

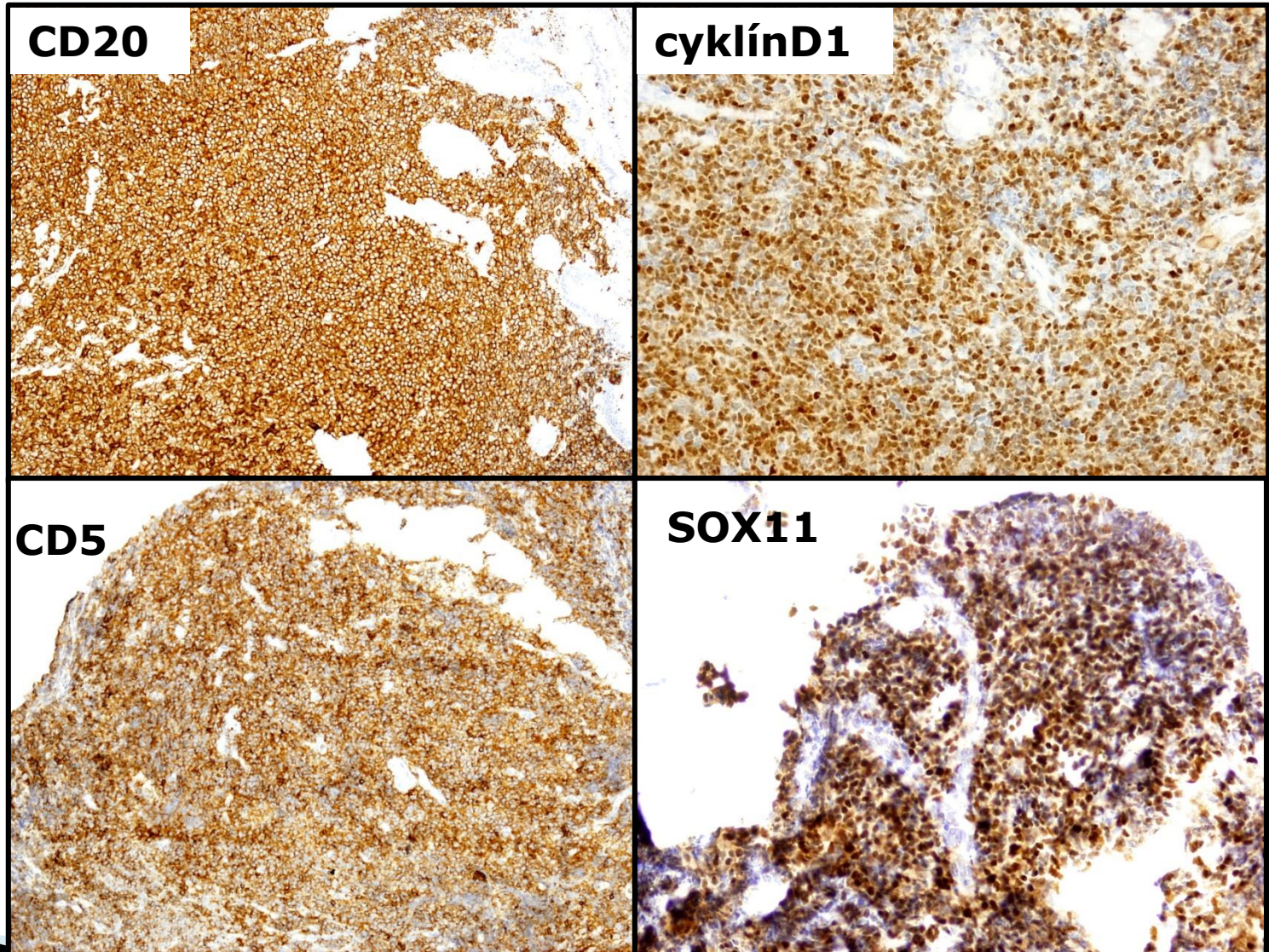
- ▶ EATL
- ▶ MEITL
- ▶ NK/T, nazálneho typu
- ▶ ALCL (ALK+ / ALK-)
- ▶ ITCL, NOS (M9717/3)
- ▶ ITLPO GIT-u

muž, 55 r., difúzny patologický proces žalúdka a duodena s deformáciou steny a bulbu duodena

Fenotyp

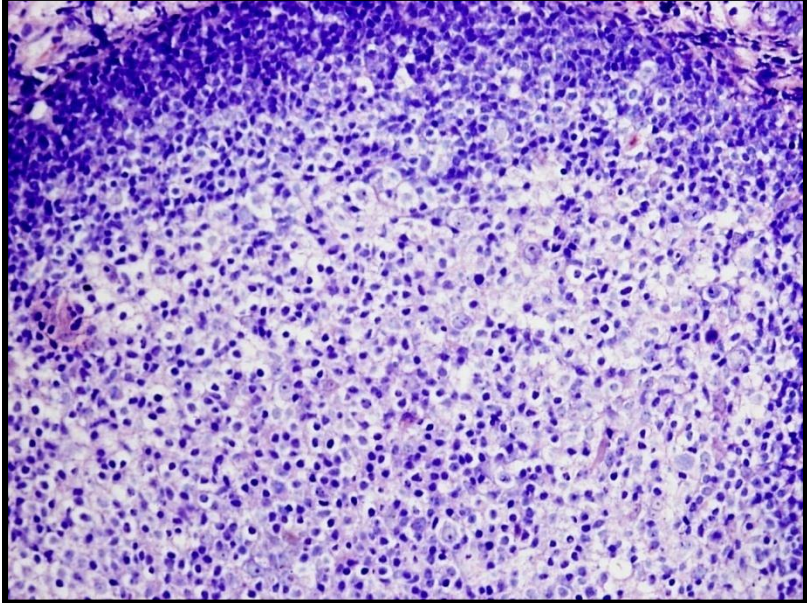
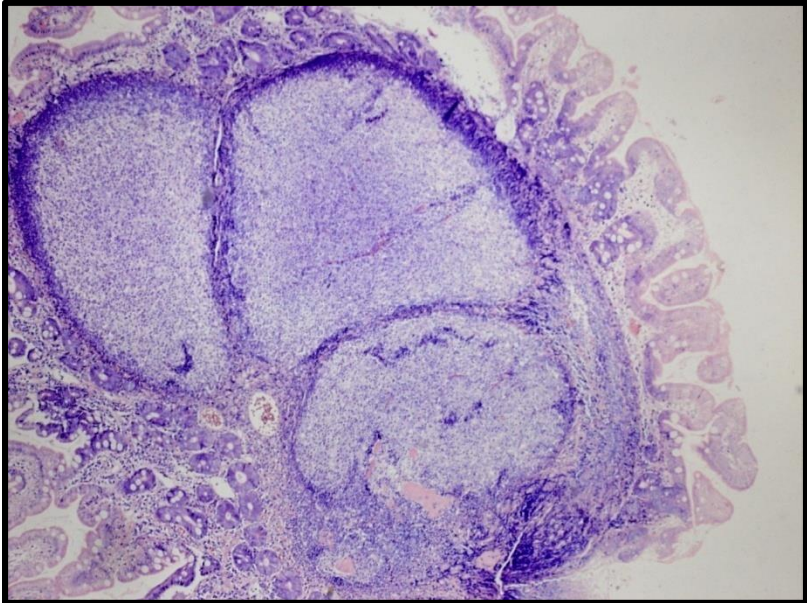
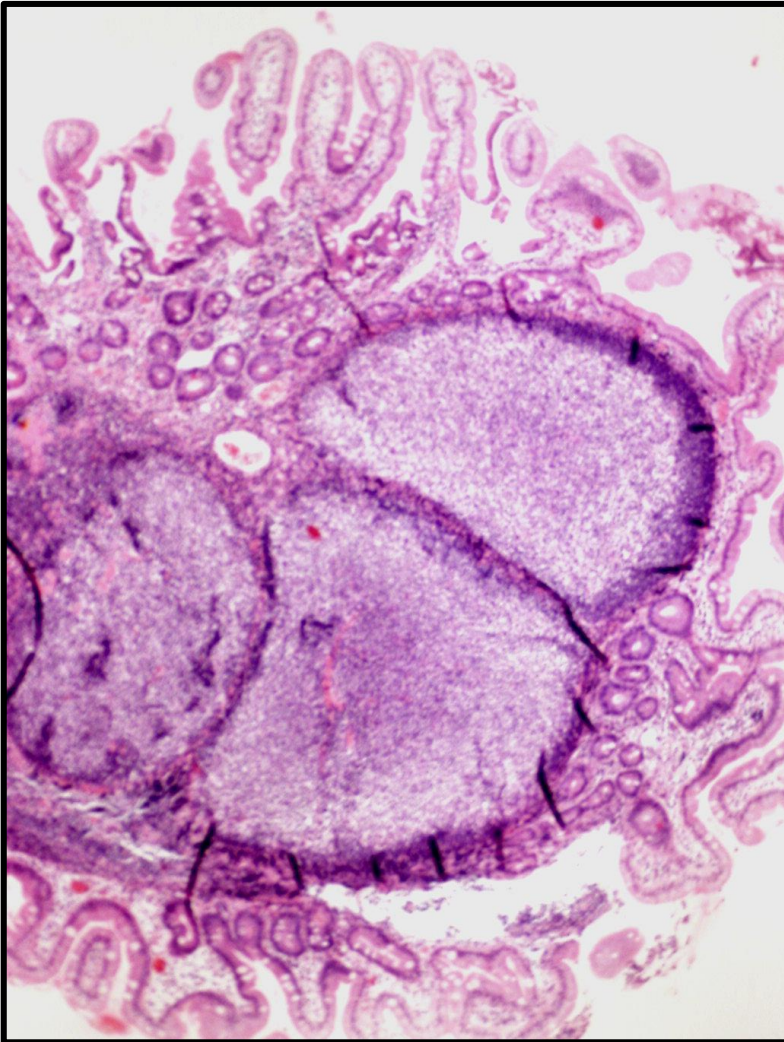

Diagnóza

MCL, SOX11 pozitívny konvenčný
variant

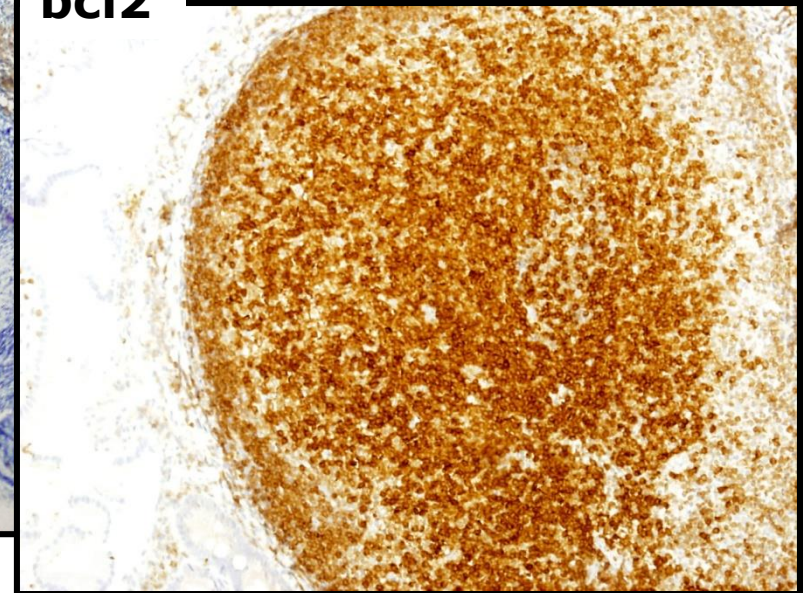
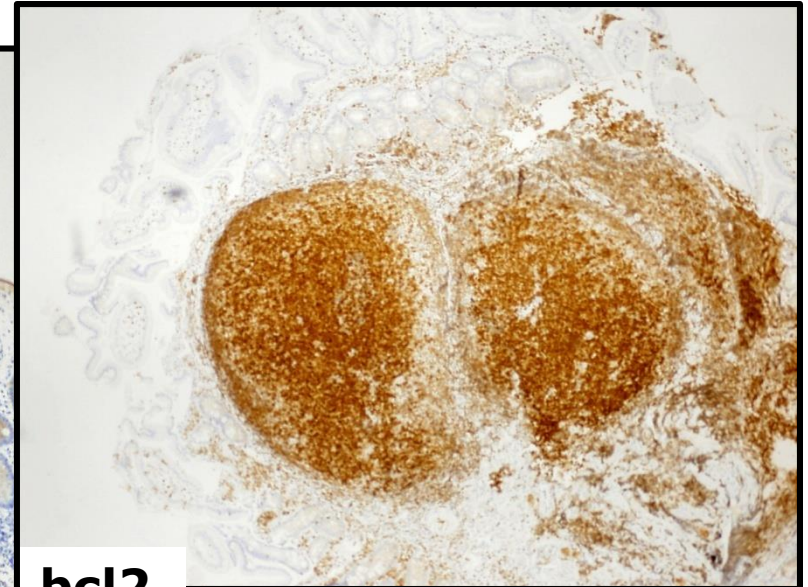
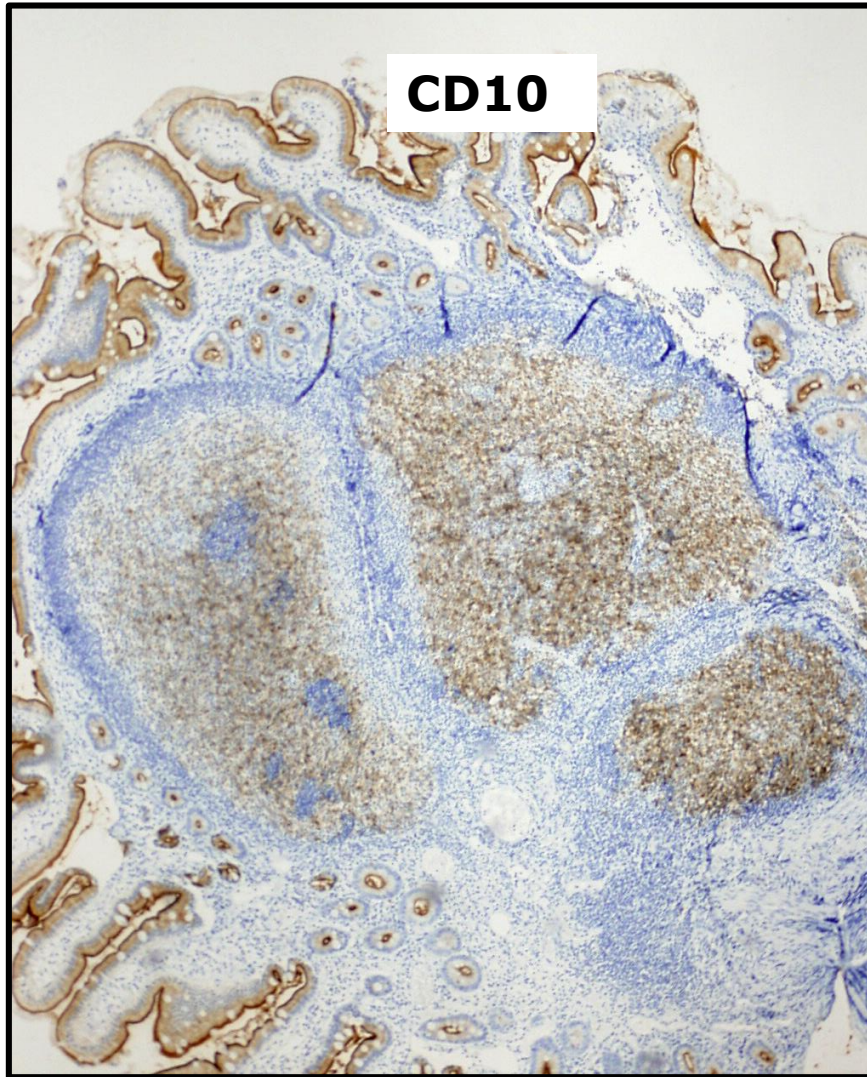

Žena, 58 rokov, sliznica D3

Fenotyp

Primárny FL GIT-u

Original article

Annals of Oncology 14: 623-629, 2003
DOI: 10.1093/annonc/mdg168

Primary follicular lymphoma of the gastrointestinal tract: a study of 25 cases and a literature review

G. Damaj^{1*}, V. Verkarre¹, A. Delmer², P. Solal-Celigny³, I. Yakoub-Agha⁵, C. Cellier⁴,
F. Maurschhauser⁵, R. Bouabdallah⁶, V. Leblond⁷, F. Lefrère¹, D. Bouscary⁸, J. Audouin², B. Coiffier⁹,
B. Varet¹, T. Molina², N. Brousse¹ & O. Hermine¹
On behalf of the Groupe d'Etude des Lymphomes de l'Adulte

Primary Follicular Lymphoma of the Gastrointestinal Tract

A Clinical and Pathologic Study of 26 Cases

Jinru Shia, M.D., Julie Teruya-Feldstein, M.D., Dorothy Pan, M.D.,
Abhijith Hegde, M.D., David S. Klimstra, M.D., R. S. K. Chaganti, Ph.D.,
Jing Qin, Ph.D., Carol S. Portlock, M.D., and Daniel A. Filippa, M.D.

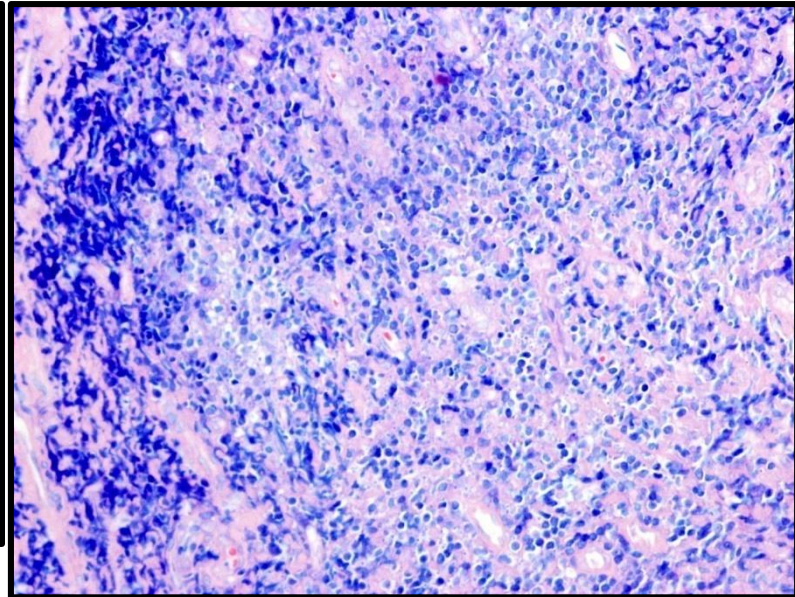
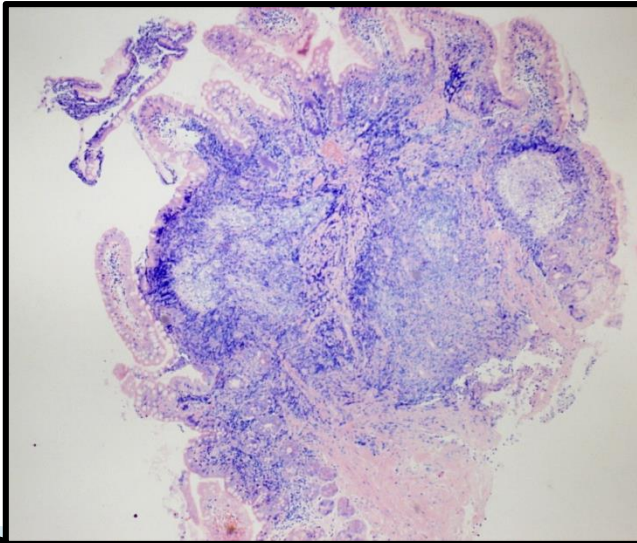
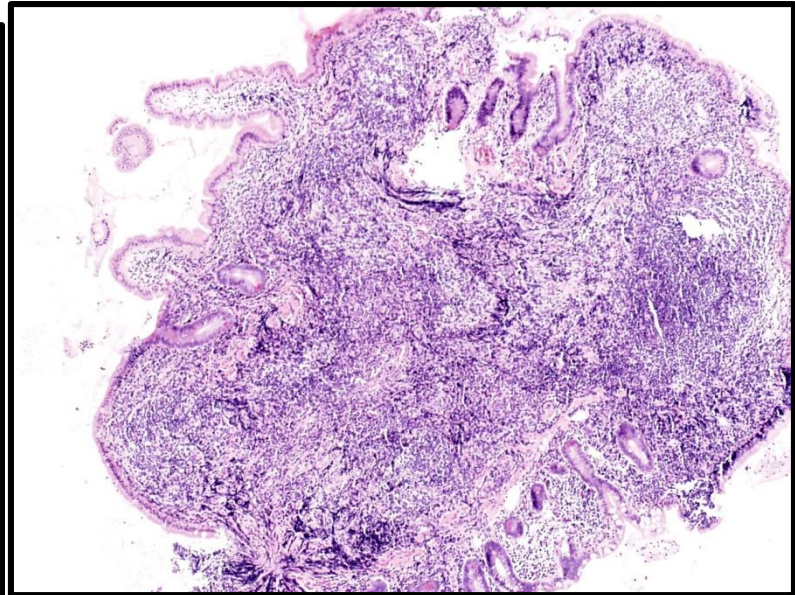
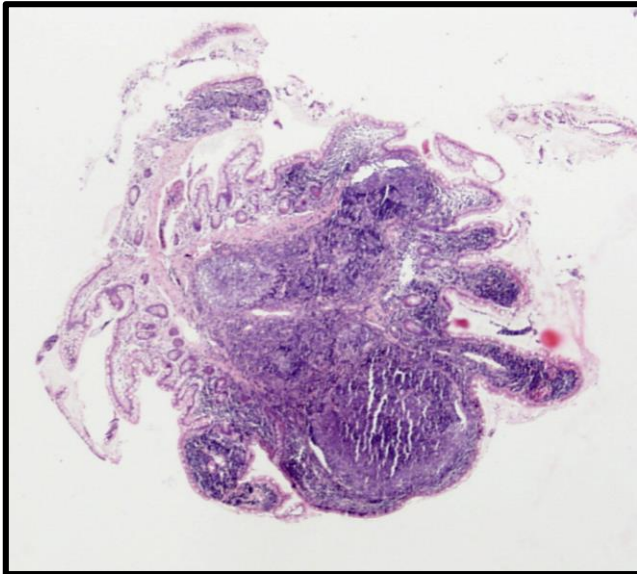
The American Journal of Surgical Pathology 26(2): 216-224, 2002

Duodenálny typ FL (DFL, M9695/3)

- ▶ najčastejšie sa vyskytuje v D2, ale môže byť aj v ostatných častiach čreva
- ▶ viacpočetné polypy bez klinických prejavov, náhodný nález pri endoskopickom vyšetrení
- ▶ morfológia a fenotyp identický s nodálnym FL, ale genetický podpis je odlišný
- ▶ väčšina pacientov má lokalizované ochorenie
- ▶ excelentná prognóza aj bez liečby (WaW stratégia)
- ▶ potreba odlíšenia od MALTómu a systémového FL

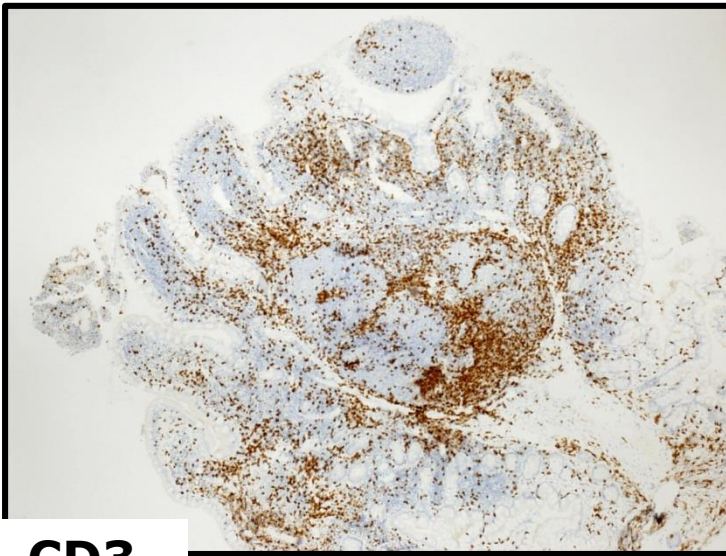
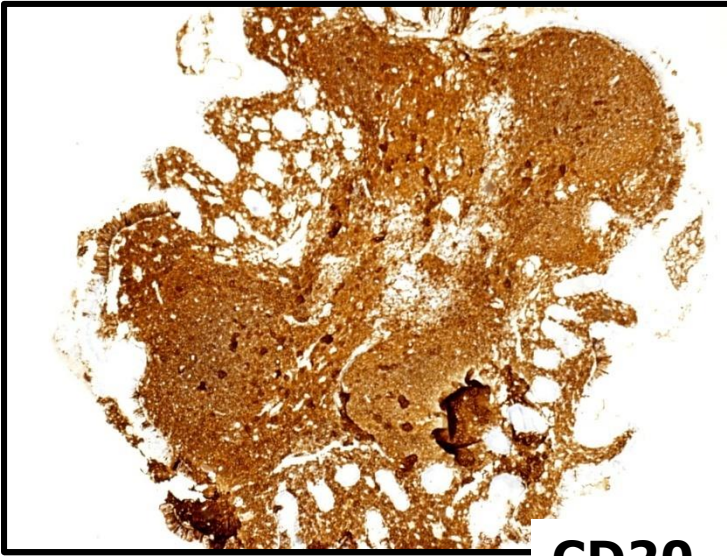

Morfología

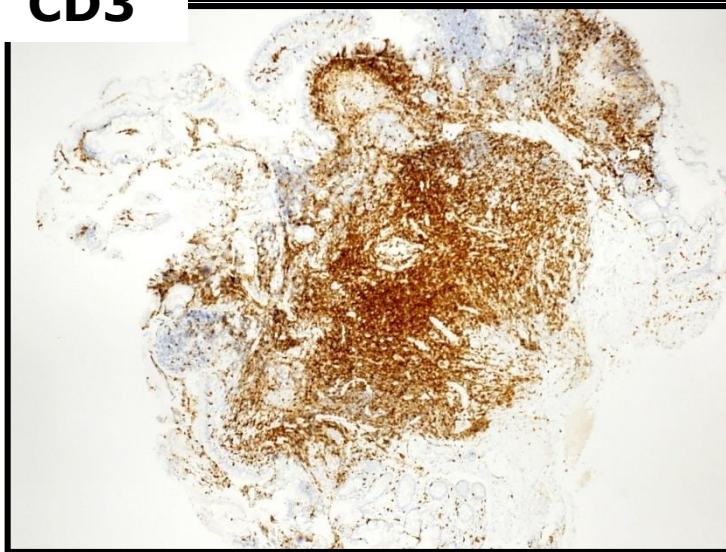
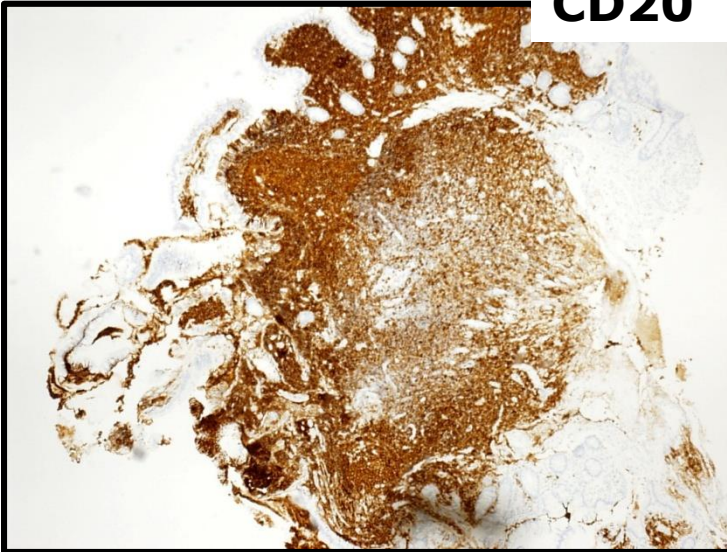

Fenotyp - pozor na zmes B- a T-buniek

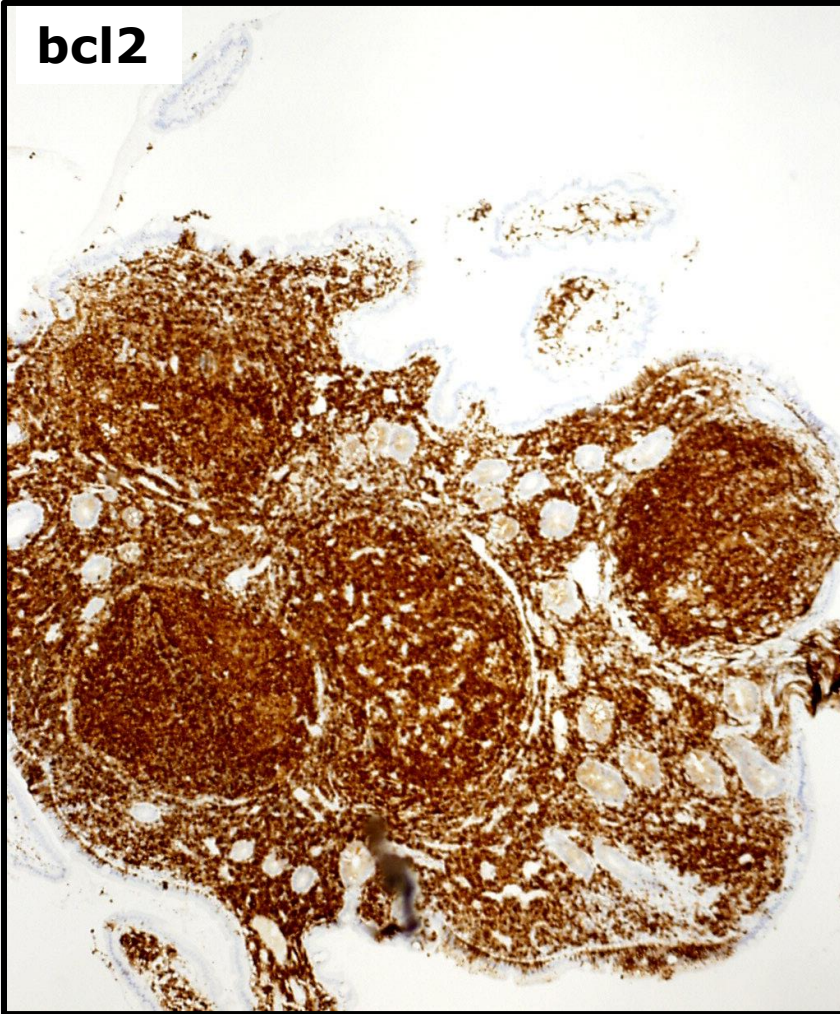
CD20   **CD3**

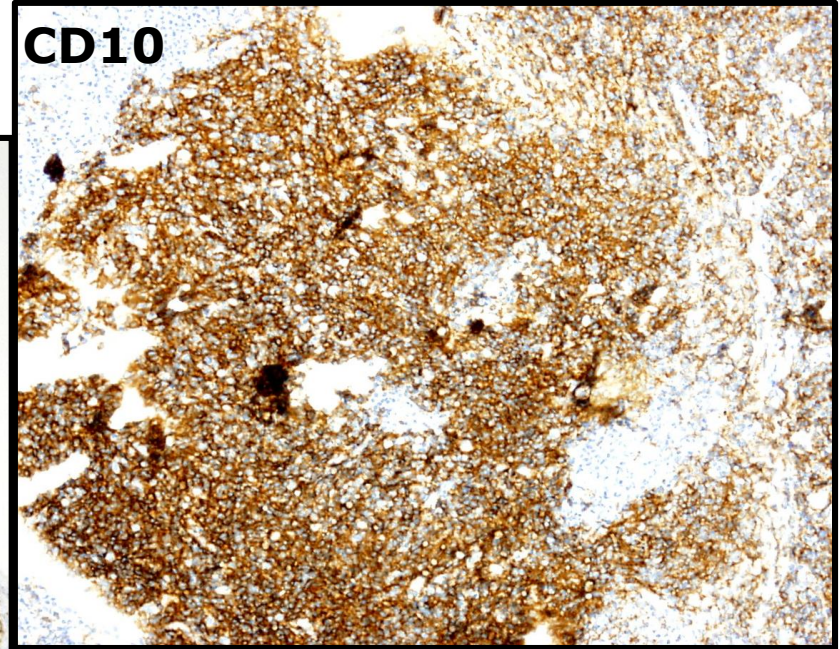

Fenotyp

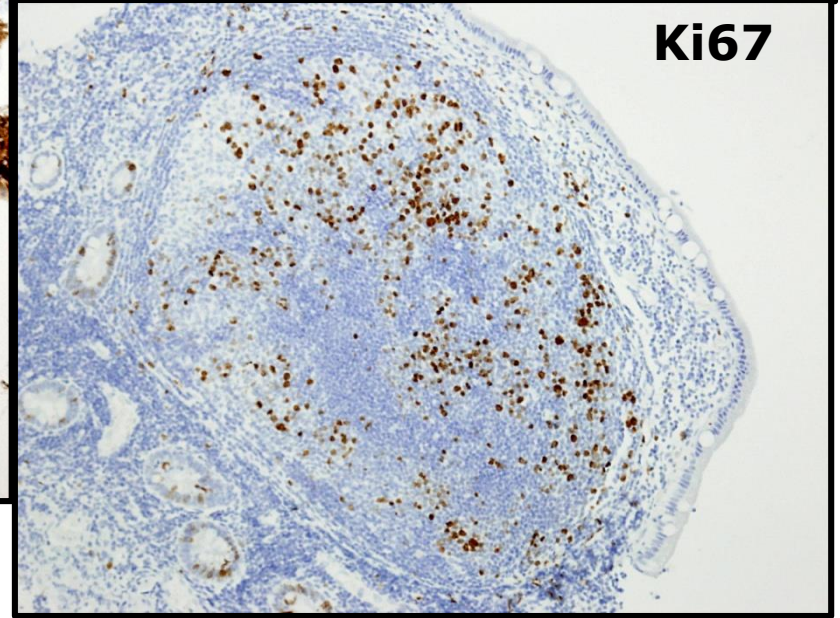
bcl2

CD10

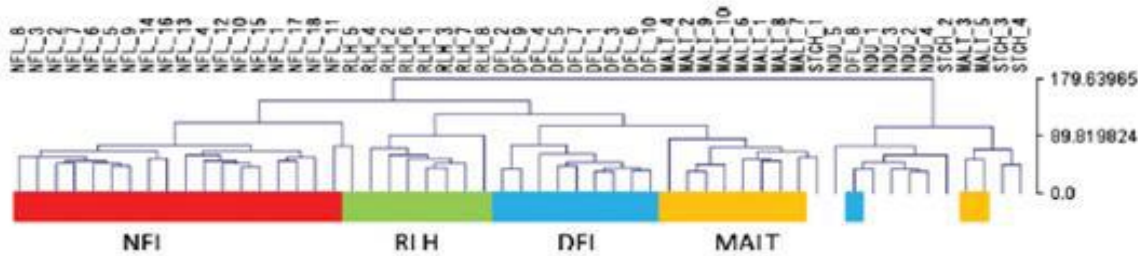

Ki67

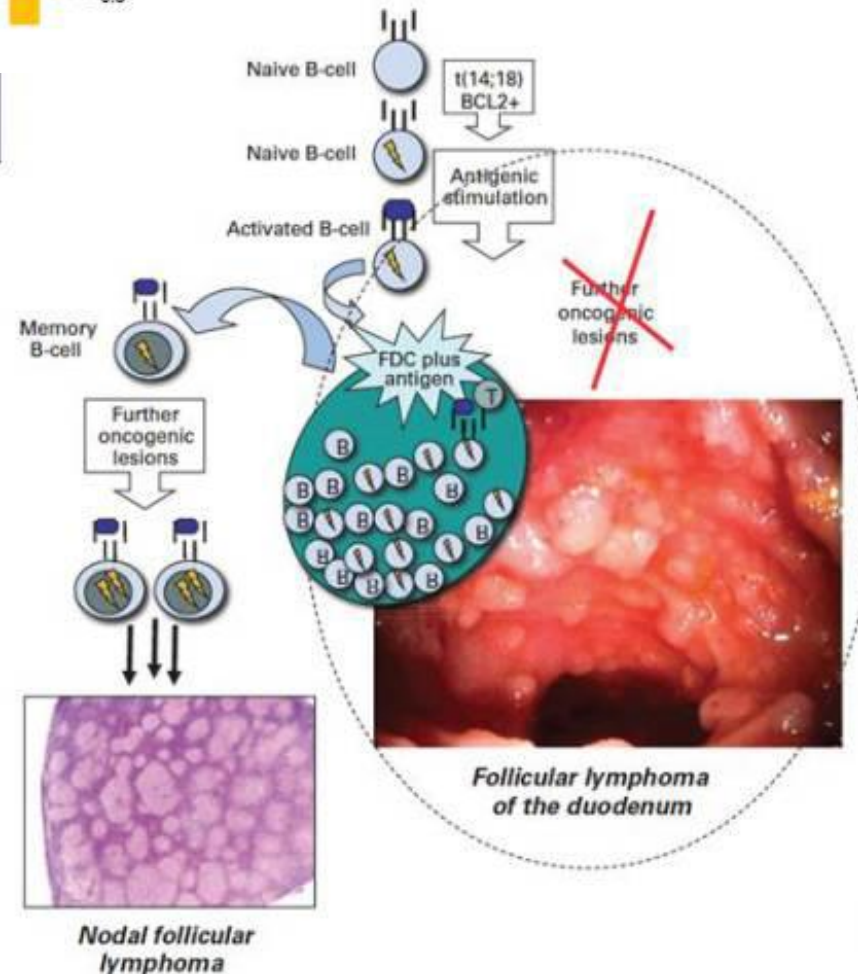

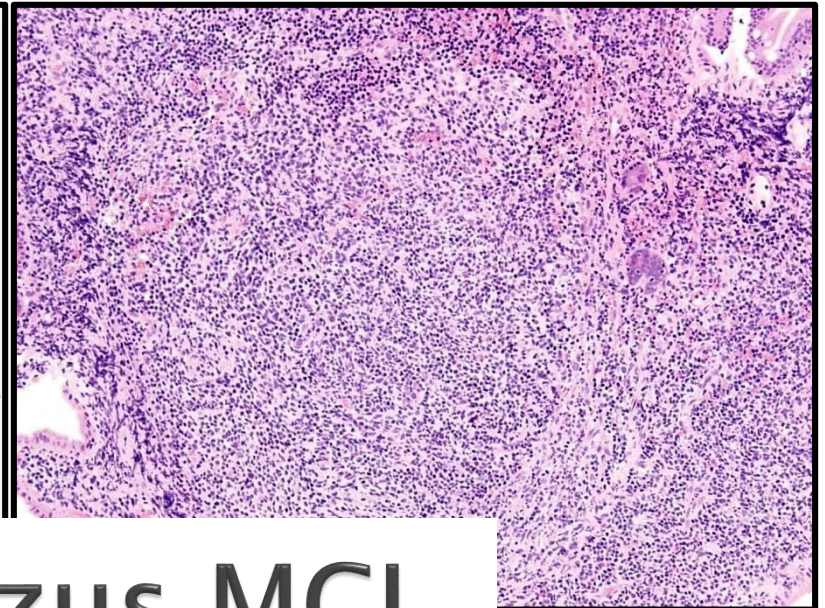
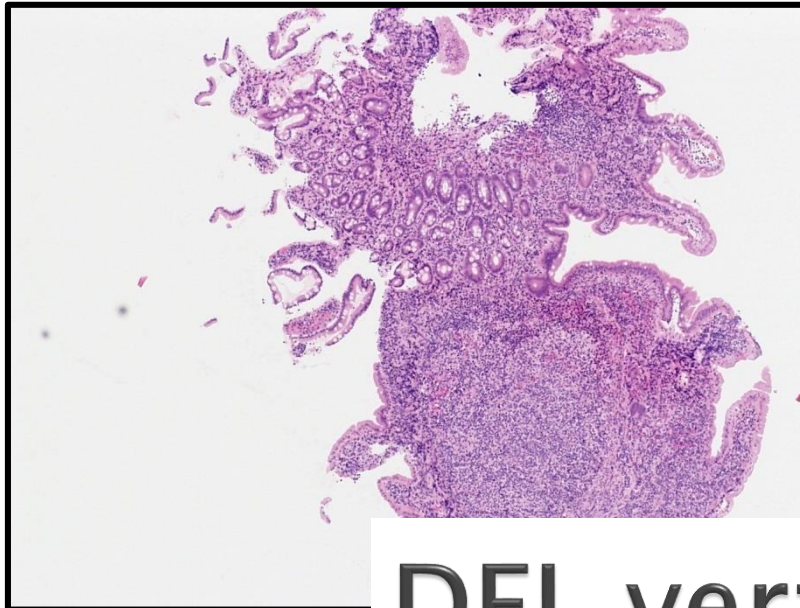
Duodenálny typ FL

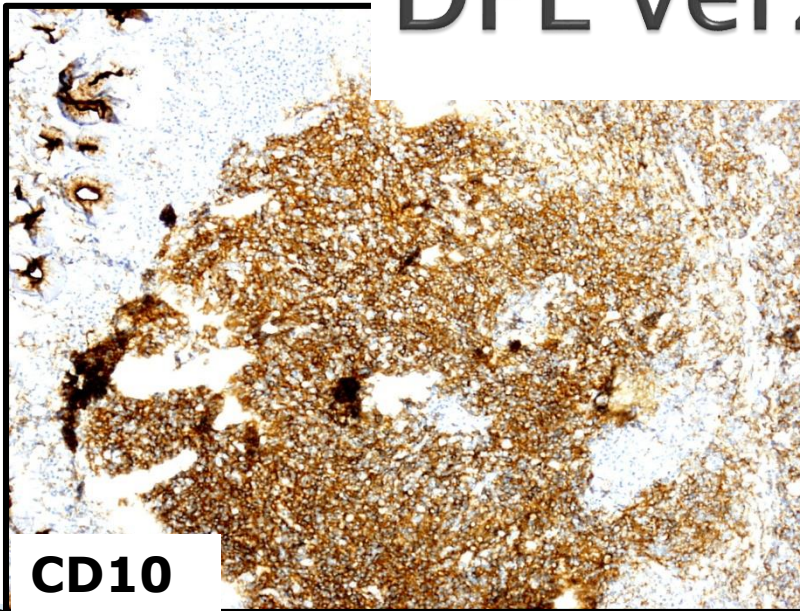
- ▶ rôzna expresia CCL20 MAdCAM v DFL a FL
- ▶ podobný ako MALT-lymfóm
- ▶ DFL má zmeny podobné ako folikulárna neopázia in situ a pravdepodobne ide o premalígne štádium ochorenia
- ▶ úloha lokálnej Ag stimulácie je nejasná

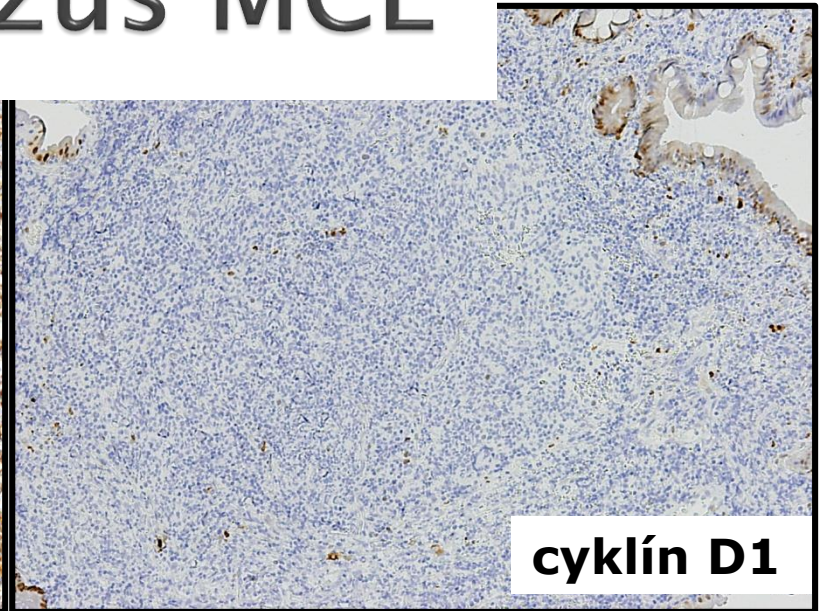

DFL verzes MCL

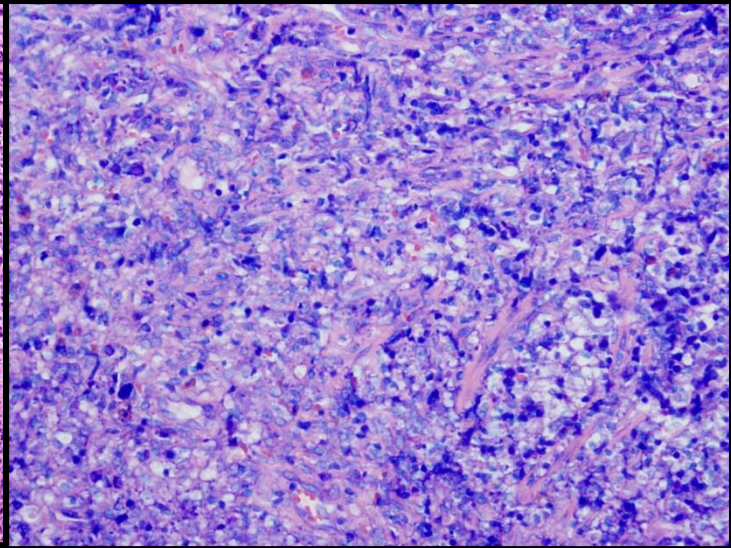
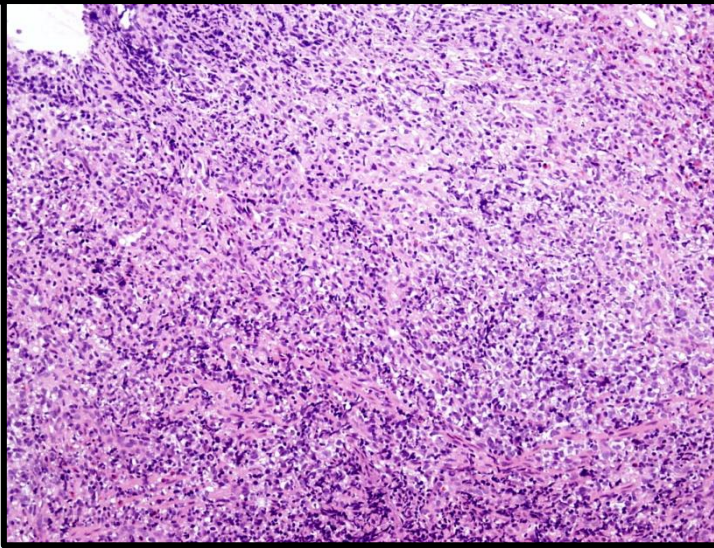
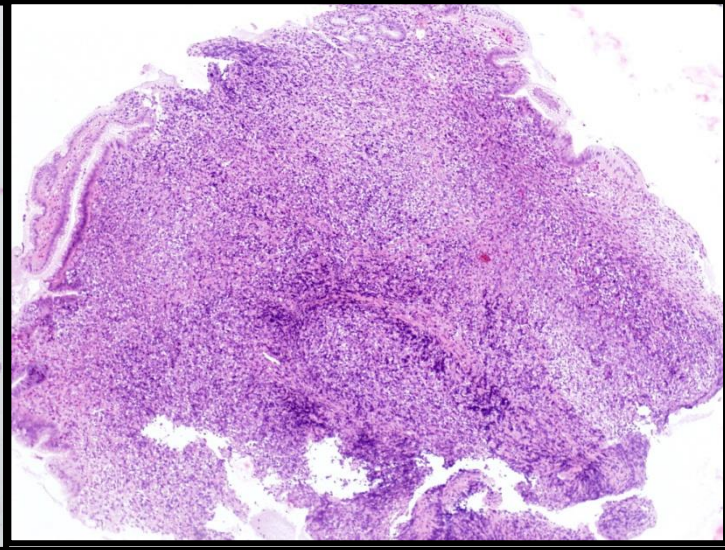
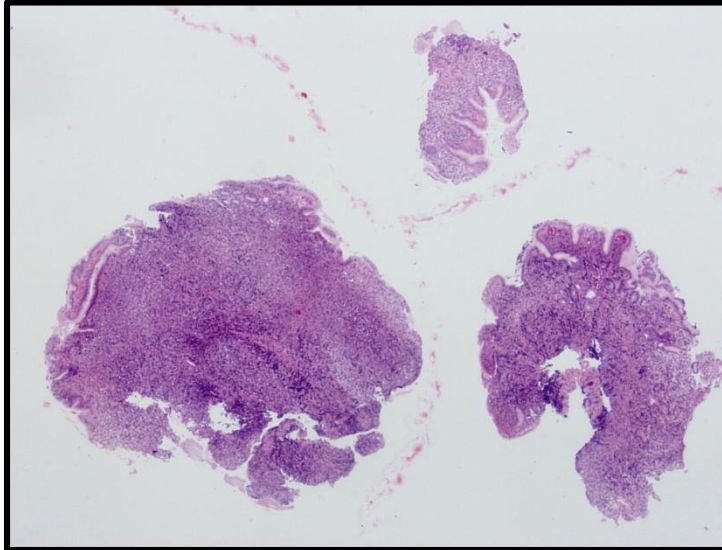
CD10

cyklín D1

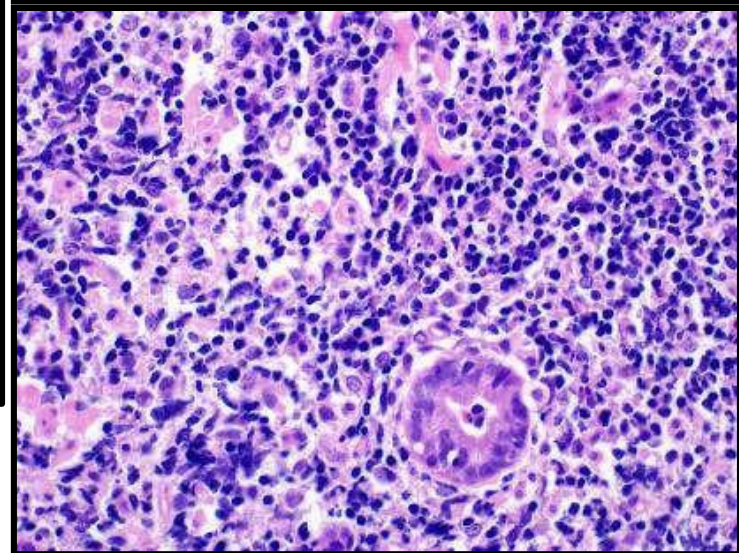
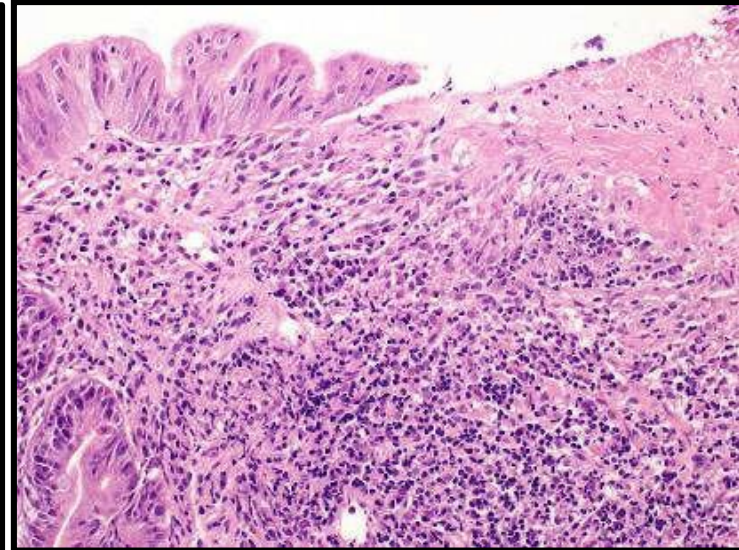
Systemový FL v GIT-e

IPSID – choroba α -t ť a ť kých re ť azcov (M9762/3)

- ▶ v teréne chronického zápalu, môže postihnúť aj iné časti GIT-u
- ▶ úloha *Campylobacter jejuni*
- ▶ MAS, hnačky, bolesti brucha, chudnutie ...
- ▶ MALTóm s vystupňovanou plazmocytovou diferenciáciou
- ▶ tri štádiá – A, B, C
- ▶ negatívny dôkaz klonality na úrovni ľahkých re ť azcov
- ▶ často infiltrácia regionálnych LU

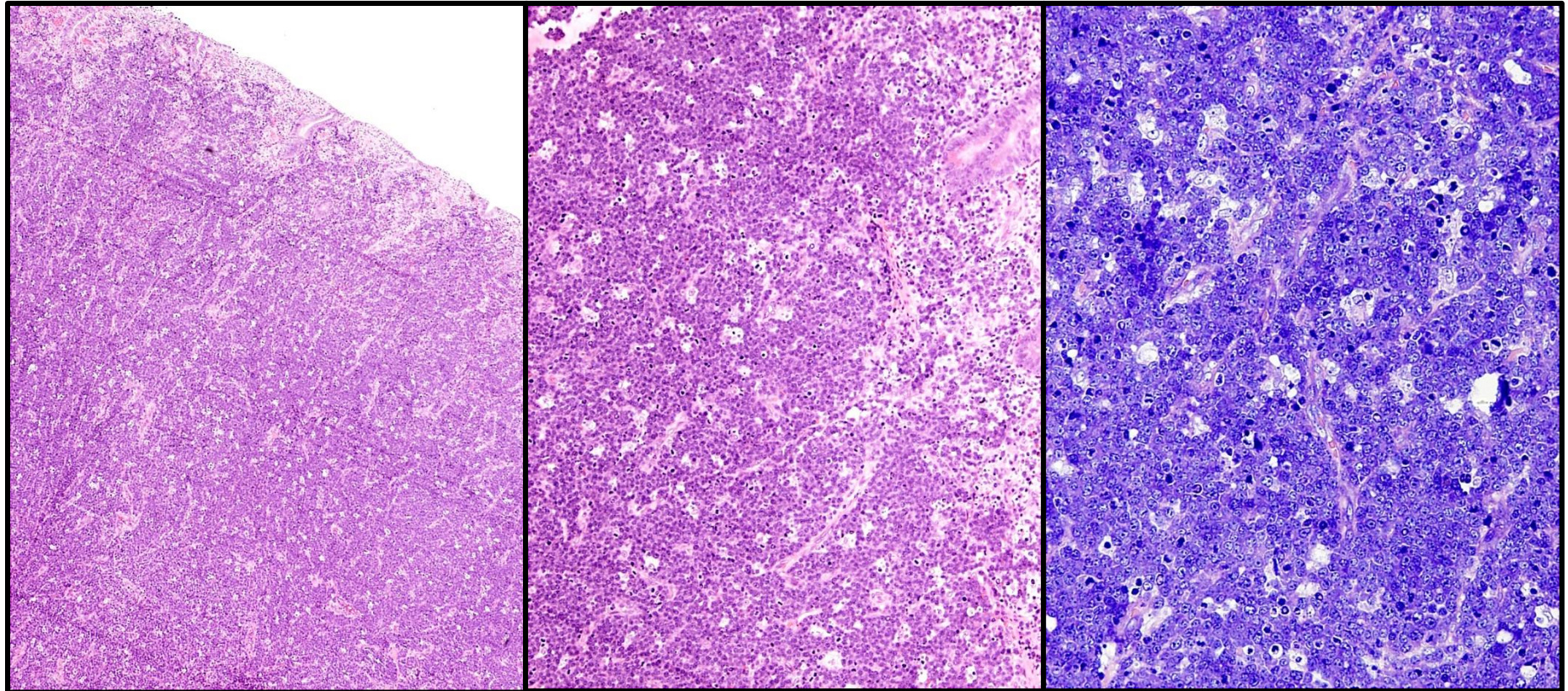

Burkittov lymfóm (BL)

- ▶ endemický (EBV+), alebo sporadický (EBV+ v 30%), vysokoagresívny ale liečiteľný
- ▶ u detí a adolescentov často primárne extranodálna manifestácia, najčastejšie ileocékálna oblasť
- ▶ **typická morfológia** – kohezívne blasty s drobnými jadierkami a zmnožením makrofágov
- ▶ **fenotyp:** CD20+, CD10+, bcl2-, bcl6+, c-myc+, Ki-67 100%)
- ▶ u dievčat v puberte a tehotných žien postih prsníkov – prolaktínové receptory (WHO 2001–2017)

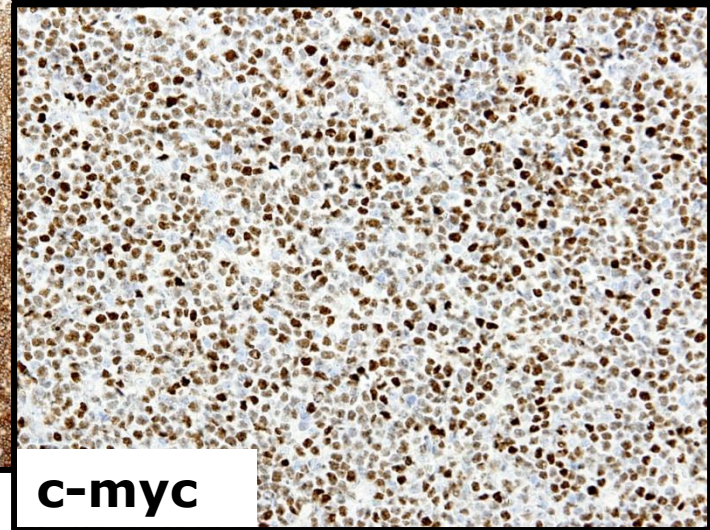
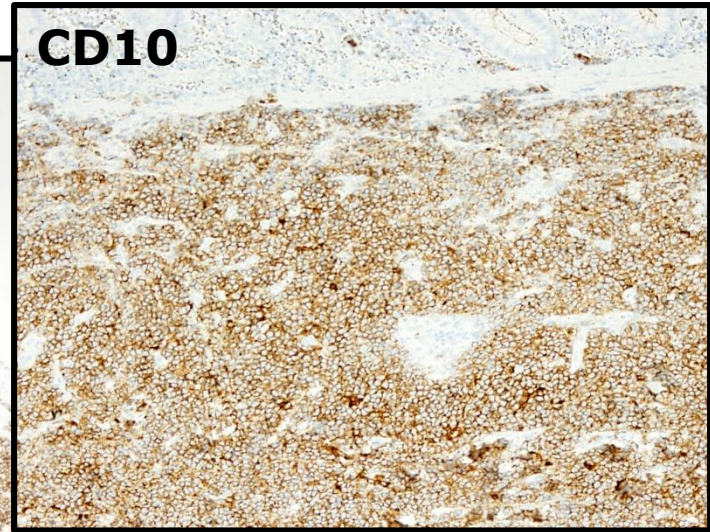
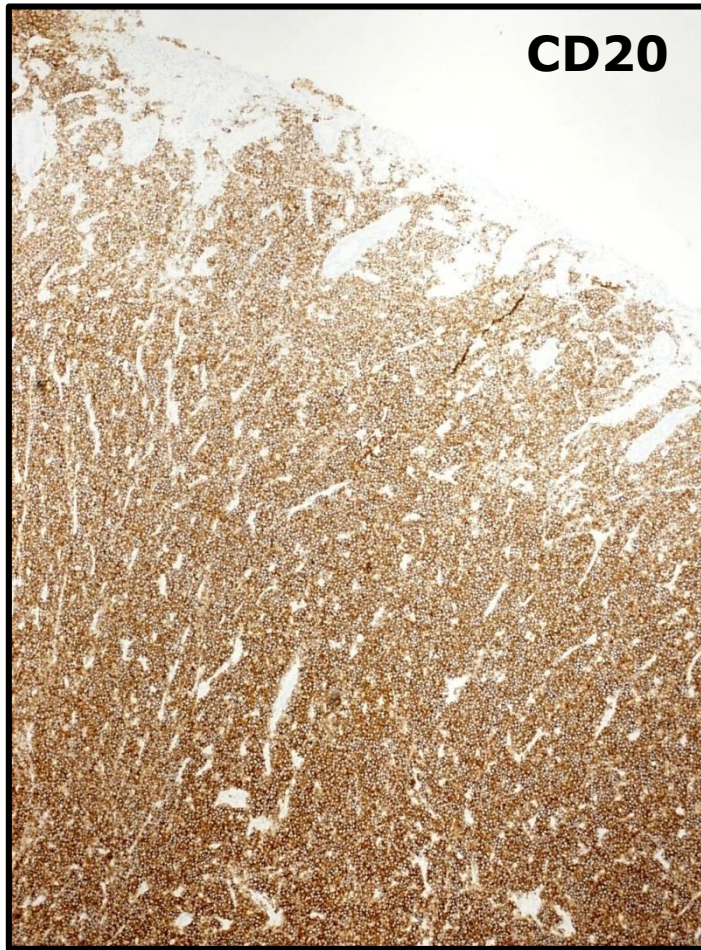

Morfología

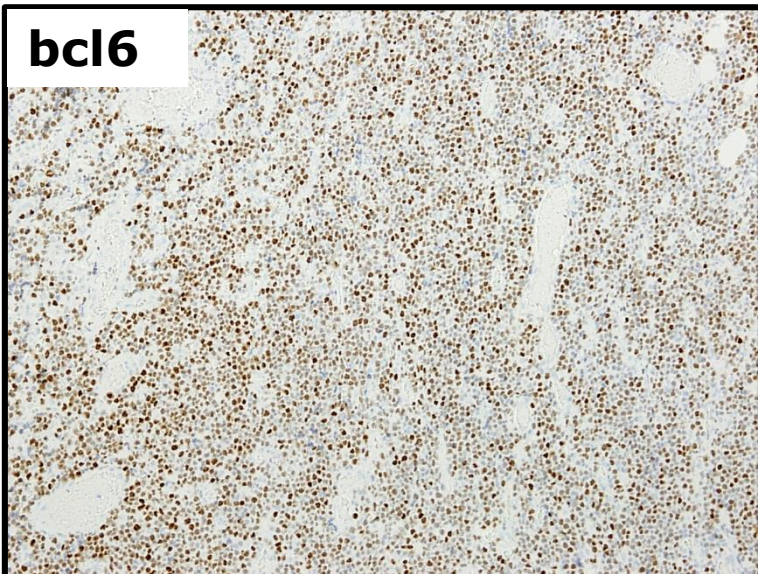

Fenotyp

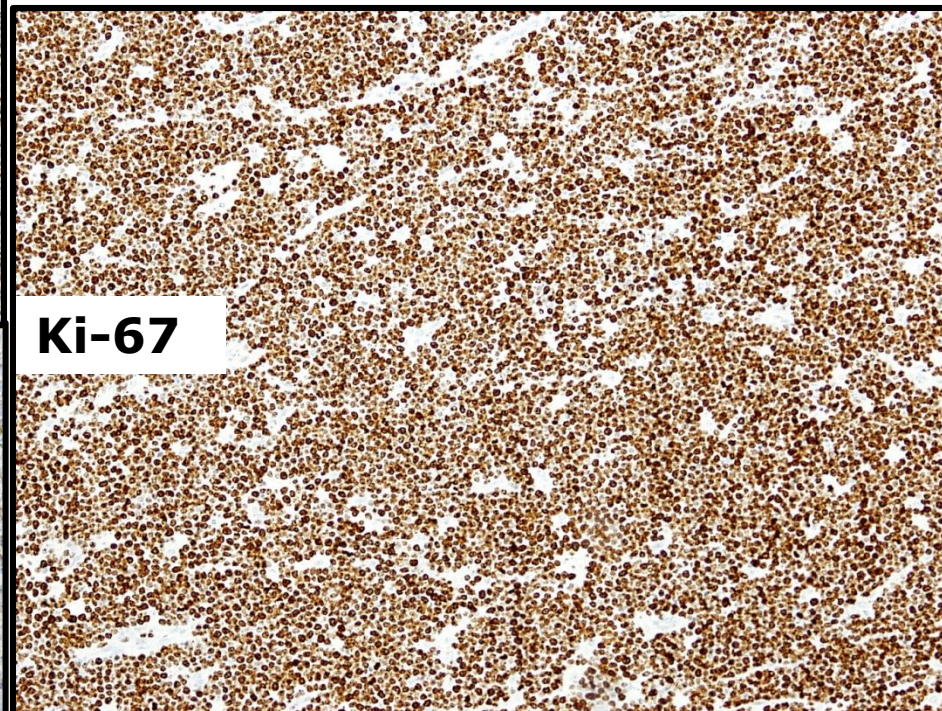

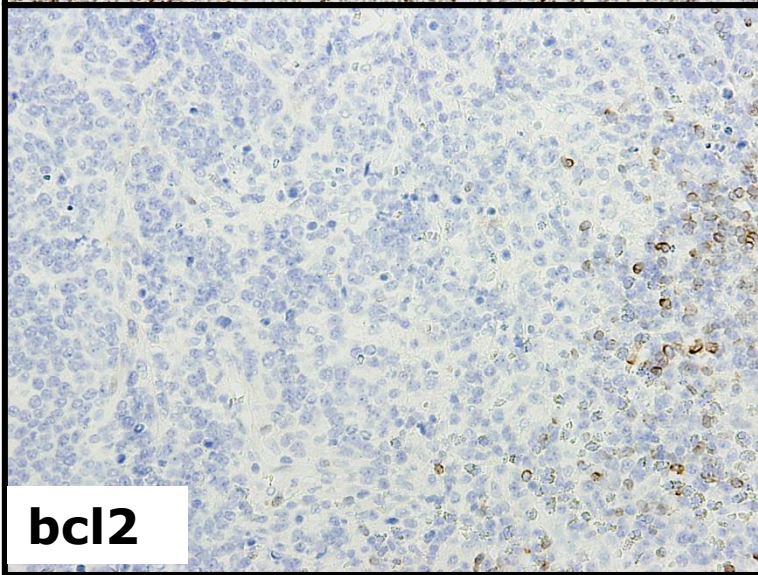
bcl6

Ki-67

bcl2

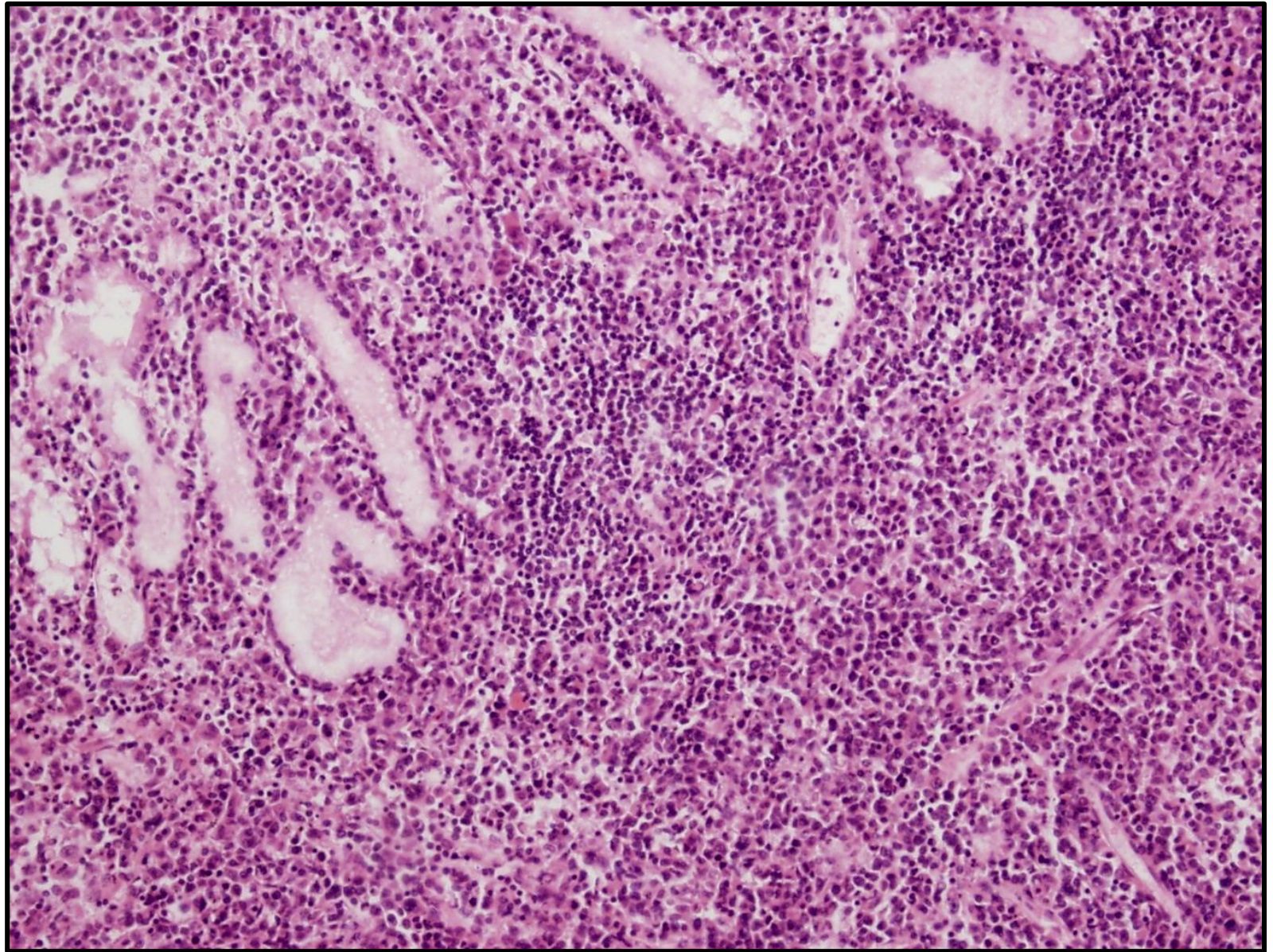

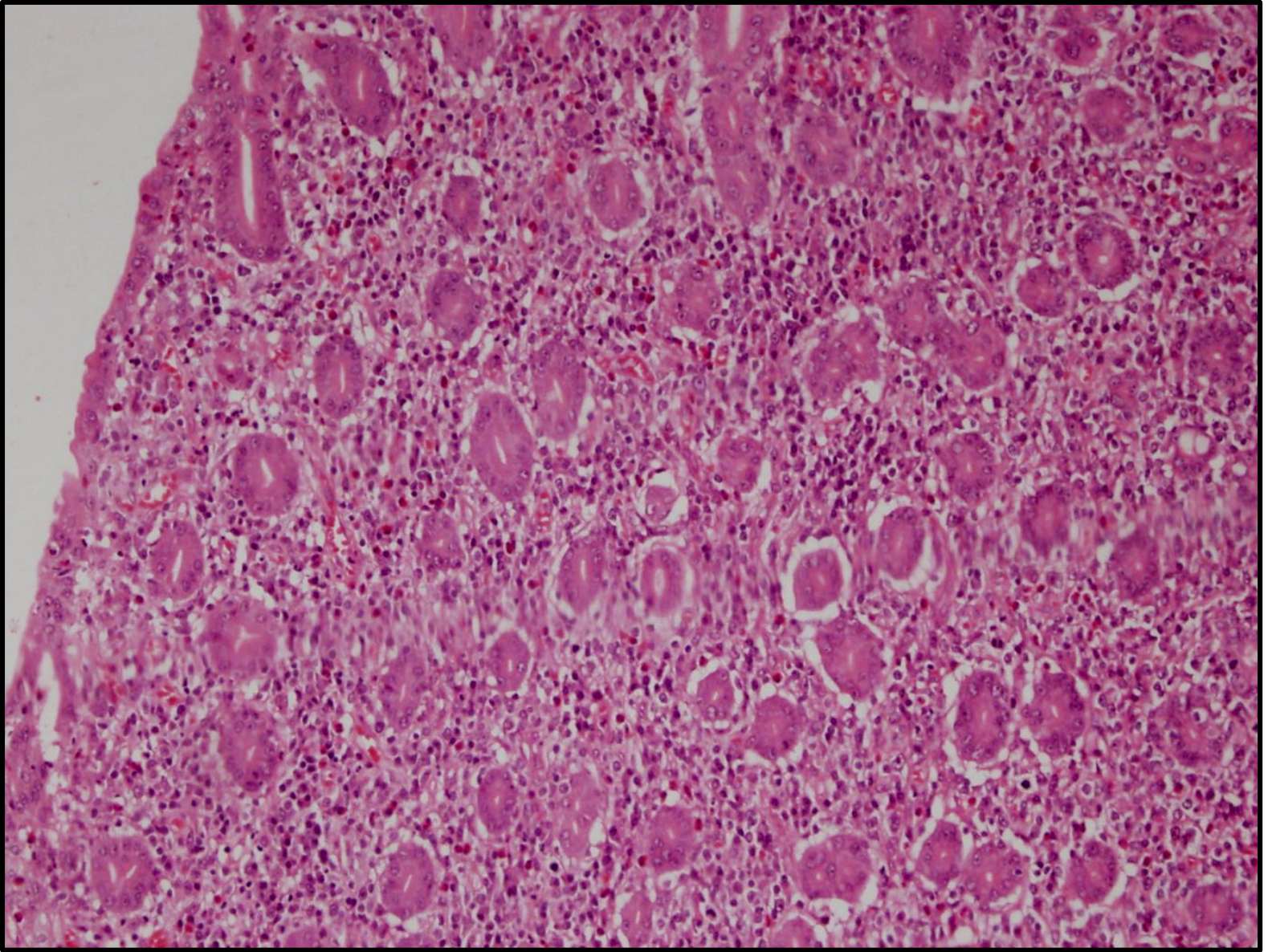
EATL (M9717/3)

- ▶ T-bunkový lymfóm asociovaný s enteropatiou
- ▶ najčastejší typ PTCL v západných krajinách (EU, USA), tvorí cca 2/3 všetkých prípadov
- ▶ charakteristický výskyt v 6.–7.decéniu, mierna prevaha mužov
- ▶ vo viac ako 90% prípadov postihuje tenké črevo, multifokalita u 32–54% pacientov, ale môže byť aj v žalúdku a tenkom čreve, prípadne aj mimo GIT-u (koža, LU, slezina, CNS), najmä pri evolúcii z RCD typu 2 (s aberantným fenotypom)
- ▶ **fenotyp:** CD3+, CD4–, CD5–, CD7+, CD8–, CD56–, CD30+/-, cytotoxické granulá+

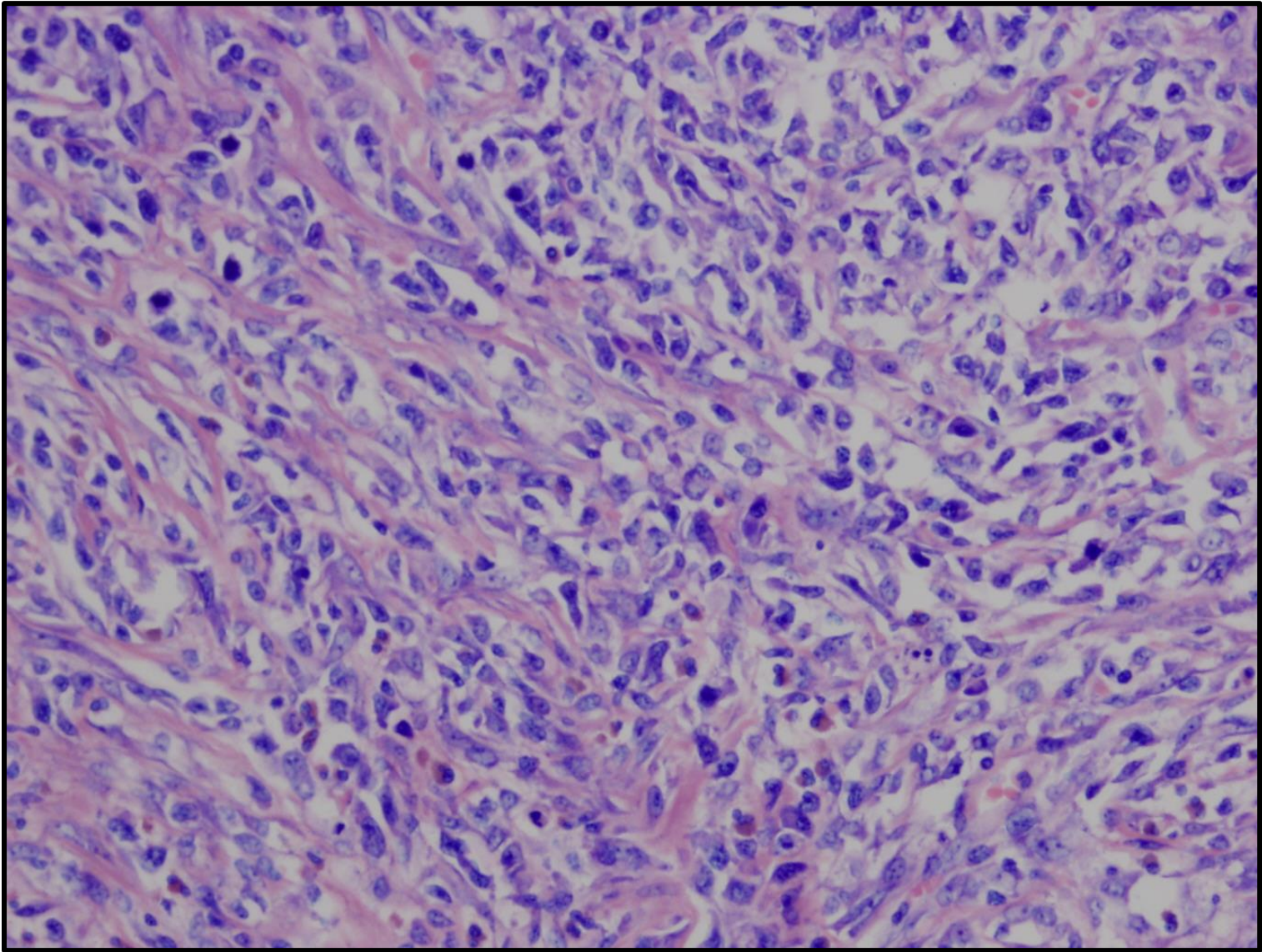

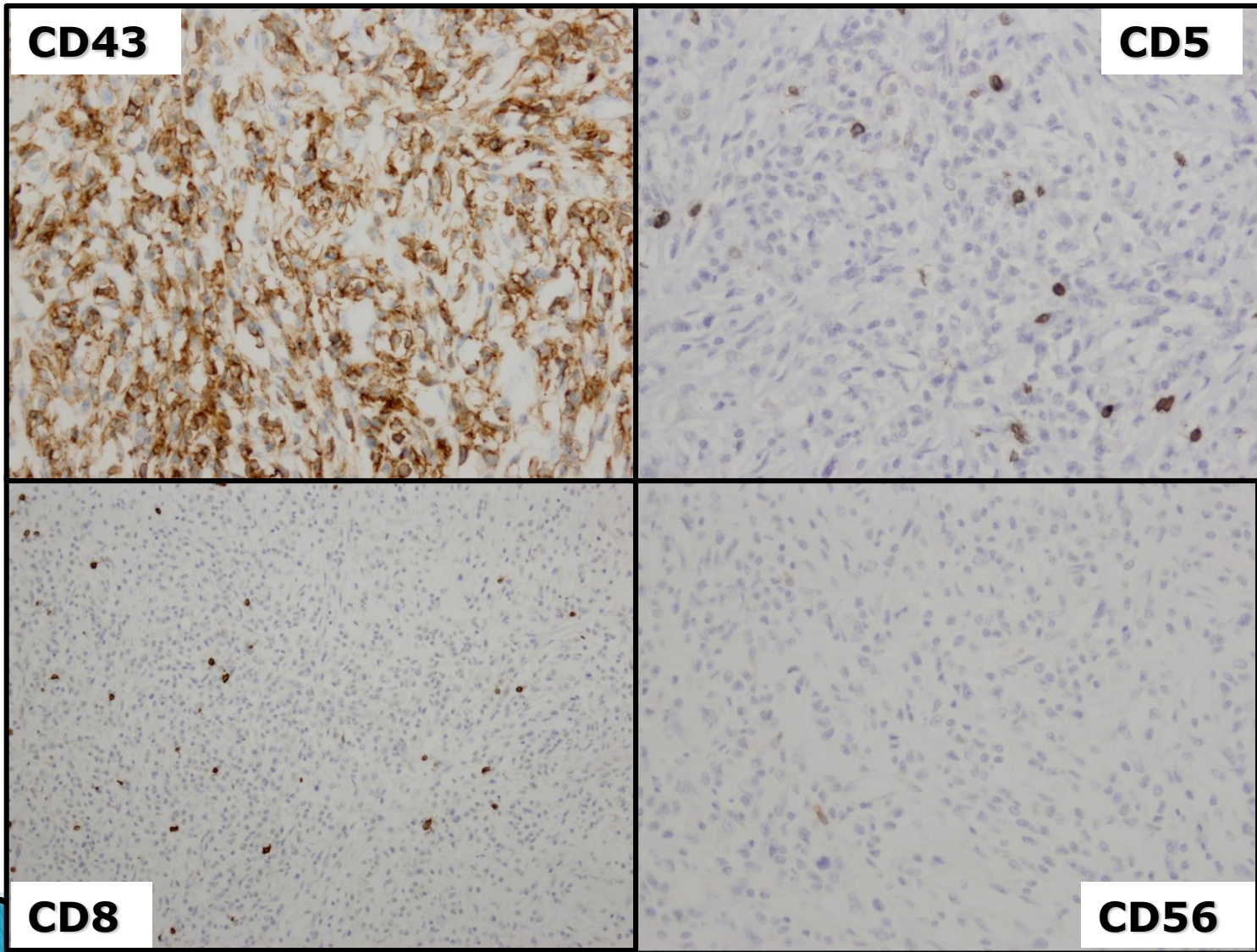

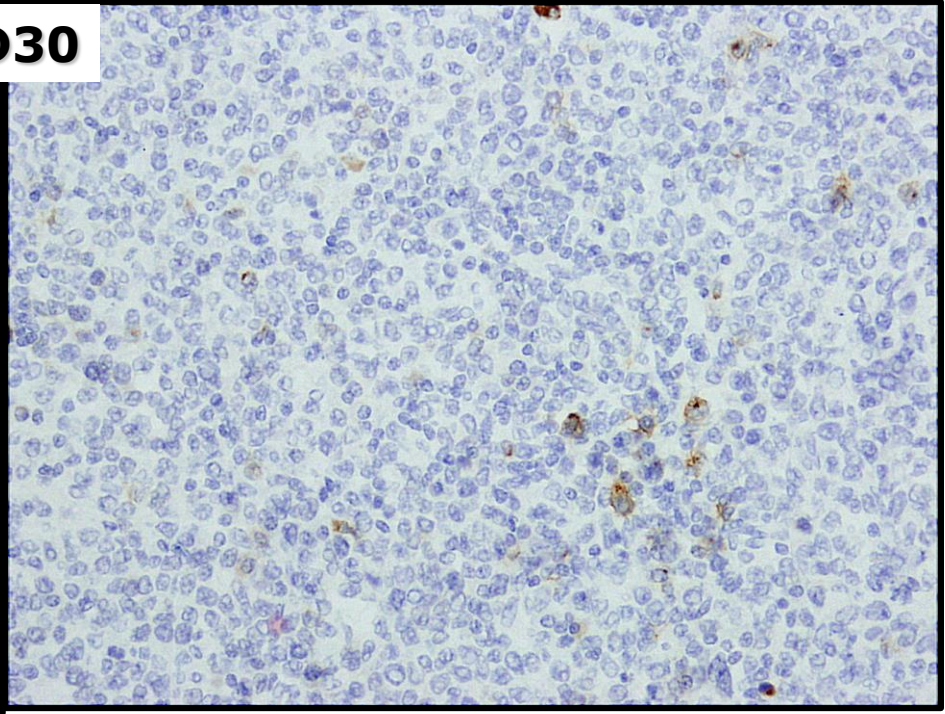
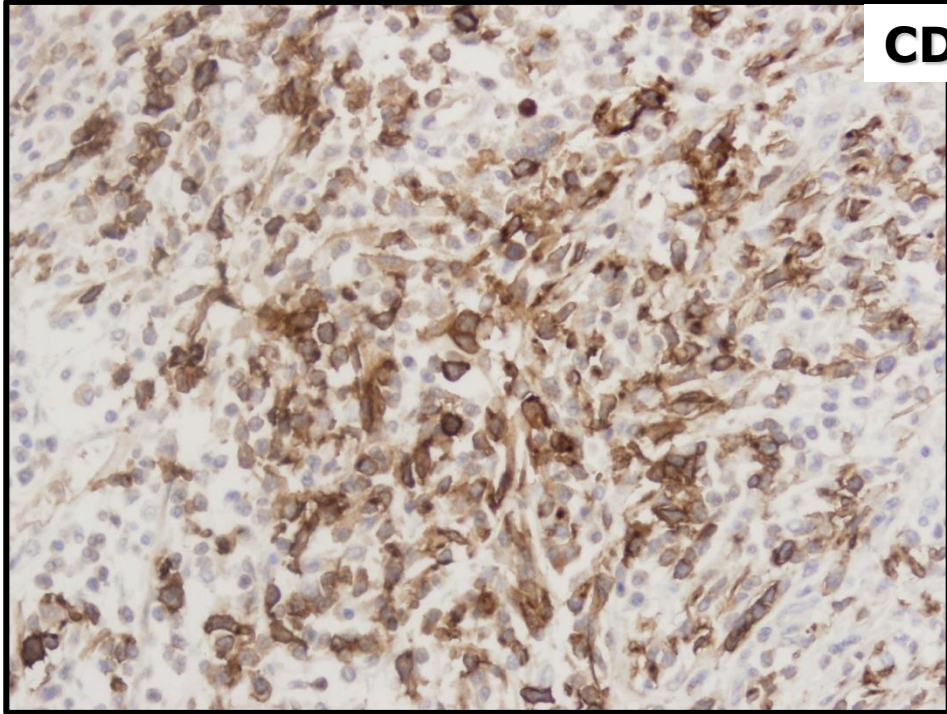

Phenotyp EATL

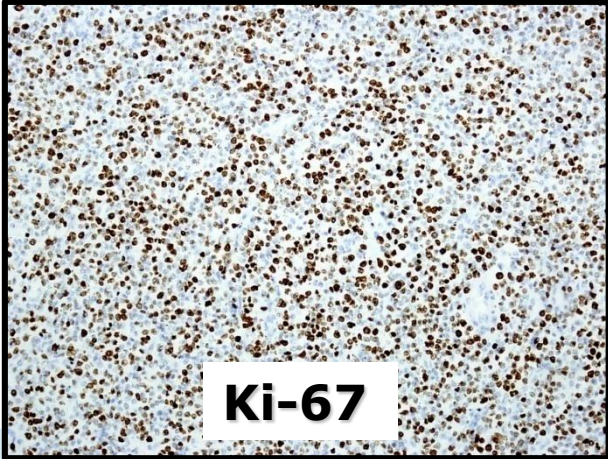

CD30

Ki-67

Evolúcia EATL

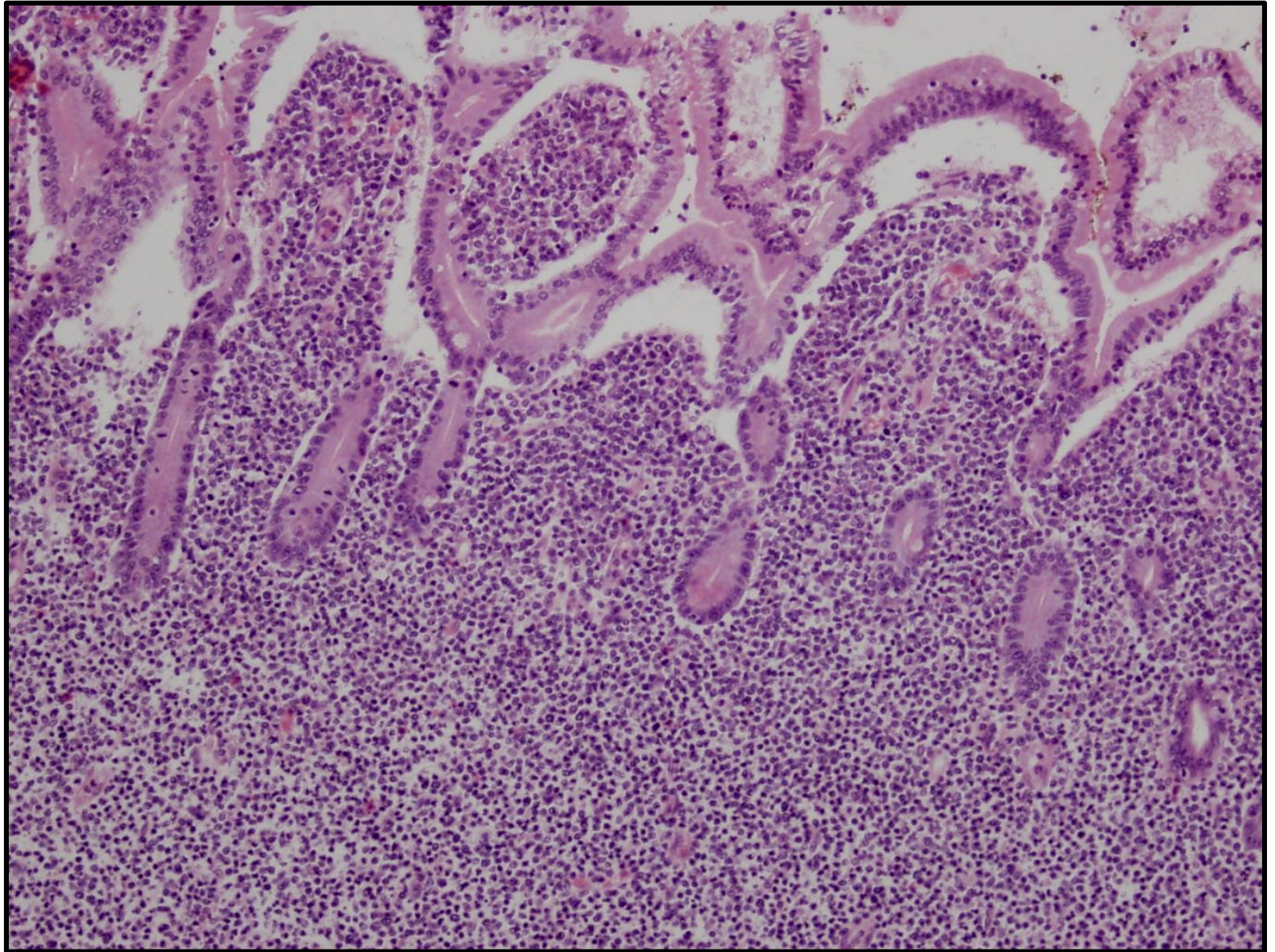
Ochorenie	Morfológia	IHC/Mol.-genetika
Celiakia	hyperplázia krýpt, vilózna atrofia, zvýšený počet IEL a zápal v LP	CD3+, CD7+, CD8+ polyklonálne IEL
Refraktérna celiakia	ako celiakia + subkryptálny zápal, stenšenie sliznice	CD3+, CD4-, CD7+, CD8-/+ , CD30-/+ monoklonálne IEL
EATL	stredne veľké bunky, polymorfia, atypie jadier, blasty	CD3+, cytotoxické markery+, CD30+ (anaplastické bb.) prestavba TCR

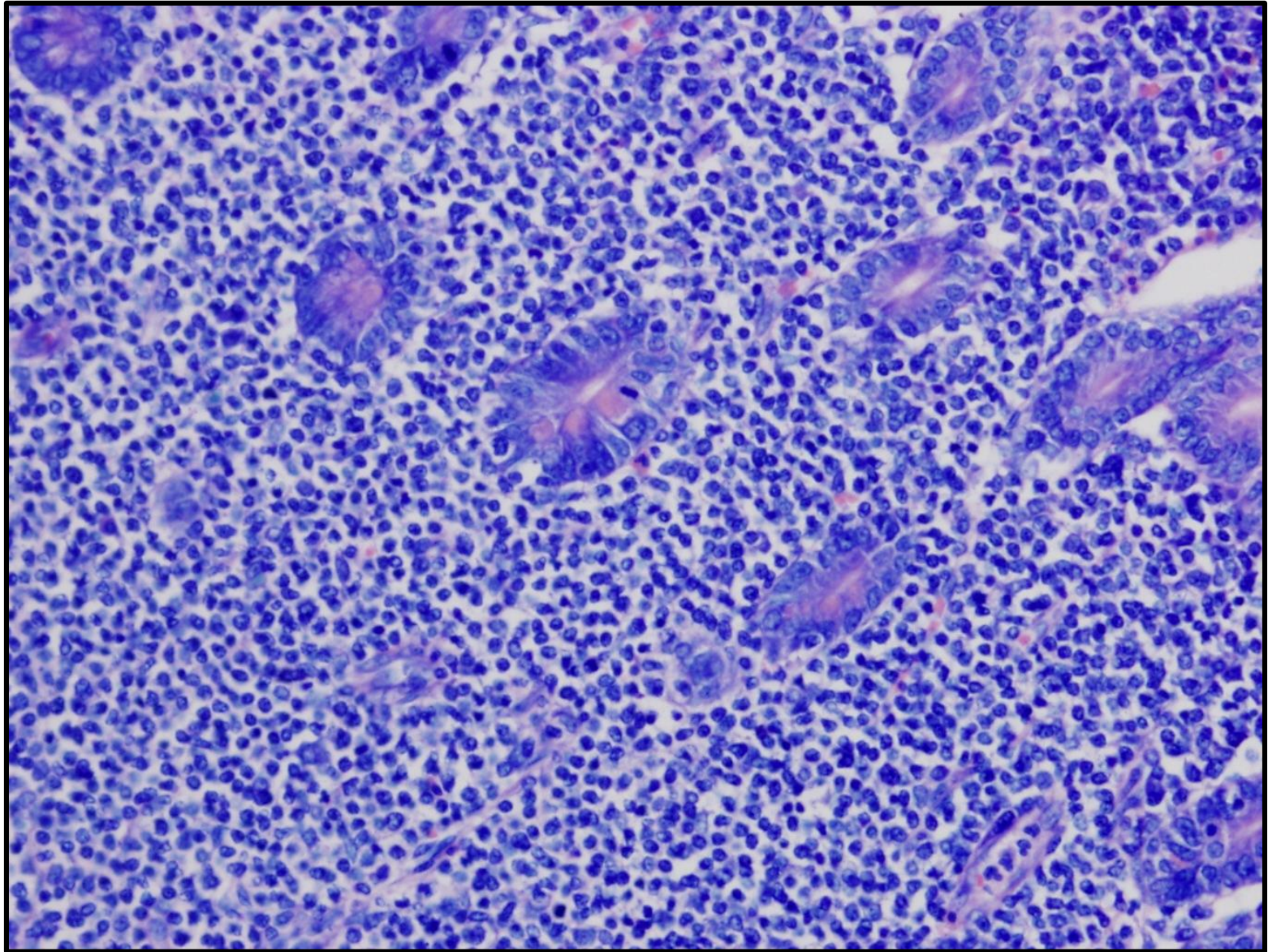
MEITL (M9717/3)

- ▶ primárny lymfóm GIT-u z intraepiteliálnych lymfocytov
- ▶ nová jednotka vo WHO, predtým EATL typ II.
- ▶ najčastejší v Ázii, incidencia v Európe a USA stúpa
- ▶ častejší u mužov (M:Ž=2:1)
- ▶ postihuje najviac t.črevo, jejunum častejšie ako ileum, ale 5% prípadov aj v žalúdku a v 16% v hrubom čreve
- ▶ monomorfny obraz, ale zlá prognóza (medián prežívania 7 mesiacov)

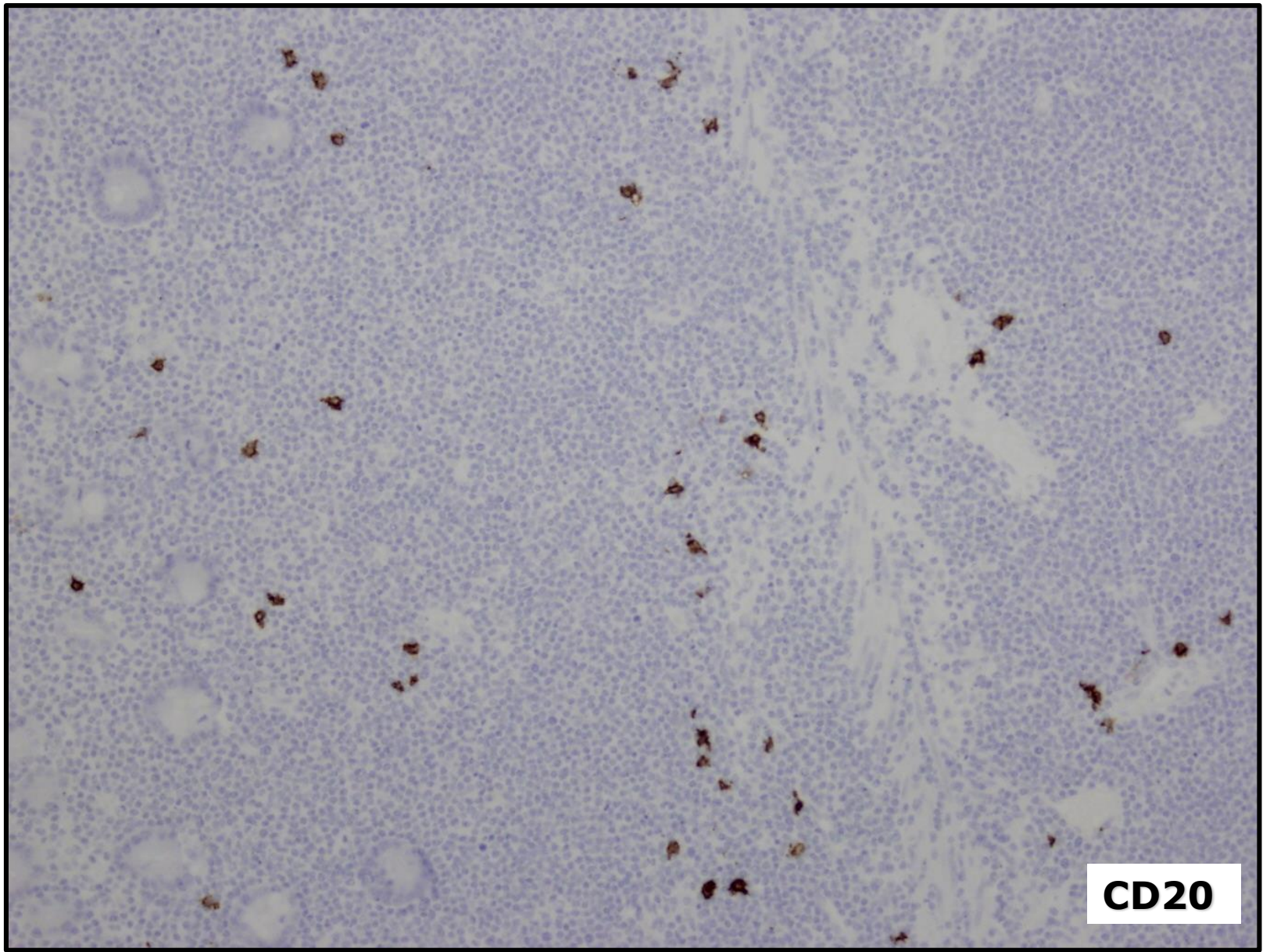

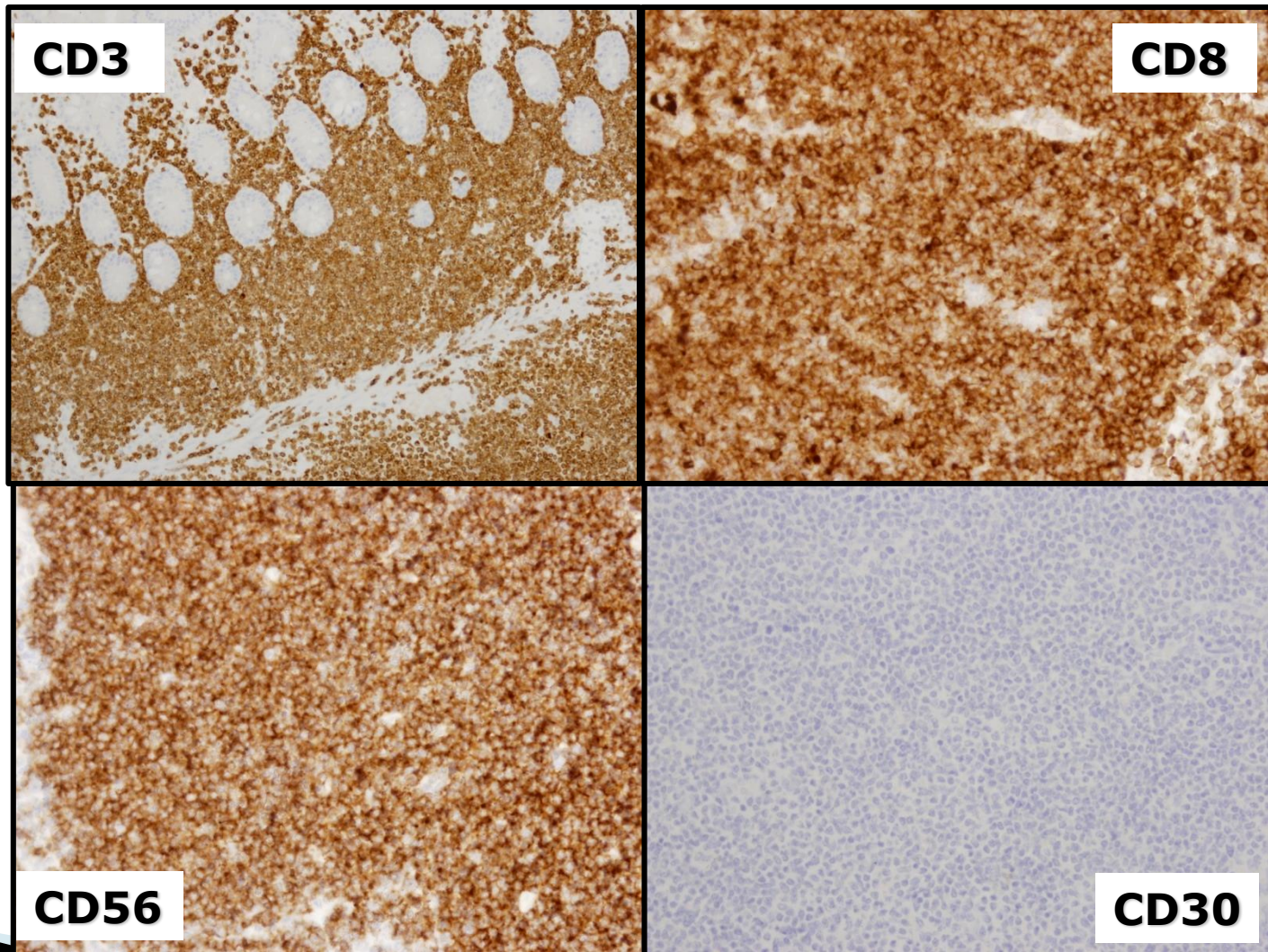

CD20

Fenotyp MEITL

EATL versus MEITL

- ▶ 80 – 90%, celiakia+
- ▶ plemorfný obraz
- ▶ fenotyp: CD8 – (20% +)
CD56 – (> 90%)
HLA-DQ2/-DQ8 + (> 90%)

CD30+, TCRβ +/-

- ▶ genetika:
+8q31.3 alebo 16q12.1 86%
+1q32.2-q41 73%
+5q34-q35.2 80%
+8q24 (MYC) 27%

- ▶ 10 – 20%, bez celiakie
- ▶ monomorfný obraz
- ▶ fenotyp: CD8 + (80%)
CD56 + (> 90%)
HLA-DQ2/-DQ8 + (30– 40%)

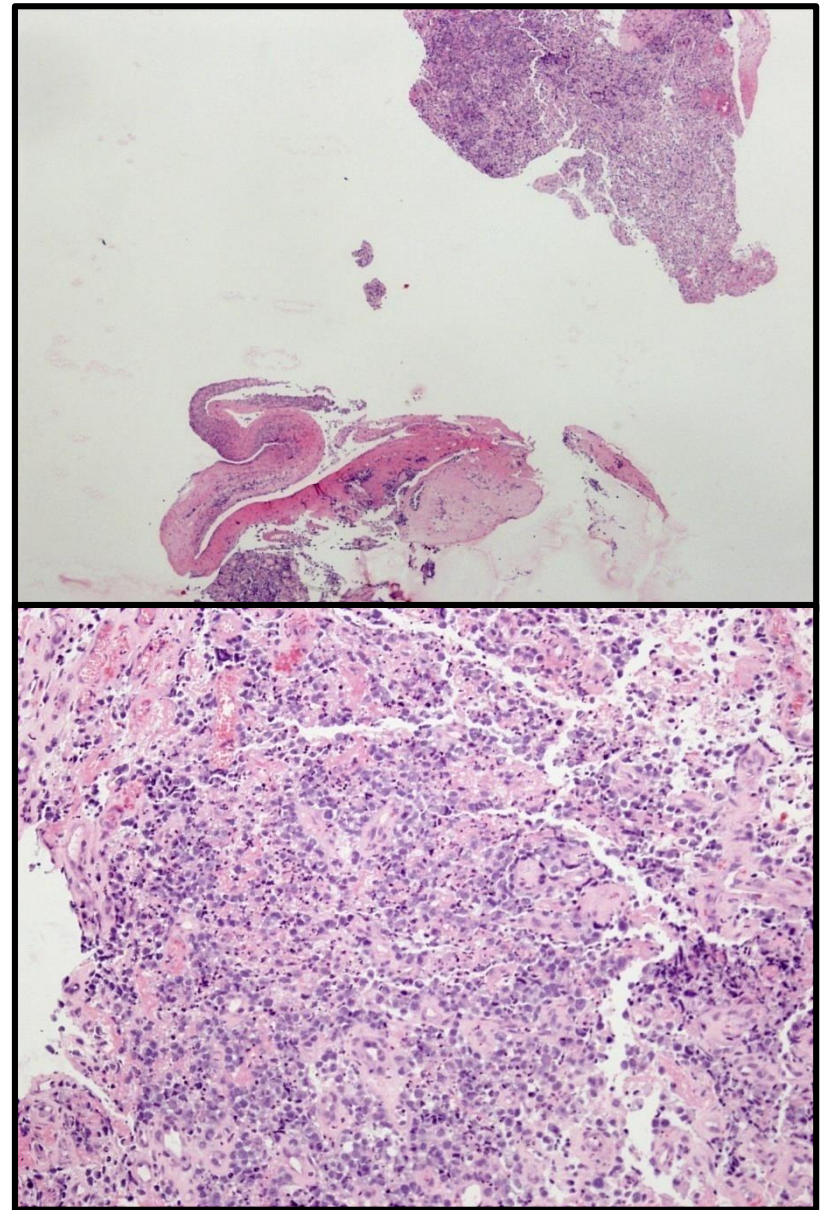
CD30-, TCRβ+

- ▶ genetika:
+8q31.3 alebo 16q12.1 83%
+1q32.2-q41 27%
+5q34-q35.2 20%
+8q24 (MYC) 73%

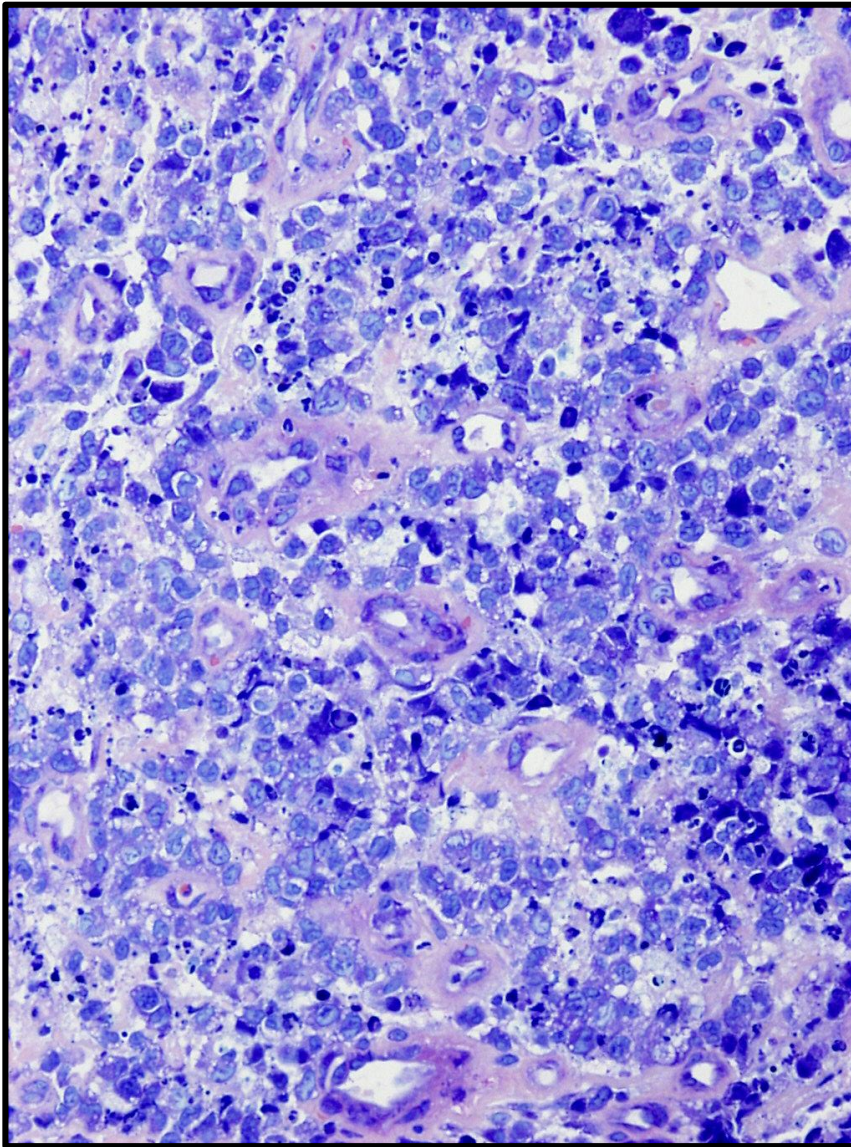

Muž, 55r.

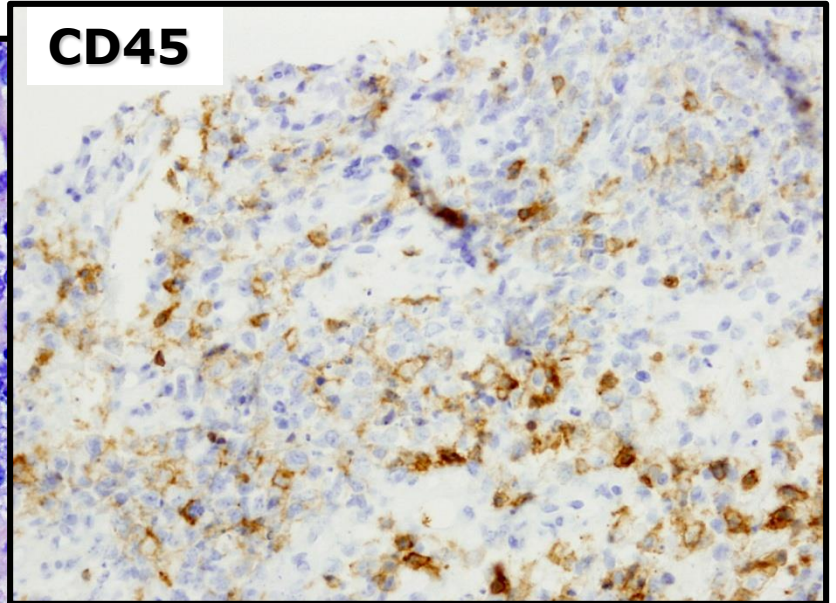
- ▶ pacient s progresiou anémie
- ▶ pri GFS v D2 duodéna nález semicirkulárneho nodulárneho tumoru s krvným koagulom na povrchu
- ▶ v dokumentácii je prítomný aj záznam inquinálnej a retroperitoneálnej LAP

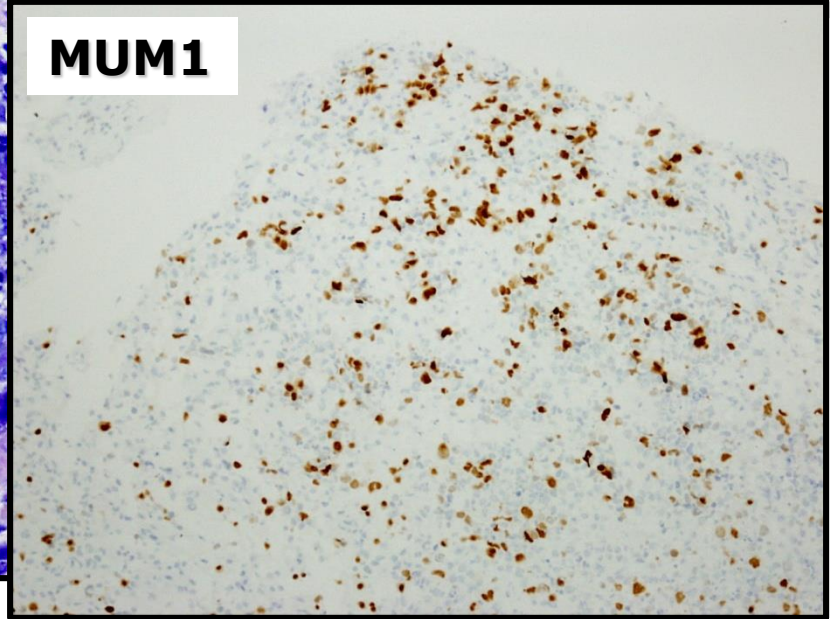

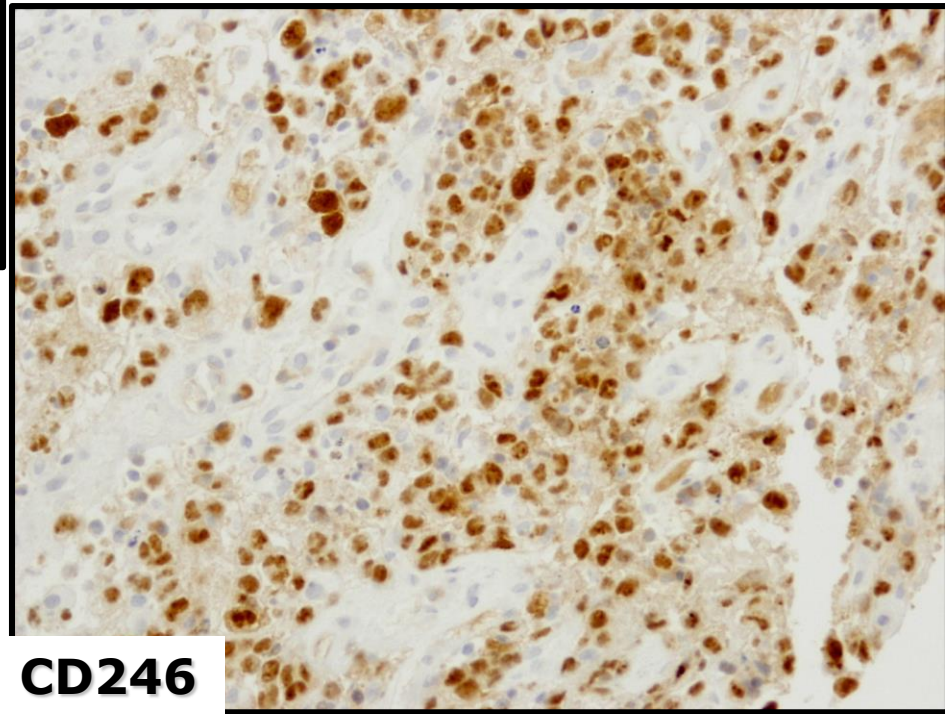
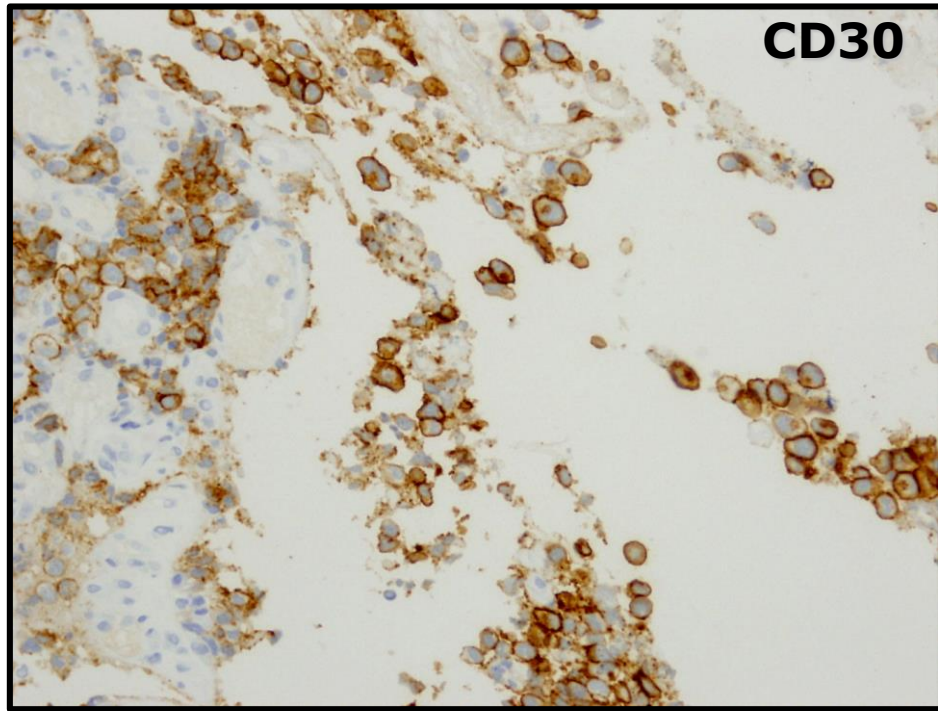
CD45

MUM1

Diagnóza

ALCL T/0 pôvodu, ALK pozitívny,
primárny ?

ALCL: ALK+

M9714/3

verzus

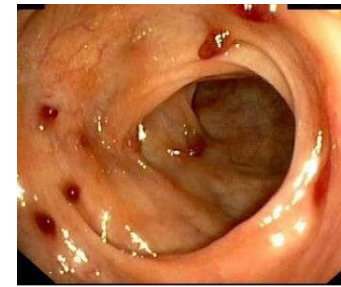
ALK-

M9702/3

- ▶ morfológicky variabilný
- ▶ častejší u mladých pac.
- ▶ strata expresie T-
znakov, CD30+, EMA+
- ▶ aberantná expresia CK
- ▶ zvyčajne bcl-2
negatívny
- ▶ prestavba ALK

- ▶ provizórna jednotka
- ▶ častejší v strednom a
vyššom veku
- ▶ pozitivita CD2, CD3 a
takmer vždy CD43,
CD30+, EMA-/+
- ▶ cytotoxické granulá +
- ▶ nie každé CD30+ LPO
je ALCL

Indolentné T-LPO GIT-u (M9702/1)

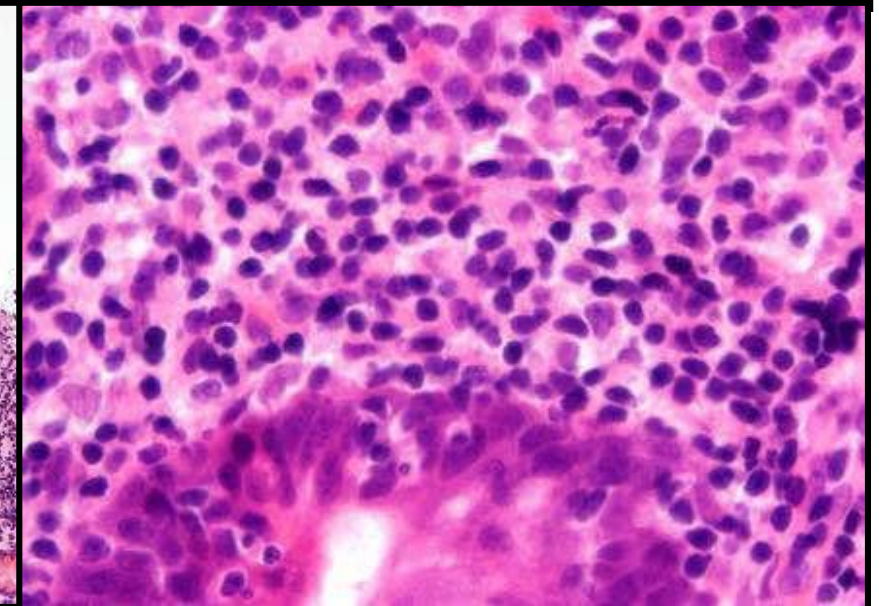
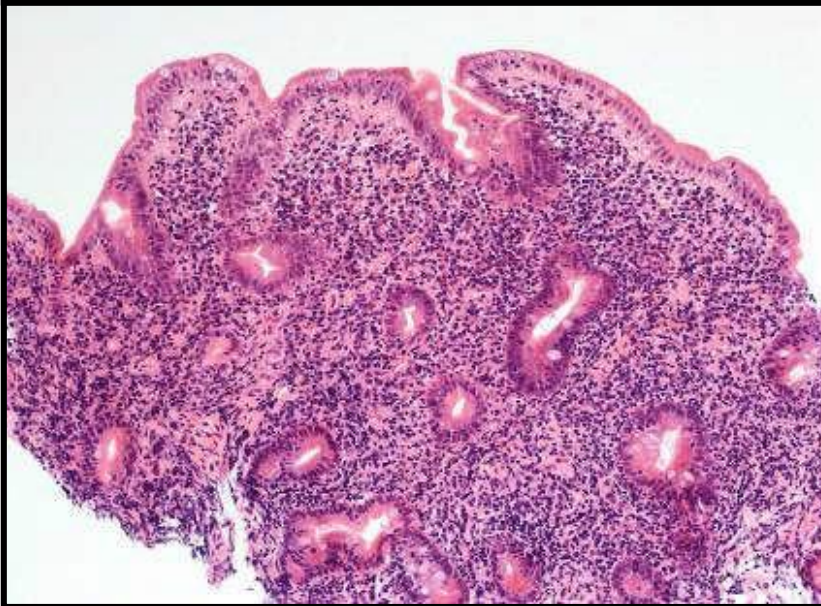
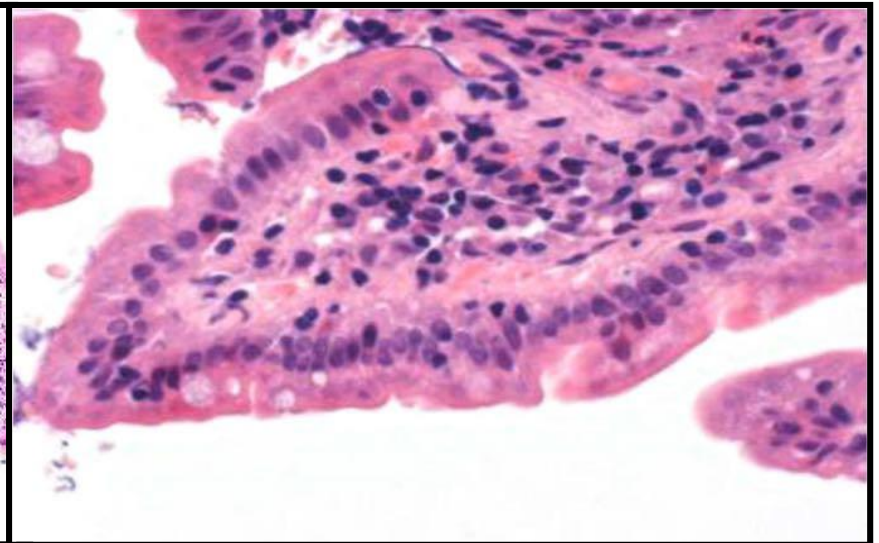
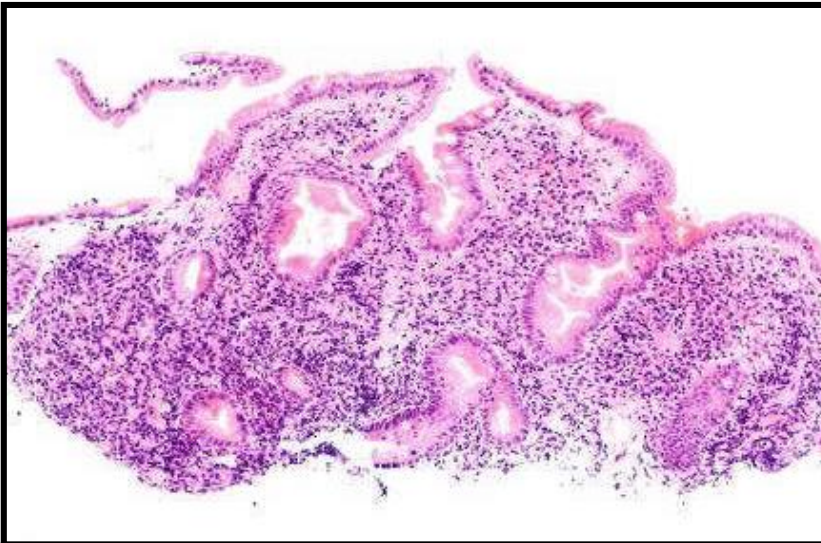
- ▶ klonálne T-bunkové ochorenie GIT-u, postihujúce sliznicu v ktorejkoľvek jeho časti, najčastejšie však v črevnom trakte
- ▶ častejšie u mužov ako u žien, zriedkavo u detí
- ▶ bolesti brucha, hnačky, zvracanie, dyspepsia, strata hmotnosti
- ▶ indolentný chronický priebeh, ale väčšinou nereaguje na konvenčnú CHT
- ▶ v časti prípadov progresia do blastického PTCL so šírením mimo GIT-u (CD4+)
- ▶ zhrubnutie sliznice, nodularita až tvorba polypov – dif.dg. iné LPO (MCL)

Indolent T-cell lymphoproliferative disease of the gastrointestinal tract

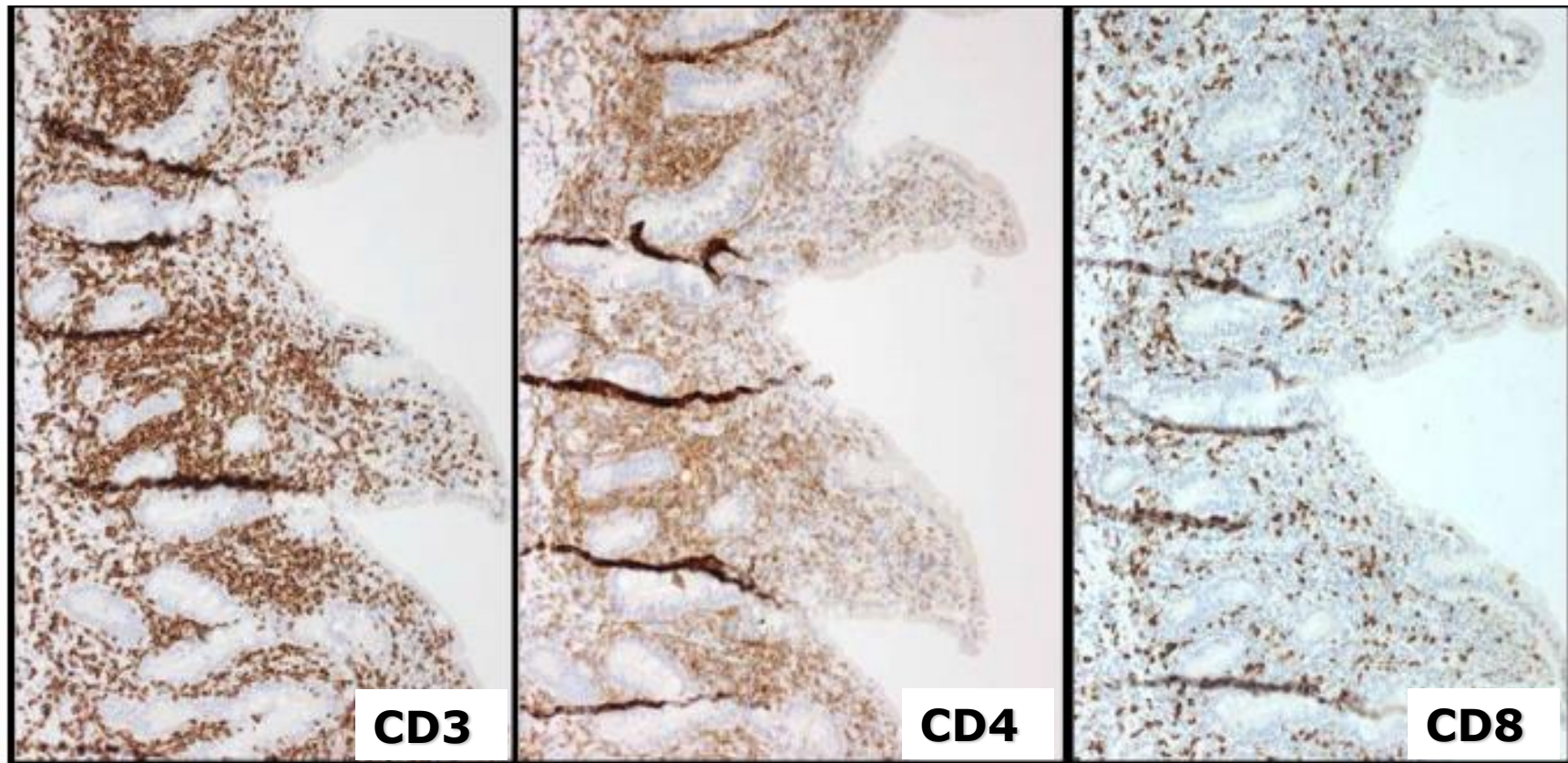
BLOOD, 21 NOVEMBER 2013 • VOLUME 122, NUMBER 22

- ▶ lokalizované v sliznici bez šírenia do hlbších vrstiev steny a bez deštrukcie žliaz
- ▶ malobunkový blandný obraz bez atypií
- ▶ **fenotyp:** CD2+, CD3+, CD5+, častejšie CD8+, ale môže byť aj CD4+, TIA+
- ▶ veľmi nízka proliferáčna aktivita (pod 10%)
- ▶ **genetika:** prestavba TCR (γ/β), EBV negatívne

Fenotyp indolentného T-LPO

Porovnanie T-bunkových LPO

	EATL	MEITL	NK bunkové	Indolentné T-LPO
Morfológia	pleomorfné veľké bunky	monomorfné stredne veľké bunky	pleomorfné, variabilne veľké bunky	monomorfné malé bunky
Fenotyp	CD3+, CD4-, CD8-, CD56-	CD3+, CD8+, CD4-, CD56+	CD3+/-, CD4- CD8-, CD56+	CD3+, CD4+ alebo CD8+
Genetika	prestavba TCR $\beta > \gamma/\delta$	prestavba TCR $\delta > \alpha/\beta$	prestavba TCR	prestavba TCR γ/β
Sliznica	vilózna atrofia	vilózna atrofia +/-	vilózna atrofia len fokálne	bez zmien
IEL	zvýšené CD4- /CD8-	zvýšené CD8+	zvýšené CD4- /CD8- len fok.	nezvýšené
EBV stav	negatívny	negatívny	pozitívny	negatívny

Porovnanie B-NHL a T-NHL GIT-u

T- bunkové lymfómy :

- častejšie vyžadujú urgentnú operáciu
- majú horšie prežívanie
- horšie odpovedajú na CHT, často progredujú a vedú k úmrtiu počas liečby
- zlý celkový stav pacienta obmedzuje možnosti liečby
- majú častejšie včasné relapsy

Genetika lymfómov GIT-u (okrem MALTómov)

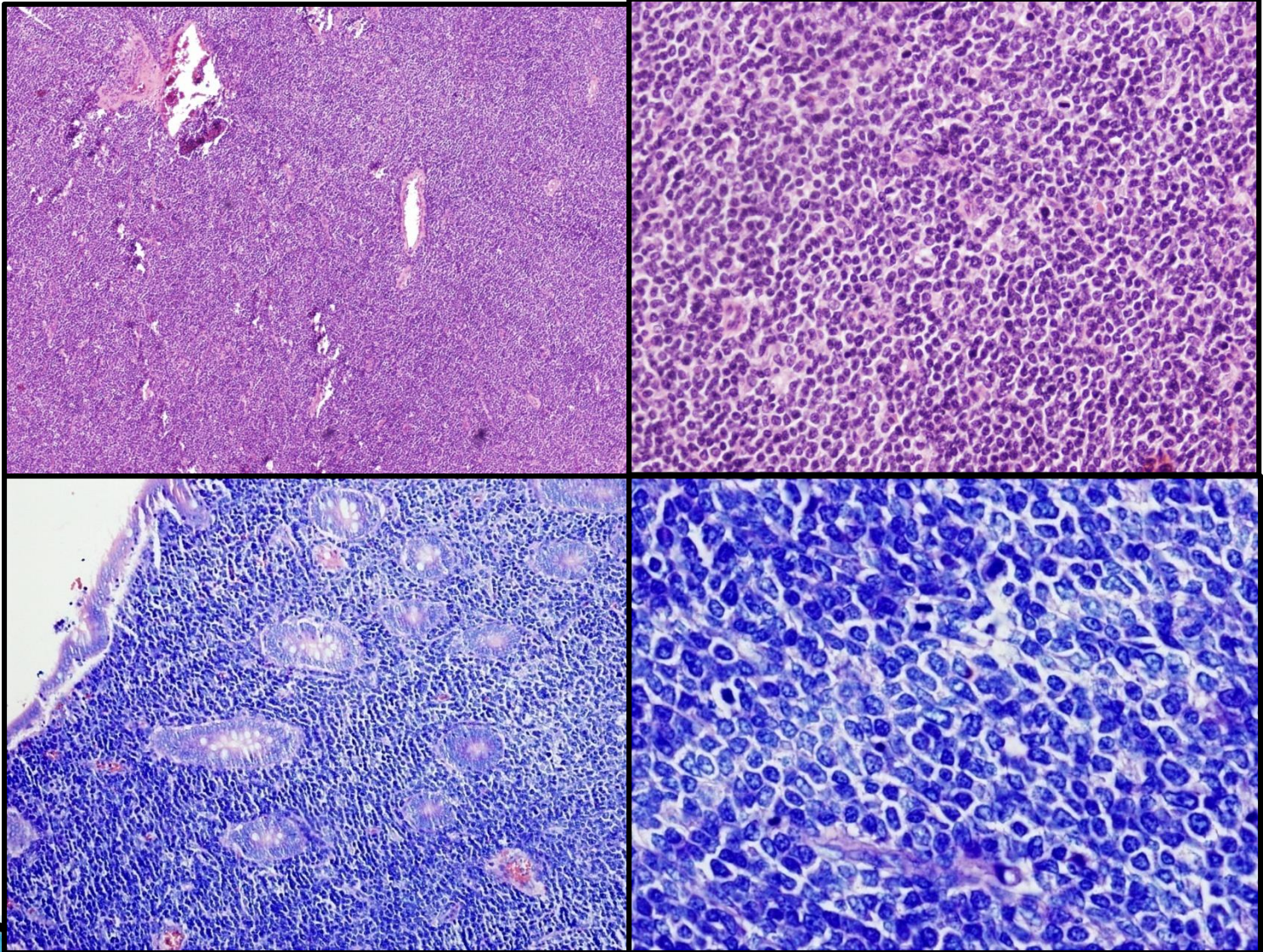
- ▶ MCL – CCND1, CCND2
- ▶ FL – BCL2, BCL6, somatické mutácie
- ▶ DLBCL – MALT1, IGH, BCL2, BCL6, MYC
- ▶ BL – MYC, IGH
- ▶ HGBL – MYC, BCL2, BCL6
- ▶ EATL – TCR β , TCR γ
- ▶ MEITL – TCR β , TCR γ , MYC, STAT5B
- ▶ ITLPO – TCR γ , TCR β
- ▶ ALCL – ALK

NHL hrubého čreva

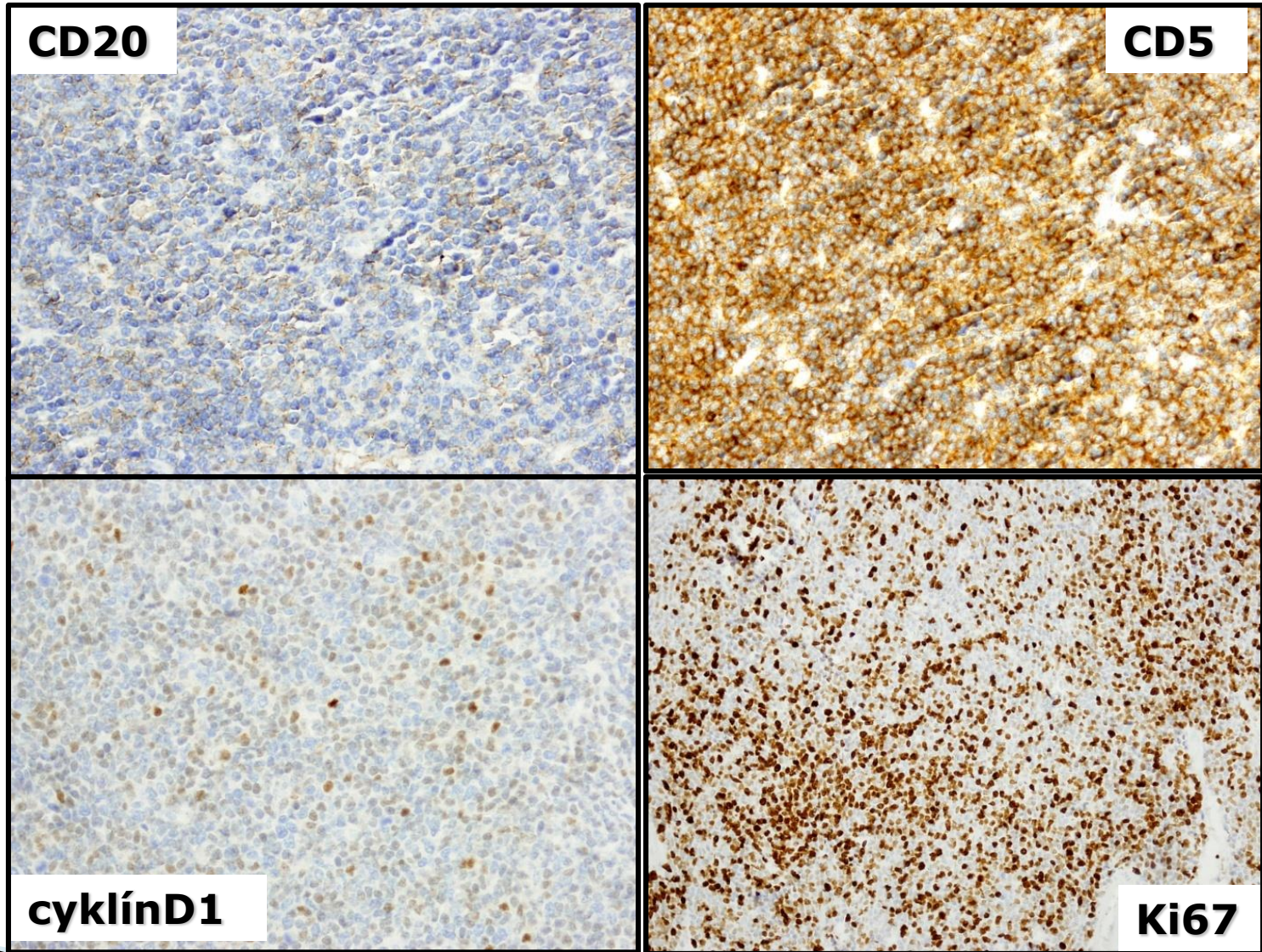
- ▶ najmenej častá lokalizácia v GIT-e (do 10%)
- ▶ cékum, kolon ascendens, rektum
- ▶ takmer výlučne B-NHL, podobné spektrum ako v tenkom čreve – DLBCL, MALT, FL, MCL, BL, HGCL
- ▶ úloha imunosupresívnej terapie v patogenéze, vrátane liečby IBD

Muž, 84 r., tumor céka, C83.3

Fenotyp

Diagnóza

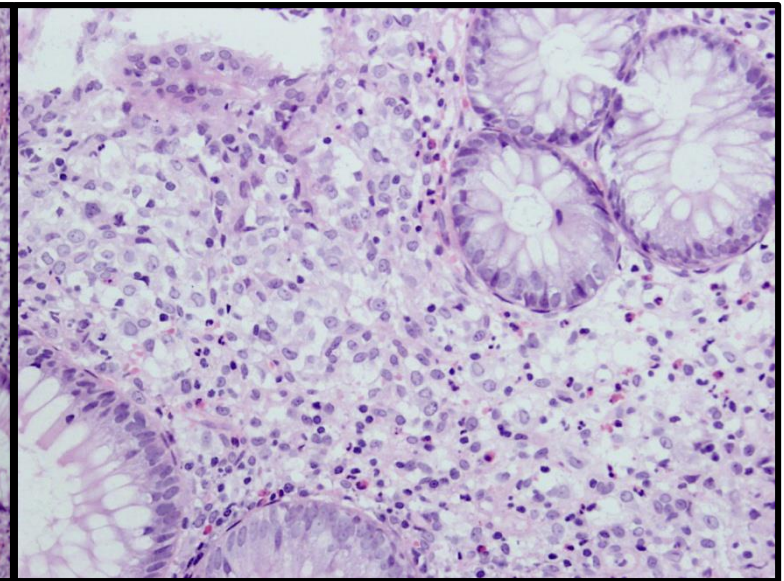
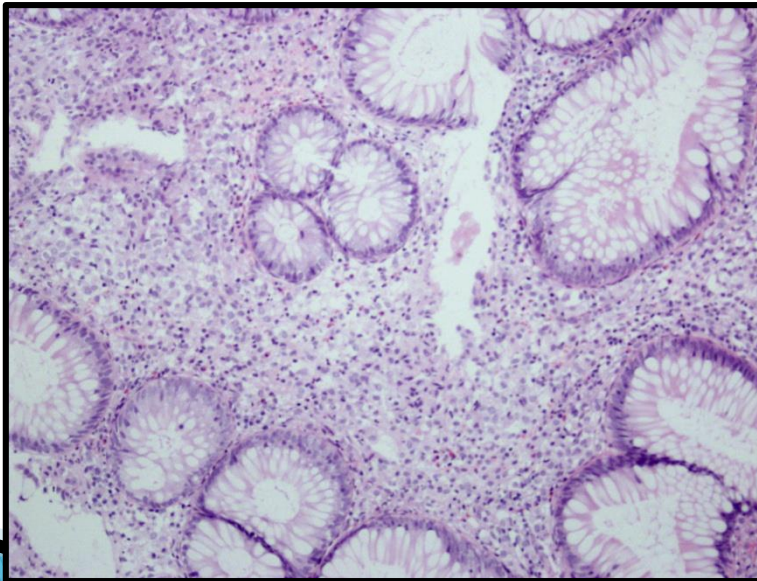
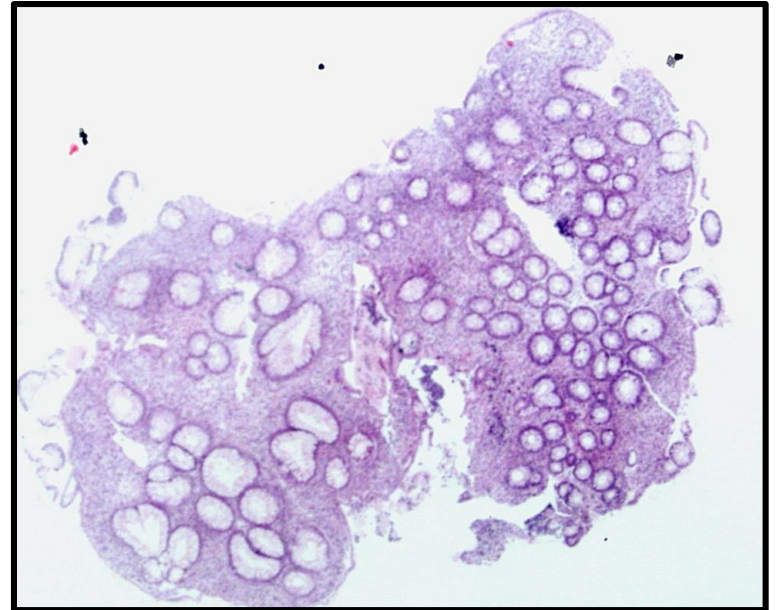
MCL, blastoidný typ s dokázanou
prestavbou CCND1 génu

(multifokálny – 2x biopsia z koreňa jazyka pred
3 a 5-timi rokmi)

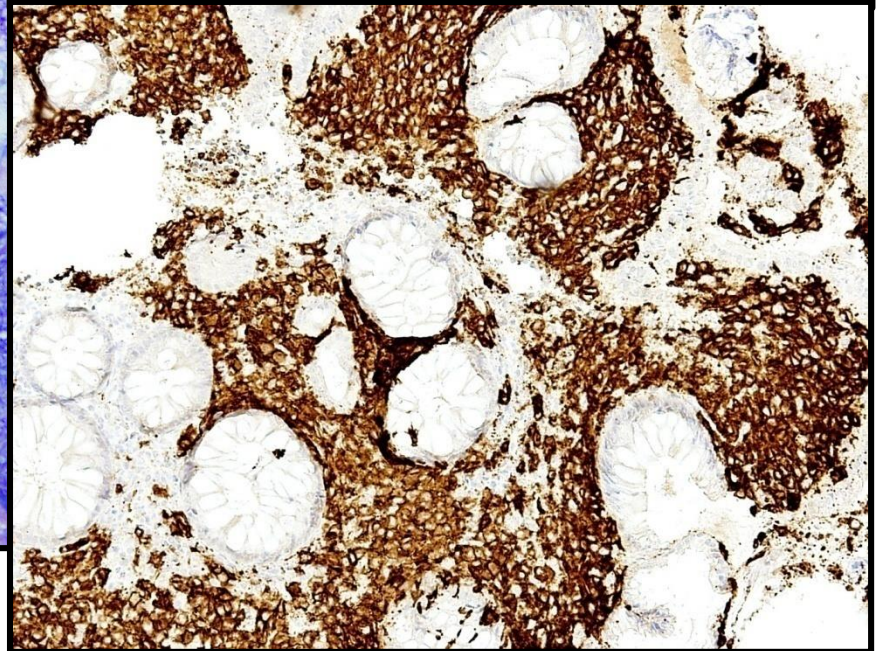
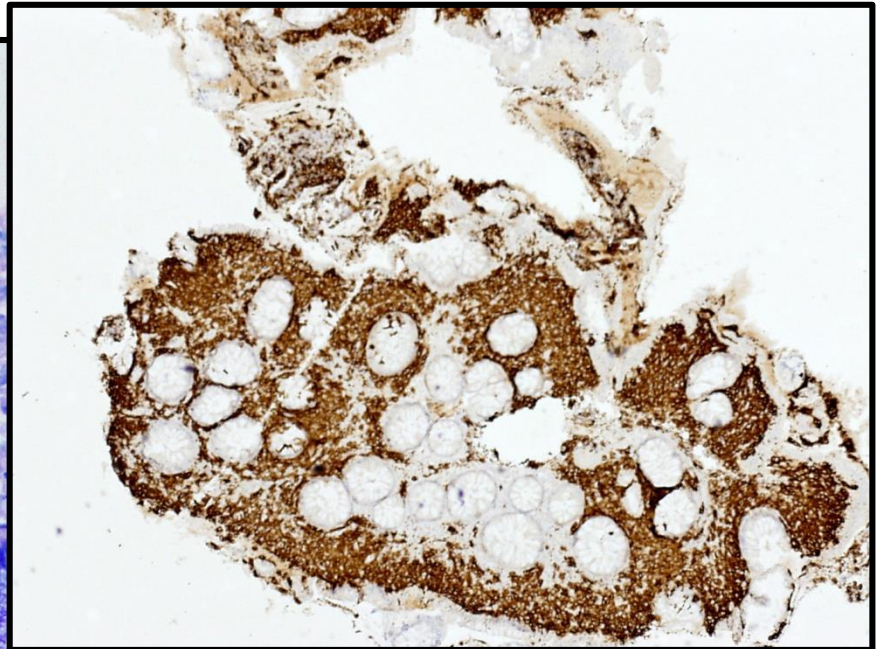
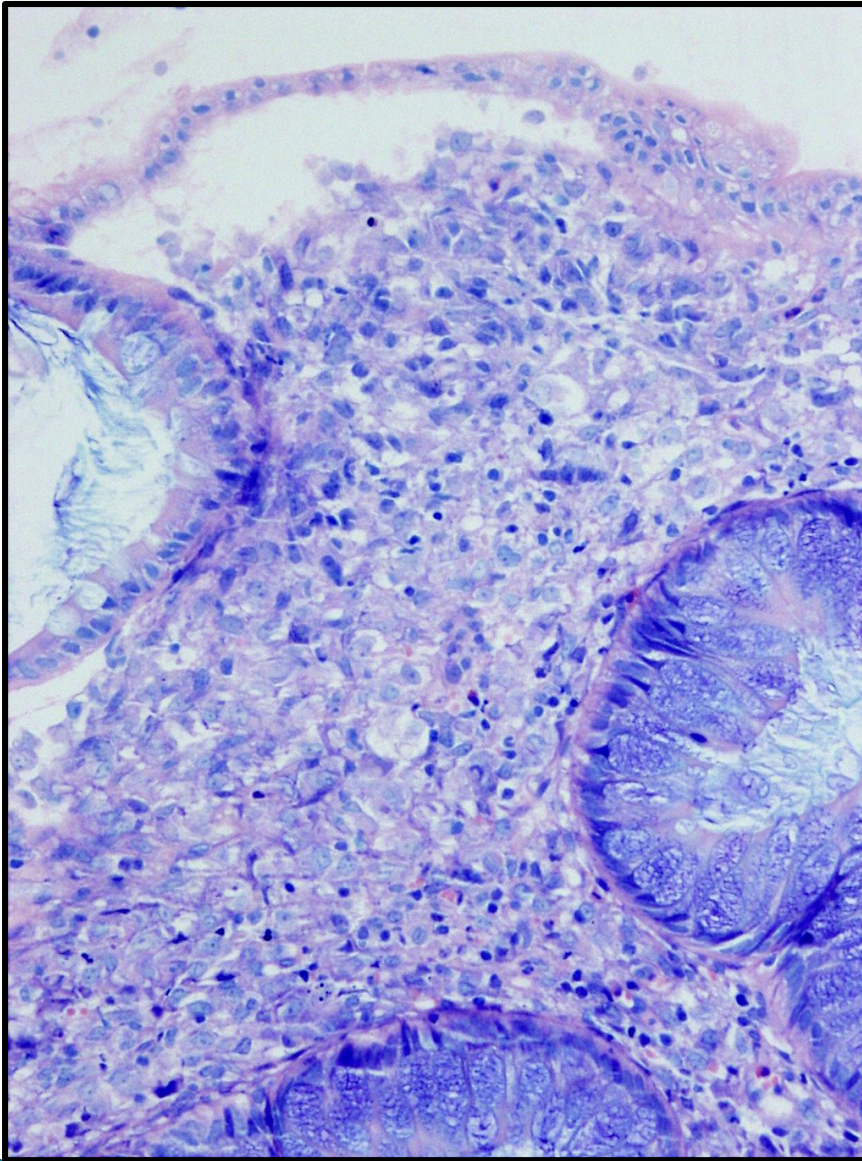

dievča, 1 r., hrubé črevo

- exsudatívna enteropatia, dieťa s cca 2 mes. trvajúcimi hnačkami, enterorhagiou, septickými stavmi, intoleranciou entrálnej výživy a vracaním
- stav hodnotený ako NS enteritída
- makroskopicky stena duodena edematózna s pablami, krvácavá s vyhladenou a zmazanou štruktúrou klkov, v kolone taktiež edém a dlaždicovité usporiadanie ako pri M. Crohn

LCH hrubého čreva (M9751 / 1;3)

- ▶ klonálna neoplastická proliferácia Langerhansových buniek (monostotická, polystotická, diseminovaná)
- ▶ v patogenéze má (podobne ako HHV6) význam stimulácia $\text{TNF}\alpha$ faktoru stimulujúceho granulocytovo/monocytovú kolónu
- ▶ najčastejšia u detí vo veku 1–4 roky (incidencia 2–5/milión za rok), ale môže byť v akomkoľvek veku
- ▶ GIT je extrémne zriedkavou lokalizáciou– „rare flowers“

Novinky WHO týkajúce sa GIT-u

- ▶ duodenálny typ FL – samostaný podtyp NHL
- ▶ genetika MCL – úloha SOX11
  - cyklín D1 negatívne MCL
- ▶ oddelenie EATL typu I. od MEITL
- ▶ indolentné T-LPO v GIT-e (a koži)– dočasná jednotka WHO

Už som sa stratil/a ...

Z á v e r o m

- ▶ hematopatológia je krásna ... 😊
- ▶ lymfoliferácie v akejkol'vek lokalizácii sú diagnostickou výzvou...
- ▶ ich diagnostika musí byť komplexná

Ďakujem za pozornosť

